

Załącznik do uchwały nr .....  
Rady Miejskiej Węgrowa  
z dnia .....

# Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030



*Podmiot zamawiający:*

Urząd Miejski w Węgrowie



*Opracowanie:*



*Zespół zaangażowany w przygotowanie GPR:*

*Anna Piotrowska, Urząd Miasta Węgrowa*

*Aneta Szarfenberg, Pracownia 3E*

*Bartosz Poniatowski, Projekt Miasto*

*Rajmund Ryś, Projekty miejskie*

W procesie przygotowania niniejszego Programu Rewitalizacji uczestniczyli Mieszkańcy Miasta, którzy wyrażali swoje opinie w trakcie badania ankietowego, wywiadów indywidualnych oraz spotkań konsultacyjnych. Wśród projektów rewitalizacyjnych są projekty zgłoszone przez Mieszkańców.

## Spis treści

Wprowadzenie .....	4
Wstęp .....	4
Położenie i rys historyczny miasta .....	5
Partycypacja społeczna w procesie przygotowania GPR .....	6
Zgodność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi .....	11
Strategia Rozwoju Miasta Węgrowa na lata 2021-2030 .....	11
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego .....	11
Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego .....	12
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych .....	13
Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji .....	14
Synteza diagnozy wskaźnikowej obszaru rewitalizacji .....	14
Charakterystyka przestrzenna obszaru rewitalizacji Węgrowa .....	20
Przestrzeń miasta jako potencjał rewitalizacji .....	22
Analiza potrzeb i potencjałów obszaru rewitalizacji .....	25
Część planistyczna .....	28
Wizja, cele i kierunki działania .....	28
Lista planowanych przedsięwzięć .....	29
Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych .....	32
Wykaz projektów uzupełniających .....	83
Realizacja Programu .....	85
Mechanizmy integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych .....	85
Szacunkowe ramy finansowe .....	87
Zarządzanie procesem rewitalizacji .....	88
System monitorowania i ewaluacji .....	92
Ramowy harmonogram realizacji GPR .....	93
Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR .....	95
Spis tabel, zdjęć i map .....	96

## Wprowadzenie

### Wstęp

„Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030” (dalej: GPR) jest dokumentem opracowanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 października 2015 r.

o rewitalizacji<sup>1</sup>. Zgodnie z definicją określoną w ustawie rewitalizacja jest kompleksowym procesem wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

Fundamentalną cechą rewitalizacji jest osiągnięcie efektu synergii przestrzennej, rozumianej jako suma działań realizowanych w ograniczonych obszarach, w tym samym czasie i we wzajemnym powiązaniu, co daje znacznie lepszy efekt niż suma tych samych działań rozproszonych w przestrzeni miasta, realizowanych niezależnie od siebie i w różnym czasie. Istotne wyzwanie stanowi zapewnienie warunków dla właściwej rewitalizacji, tj. zintegrowanego i kompleksowego, przygotowywanego i prowadzonego z uwzględnieniem realnej partycypacji społecznej, przeciwdziałania procesom degradacji związanym m.in. z postępującą degradacją tkanki infrastrukturalnej (w tym mieszkaniowej), erozją stosunków społecznych, niekorzystnymi procesami demograficznymi (migracje, depopulacja), przestrzennymi (suburbanizacja), infrastrukturalnymi (niesprawny transport, niska efektywność energetyczna), kulturowymi (degradacja materialna obiektów dziedzictwa kulturowego, spadek uczestnictwa w kulturze) oraz środowiskowymi (zanieczyszczenie środowiska).

Program Rewitalizacji to dokument stworzony we współpracy ze społecznością rewitalizowanego obszaru oraz przy zaangażowaniu wszystkich interesariuszy, zapewniający integrację podejmowanych działań. Dla jego skutecznego wdrożenia konieczne jest uwzględnienie potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej, nie tylko na etapie identyfikacji obszarów zdegradowanych, ale również na etapie planowania, wdrażania i monitorowania wypracowanych projektów. GPR jasno i precyzyjnie definiuje zakres zadań i odpowiedzialności poszczególnych podmiotów zaangażowanych w jego realizację, posiada realny plan finansowy

---

<sup>1</sup> Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28.

i realny horyzont czasowy, przejrzysty system monitoringu skuteczności działań i elastyczny system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.

Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Węgrowa jest podsumowaniem prac angażujących społeczność Miasta. Identyfikuje aktualne problemy społeczne wynikające z przeprowadzonej diagnozy oraz wyznacza obszar rewitalizacji, wymagający konkretnych działań tj. projektów rewitalizacyjnych niezbędnych do powodzenia procesu rewitalizacji w Mieście Węgrów.

Niniejszy Program Rewitalizacji jest kontynuacją działań podjętych w 2005 roku, kiedy po raz pierwszy opracowano Program Rewitalizacji dla Miasta Węgrowa (Uchwała Rady Miasta Węgrowa z 14 listopada 2005r.) z perspektywą do 2008 roku. Kolejny Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa obejmował aktualizację na okres 2008-2015 (Uchwała Rady Miasta Węgrowa z 2 czerwca 2009 r.). W 2017 roku opracowano Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2020, z perspektywą do 2023 roku (Uchwała Rady Miasta Węgrowa z dnia 11 stycznia 2017 r.).

Obecny dokument jest czwartym z kolei, w swojej strukturze i metodologii wyraźnie powiązany z dotychczas obowiązującymi dokumentami kształtującymi proces rewitalizacji w Węgrowie. Zawarte w nim projekty stanowią kontynuację dotychczasowych założeń rewitalizacyjnych, bazują na efektach dotychczasowych zrealizowanych działań w ramach rewitalizacji i stanowią ich zagospodarowanie na potrzeby mieszkańców. Działania rewitalizacyjne prowadzone od niemal dwóch dekad ukazują specyfikę centrum miasta (czyli obszaru rewitalizacji), które pokonawszy podstawowe problemy wynikające z ubóstwa, nierówności społecznych i degradacji tkanki infrastrukturalnej, mierzy się z problemami atomizacji życia społecznego, niewielkiej aktywności mieszkańców, a także niewykorzystanych potencjałów i zasobów kulturowych.

### Położenie i rys historyczny miasta

Węgrów leży w odległości 70 km w linii prostej na wschód od Warszawy. Położony jest nad rzeką Liwiec, która stanowi historyczną granicę między Mazowszem a Podlasiem. Geograficznie, historycznie i kulturowo Węgrów należy do Podlasia, jednak administracyjnie znajduje się obecnie w granicach woj. mazowieckiego (w latach 1975-1998 wchodził w skład województwa siedleckiego).

Węgrów jest gminą miejską o obszarze 35,45 km<sup>2</sup>, w 2023 roku zamieszkałą przez 11 849 osób (dane GUS BDL). Od południa i zachodu otoczony jest terenami gminy Liw, graniczy także z gminami Miedzna i Sokołów Podlaski. Jest siedzibą powiatu.

W regionie w promieniu około 50 km leżą cztery miasta o porównywalnej wielkości: Sokołów Podlaski (18 km, 18 433 mieszkańców), Łochów (30 km, 6 564 mieszkańców), Wyszaków (47 km, 26 042 mieszkańców) i Ostrów Mazowiecka (55 km, 21 547 mieszkańców). Większymi miastami są Mińsk Mazowiecki (55 km, 39 979 mieszkańców) i Siedlce (36 km, 75 502 mieszkańców). Poza Warszawą największe znaczenie pod względem kontaktów (praca, edukacja, większe zakupy) mają Siedlce.

Epoka przyspieszonego rozwoju Węgrowa jest bardzo odległa, dlatego trudno szukać w mieście wartości, które ukształtowały je w czasach rozkwitu. Węgrów był dobrze prosperującym,

prywatnym ośrodkiem o wysokiej kulturze miejskiej, rozwiniętym rzemiośle, funkcjonujący według najlepszych ówczesnych wzorów, zamieszkały przez licznych cudzoziemców. Etap ten zakończył się w XVIII w i nie pozostawił śladów w charakterze współczesnego Węgrowa. Również później miasto musiało zmierzyć się z utratą ciągłości historycznej. Zagłada połowy jego mieszkańców w czasie II wojny światowej, a potem radykalne przemiany społeczne wprowadzone przez komunizm, przerwały ciągłość rozwoju, zmieniły stosunki społeczne i uwarunkowania we wszystkich dziedzinach.

Dawna historia, znana i obecna w świadomości mieszkańców, funkcjonuje i oddziałuje, nadając miastu interesujący rys kulturowy, który może być wykorzystywany jako motyw wyróżniający. Może również stać się motywem spinającym wiele spośród działań rewitalizacyjnych.

### Partycypacja społeczna w procesie przygotowania GPR

Opis sposobu zapewnienia udziału interesariuszy uwzględnia zarówno ich zaangażowanie na etapie opracowania GPR, jak i zaplanowane włączenie w realizację GPR.

#### Mechanizmy uspołecznienia prac nad opracowaniem GPR

Opracowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Węgrowa odbyło się z aktywnym udziałem różnych interesariuszy na wszystkich etapach przygotowania i programowania projektu dokumentu. Zapewniono zaangażowanie mieszkańców przedsiębiorców i innych grup społecznych na etapie delimitacji i diagnozy obszaru rewitalizacji, konsultacji społecznych projektu uchwały o obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji, przygotowywania kierunków działania i pożądanых rozwiązań oraz konsultacji społecznych projektu dokumentu.

W ramach prac nad programem wykorzystano następujące mechanizmy partycypacji społecznej:

- Ogłoszenia o konsultacjach umieszczone w miejscach zwyczajowo przyjętych do zamieszczania ogłoszeń takich jak: tablice informacyjne, strona internetowa: [www.wegrow.com.pl](http://www.wegrow.com.pl) w zakładce aktualności oraz rewitalizacja, konto WegrowMiasto na portalu społecznościowym Facebook;
- Ankieta, przeprowadzana online oraz w formie papierowej, wykorzystana na etapie diagnozy obszaru rewitalizacji (zebrano 184 odpowiedzi);
- Plakaty dystrybuowane w miejscach zwyczajowo przyjętych do umieszczania plakatów (gabloty na Rynku, tablice ogłoszeń Urzędu Miejskiego, drzwi wejściowe Miejskiej Biblioteki Publicznej, Domu Kultury);
- Powszechne konsultacje on-line z mieszkańcami Miasta z wykorzystaniem strony internetowej Urzędu Miasta w Węgrowa oraz indywidualnie (na każde spotkanie online) generowanych adresów spotkań online (linków) na platformach google meets oraz zoom;
- funkcjonował dedykowany adres mailowy do kontaktu [rewitalizacja@wegrow.com.pl](mailto:rewitalizacja@wegrow.com.pl);
- Spacer badawczy – badanie jakościowe, polegające na wizycie w obszarze rewitalizacji, aby podczas wizji lokalnej zweryfikować nieoczywiste założenia (np. hałas nad starorzeczem Liwca, który jest uciążliwy dla osób korzystających z tej przestrzeni dla celów rekreacyjnych). Spacer odbył się w dn. 9 stycznia, pomimo chłodu wzięło

w nim udział 10 osób, w tym zarówno przedstawiciele wykonawcy i Urzędu jak i zainteresowani mieszkańcy.

- Na etapie diagnozy przeprowadzono cykl 6-ciu warsztatów diagnostycznych z udziałem przedstawicieli władz Miasta, pracowników Urzędu Miasta Węgrowa oraz jednostek podległych, przedstawicieli środowiska biznesu oraz organizacji społecznych. Były to spotkania tematyczne, kierowane do poszczególnych grup interesariuszy i/lub zagadnień związanych z rewitalizacją i dotyczyły: 1. działań dla młodzieży, 2. kwestii mieszkaniowych, 3. roli Rady Miejskiej, 4. spraw społecznych i kulturalnych, 5. przestrzeni publicznej i rekreacji oraz 6. działalności biznesowej. W spotkaniach uczestniczyli interesariusze zainteresowani działaniami w poszczególnych obszarach, a przebieg spotkań obejmował: w pierwszej części wprowadzenie i zaprezentowanie założeń i dotychczasowych rezultatów prac dotyczących GPR, a w drugiej dyskusję z osobami uczestniczącymi w spotkaniach. Na uwagę zasługują szczególnie dwa spotkania, w których uczestniczyło średnio po około 20 osób. Pierwsze dotyczyło spraw młodzieży, podczas których poruszono kwestię rozrywek dla niepełnoletnich mieszkańców miasta i ich obywatelskiej aktywności (Młodzieżowej Rady Miasta). Drugie z tych spotkań dotyczyło sfery biznesu i zaangażowania w przedsiębiorców w działania wpisujące się w nurt rewitalizacji. Obok konkretnych potrzeb dotyczących współpracy z Miastem, rozmawiano aktywnym i bieżącym zaangażowaniu się mieszkańców-przedsiębiorców w działania w ramach Komitetu Rewitalizacji.
- Spotkania planistyczne, zarówno otwarte dla mieszkańców, realizowane w godzinach popołudniowych, jak i realizowane w czasie godzin pracy spotkania z przedstawicielami jednostek i instytucji miejskich, podczas których m.in. przeprowadzono analizę zasobów miasta, dotychczasowych rezultatów wieloletniej rewitalizacji oraz wynikającej z nich specyfiki celów i kierunków w obecnie przygotowanym GPR.
- Maraton pisania fiszek, który odbył się 16 stycznia 2024 r. w godzinach 12:00 do 17:00 w Bibliotece Publicznej. Było to otwarte spotkanie poświęcone opracowaniu koncepcji projektów i wypełnianiu fiszek projektowych.
- W kolejnych dniach przedstawicielki Urzędu Miasta kontaktowały się z interesariuszami (jednostki miejskie, przedsiębiorcy, parafie, itp.), aby uzyskać od nich propozycje projektów do GPR. Złożone fiszki projektowe posłużyły do wpisania do dokumentu przedsięwzięć zakładających realizację zgłoszonych pomysłów w formie wiązek komplementarnych projektów odpowiadających celom programu rewitalizacji.

W ramach pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji przeprowadzono 16 wywiadów pogłębionych z interesariuszami procesu rewitalizacji w Węgrowie, w tym: przedstawicielami sektora biznesu, radnymi, organizacji pozarządowych, parafii (ewangelickiej i katolickiej) oraz głównych instytucji działających na terenie miasta. Uczestnicy i uczestniczki badania wskazywały na dorobek dotychczasowej rewitalizacji (w tym konieczność utrzymania rezultatów i dbałości o zrewitalizowaną przestrzeń publiczną), stosunkowo niską aktywność społeczną mieszkańców i atomizację życia społecznego, niewykorzystany potencjał miasta a szczególnie jego centrum (obszaru rewitalizacji) wynikający z tożsamości miasta wielokulturowego i wieloreligijnego.

Wnioski z przeprowadzonych konsultacji (spotkań stacjonarnych i online, warsztatów, spaceru):

- Do udziału w konsultacjach społecznych zostali zaproszeni wszyscy interesariusze procesu rewitalizacji w Mieście Węgrów – liderzy społeczności lokalnej oraz mieszkańcy



obszaru rewitalizacji, osoby aktywne, przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych oraz urzędnicy i przedstawiciele władz.

- Cel konsultacji został zrealizowany, tj. zapoznano z ideą rewitalizacji miasta oraz wysłuchano różnych stanowisk, uzyskano opinię dotyczącą proponowanego obszaru rewitalizacji (propozycję przygotowaną w wyniku diagnozy wskaźnikowej skorygowano uwzględniając opinie mieszkańców), wspólnie z osobami zainteresowanymi przygotowano fiszki projektowe, uzgodniono wyniki diagnozy i proponowaną treść GPR.
- Przedstawiciele młodzieży węgrowskiej wyrazili potrzebę stworzenia Młodzieżowej Rady Miasta i wyrazili zainteresowanie aktywnym udziałem w jej pracach.
- Efektem warsztatów jest uwzględnienie w projekcie dokumentu GPR uwag mieszkańców i przedstawicieli organizacji pozarządowych, jak również kierunków w ramach rewitalizacji i propozycji konkretnych działań.
- Przeprowadzony proces konsultacji społecznych był bardzo skuteczny i owocny, o czym świadczą dwa fakty. Po pierwsze są to 3 fiszki projektowe złożone przez mieszkańców, indywidualne osoby nie zrzeszone w żadnej organizacji i nie działające w ramach żadnej instytucji. Drugą miarą jest stosunkowo wysoka frekwencja osób uczestniczących w kolejnych dwóch spotkaniach (jednym stacjonarnym i jednym online) zorganizowanych w związku z pracami nad Komitetem Rewitalizacji. W spotkaniach uczestniczyli interesariusze z różnych środowisk (łącznie w obu spotkaniach, stacjonarnym i online, uczestniczyło około 15 osób).

*Zdjęcie 1 i 2 Warsztaty dla przedstawicieli jednostek UM i instytucji*



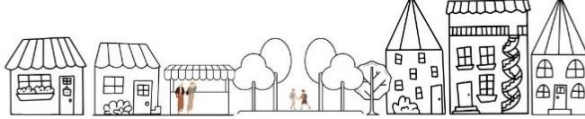
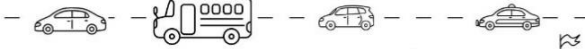


*Źródło: Pracownia 3E*



Zdjęcie 3 i 4 Plakaty informujące o działaniach partycypacyjnych

## Rewitalizacja Węgrowa

### SPOTKANIA TEMATYCZNE




Burmistrz Miasta Węgrowa zaprasza mieszkańców, przedstawicieli organizacji, przedsiębiorstw, instytucji działających na rzecz miasta do udziału w tematycznych spotkaniach związanych z rewitalizacją.

Podczas spotkań będziemy planować i określać kierunki działań w poszczególnych obszarach. Wnioski ze spotkań posłużą do opracowania założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Węgrowa. Bieżące informacje są dostępne na stronie [www.wegrow.com.pl](http://www.wegrow.com.pl)

HARMONOGRAM SPOTKAŃ:

1. **Działania dla młodzieży** - 17 listopada, godz. 11.00, Stary Browar, ul. Kowalska 3a
2. **Kwestie mieszkaniowe** - 6 grudnia, godz. 11.00, Miejska Biblioteka Publiczna
3. **Rola Rady Miejskiej** - 6 grudnia, godz. 14.00, Miejska Biblioteka Publiczna
4. **Spółeczeństwo i kultura** - 7 grudnia, godz. 17.00, Miejska Biblioteka Publiczna
5. **Przestrzeń publiczna, rekreacja** - 8 grudnia, godz. 14.00, Węgrowski Ośrodek Kultury
6. **Działalność biznesowa** - 13 grudnia, godz. 16.00, Węgrowski Ośrodek Kultury



## Rewitalizacja Węgrowa

### SPOTKANIA Z MIESZKAŃCAMI



Burmistrz Miasta Węgrowa zaprasza mieszkańców, przedstawicieli organizacji, przedsiębiorstw, instytucji działających na rzecz miasta do udziału w spotkaniach związanych z rewitalizacją.

Podczas spotkań podsumujemy spotkania zrealizowane jesienią, porozmawiamy o Komitecie Rewitalizacyjnym, a także będziemy wspólnie opracowywać koncepcje projektów, które zostaną uwzględnione w Programie Rewitalizacji. Bieżące informacje są dostępne na stronie [www.wegrow.com.pl](http://www.wegrow.com.pl)

HARMONOGRAM SPOTKAŃ:

1. **Spacer badawczy** - 9 stycznia, godz. 14.00, zbiórka przy fontannie na Rynku
2. **Podsumowanie dotychczasowych prac oraz założeń Komitetu Rewitalizacji** - 9 stycznia, godz. 16.30, Sala konferencyjna Węgrowskiego Ośrodka Kultury
3. **Maraton pisania fiszek projektowych** - 16 stycznia, godz. 12.00-17.00, Miejska Biblioteka Publiczna, UWAGA: od dnia 09.01. do 05.02. będzie trwał nabór fiszek projektowych, szczegóły na stronie internetowej Miasta.



Źródło i opracowanie: Pracownia 3E

Włączenie interesariuszy w realizację GPR

Po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Węgrowa partycypacja interesariuszy w procesie rewitalizacji będzie stałą praktyką. W trakcie wdrażania programu przewiduje się utrzymanie bieżącego informowania o procesie rewitalizacji w Węgrowie i realizowanych kolejnych działań. W tym celu wykorzystywana będzie zwłaszcza podstrona dedykowana procesowi rewitalizacji oraz oficjalny profil Miasta na portalu Facebook. Informowanie o procesie rewitalizacji będzie miało na celu stworzenie optymalnych warunków dla realnego współdecydowania o realizacji GPR przez interesariuszy rewitalizacji.

Podczas konsultacji została stworzona platforma porozumienia, uczestnicy wykazali chęć dalszej współpracy przy realizacji wspólnych pomysłów. Interesariusze procesu rewitalizacji będą zaangażowani we wdrażanie GPR oraz monitorowanie procesu w mieście Węgrów dzięki powołaniu Komitetu Rewitalizacji, który będzie stanowił kluczową formę partycypacji, a jednocześnie stanie się autentycznym forum współpracy i dialogu interesariuszy z przedstawicielami władz miasta. Komitet Rewitalizacji będzie przedstawiał opinie dotyczące kluczowych etapów procesu rewitalizacji, takie jak ocena aktualności i stopnia realizacji GPR oraz zmiany Programu.

Przez cały czas realizacji Programu wszyscy zainteresowani będą mieli możliwość zgłaszania uwag /propozycji projektów do ujęcia przy aktualizacji GPR głównie za pośrednictwem przedstawicieli interesariuszy działających w Komitecie Rewitalizacji, jak i bezpośrednio przy wykorzystaniu adresu mailowego [rewitalizacja@wegrow.com.pl](mailto:rewitalizacja@wegrow.com.pl).

Szansą na wzmocnienie zaangażowania mieszkańców w sprawy miasta jest uwzględnienie zgłaszanych przez osoby fizyczne projektów, wychodzą naprzeciw ich potrzebom, dotyczą ich bezpośrednio i oddziałują dla dobra społeczności lokalnej.

Istotnym elementem wzmocnienia partycypacji będzie integracja działań w uchwalanym każdego roku „Rocznym programie współpracy Miasta Węgrów z organizacjami pozarządowymi”. Na etapie corocznego przygotowanie tego dokumentu należy wziąć pod uwagę zadania związane z procesem rewitalizacji, w jakie mogłyby włączyć się organizacje pozarządowe poprzez zgłaszane ofert do konkursów dotacyjnych, jakie w oparciu o uchwalony dokument będą ogłaszane.

W otwartych konkursach ofert zostaną wprowadzone kryteria promujące działalność organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji w każdym z priorytetowych zadań publicznych. Szczegółowe kryteria promujące aktywność organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji w priorytetowych zadaniach publicznych zostaną włączone do metodyki oceny ofert nie później niż na etapie opracowania „Rocznego programu współpracy Miasta Węgrów z organizacjami pozarządowymi” i w tej formie zostaną poddane konsultacjom społecznym.

## Zgodność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

### Strategia Rozwoju Miasta Węgrowa na lata 2021-2030

W Strategii Rozwoju Miasta<sup>2</sup> kilkakrotnie odwoływano się do Programu Rewitalizacji wskazując na duże znaczenie, jakie ten dokument ma dla rozwoju strategicznego i jak ważna w tej perspektywie jest realizacja wskazanych przedsięwzięć: „Strategia Rozwoju Miasta Węgrowa jest również ukierunkowana na rewitalizację obszarów zdegradowanych, a mianowicie będzie zmierzała do wyprowadzenia ze stanu kryzysowego tych obszarów, poprzez prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, bezpieczeństwa, środowiska, na podstawie uchwalonego programu rewitalizacji.”

Określona w Strategii wizja zawiera w sobie wizję rozwojową dla obszaru rewitalizacji, ponieważ także do niego się odnosi: „W roku 2030 Miasto Węgrów jest miejscem atrakcyjnym dla mieszkańców, otwartym dla turystów i inwestorów, z dobrze rozwiniętą infrastrukturą społeczną i techniczną oraz dbającym o swoje środowisko przyrodniczo-kulturowe.”

Cele określone w Strategii są zbieżne z celami określonymi w Programie Rewitalizacji, w tym w szczególności:

- w wymiarze społecznym:

- 1.1. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej Miasta
- 1.2. Podnoszenie standardów infrastruktury społecznej, technicznej i drogowej
- 1.3. Wsparcie i aktywizacja mieszkańców

- w wymiarze przestrzennym:

- 3.1. Atrakcyjna przestrzeń publiczna
- 3.3. Zwiększenie spójności zagospodarowania przestrzennego

Program Rewitalizacji jest spójny z zapisami Strategii Rozwoju. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Programie może znacząco ograniczyć pogłębianie się zjawisk kryzysowych i może wpłynąć na ożywienie gospodarcze, co pozwoli osiągnąć wizję rozwojową i cele określone w Strategii.

### Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Węgrowa*<sup>3</sup> jest podstawowym dokumentem planistycznym szczebla lokalnego. Opisuje stan zagospodarowania przestrzeni i wytycza kierunki prowadzenia polityki przestrzennej miasta. Obecnie obowiązujący dokument uchwalono w 1999 roku i w drugiej połowie 2016 r. Rada Miasta podjęła decyzję o przystąpieniu do jego aktualizacji. Nowy dokument został opracowany, jednak nie został

---

<sup>2</sup> Uchwała Nr LVI/363/2022 Rady Miejskiej Węgrowa z dnia 24 listopada 2022 roku

<sup>3</sup> Uchwała nr XV/77/99 Rady Miasta Węgrowa z dnia 28 grudnia 1999 r.

jeszcze przyjęty. Część zawartych w dotychczas obowiązującym Studium postulatów została na przestrzeni lat spełniona, inne pozostają aktualne.

Wizja, cele i kierunki działań opracowane w toku konsultacji społecznych Programu Rewitalizacji są spójne z kierunkami wyznaczonymi przez Studium. Zaproponowane działania w GPR miasta Węgrowa wiążą się z zapisami Studium, gdyż wskazują sposoby ograniczenia zidentyfikowanych problemów i dotyczą poprawy stanu:

- nieuporządkowanej przestrzeni publicznej (ulice, place, zieleńce),
- niewłaściwie pielęgnowanej, nieuzupełnianej zieleni miejskiej (ciągi drzew przy głównych ulicach, trawniki, kwietniki),
- niepełnej zabudowy przyrynkowej, szczególnie od strony północnej, oraz pozostającej w złym stanie technicznym i sanitarnym infrastruktury lokali komunalnych,
- niedbale urządzonych, pozbawionych zieleni i urządzeń rekreacyjno-zabawowych oraz parkingów terenów wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej.

Dla obszarów dziedzictwa kulturowego oraz środowiskowego Studium określiło realizację działań rozwojowych w sferze zagospodarowania przestrzennego obejmujących m.in.:

- 1) uporządkowanie i wyposażenie w odpowiedni detal urbanistyczny oraz w szpalery drzew Rynek Mariacki oraz inne najatrakcyjniejsze ciągi i place o charakterze publicznym, podnosząc ich rolę kulturotwórczą oraz funkcjonalną w mieście, a w szczególności ulicę Narutowicza przekształcając ją w miejski skansen zabudowy drewnianej;
- 2) wprowadzenie nowej organizacji ruchu pozwalającej w przestrzeniach publicznych o znaczeniu kulturowym uzyskać priorytet dla ruchu pieszego i rowerowego oraz dla komunikacji publicznej;
- 3) remontowanie i konserwowanie obiektów zabytkowych, w tym architektury drewnianej, a także pomoc przy jej utrzymaniu lub przenoszeniu cenniejszych obiektów w rejon cmentarza ewangelickiego.

We wszystkich zapisach cele Programu Rewitalizacji są spójne z zapisami Studium.

### Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Na terenie miasta Węgrów funkcjonuje 8 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

1. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa – teren dworca autobusowego, przyjęty uchwałą nr XVIII/105/2012 Rady Miejskiej w Węgrowie z dnia 26 kwietnia 2012 r.
2. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa – Osiedle „Glinki”, przyjęty uchwałą nr XLVIII/298/2010 Rady Miejskiej w Węgrowie z dnia 1 kwietnia 2010 r.
3. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa – „Miedzanka”, przyjęty uchwałą nr XI/53/2011 Rady Miejskiej w Węgrowie z dnia 31 sierpnia 2011 r.
4. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrów dla inwestycji „Trzecia Nitka Rurociągu Naftowego „PRZYJAŹŃ” wraz z infrastrukturą towarzyszącą”

przyjęty uchwałą nr XXVIII/233/2005 Rady Miejskiej w Węgrowie z dnia 28 kwietnia 2005 r.

5. Miejscowy Plan zagospodarowania przestrzennego miasta Węgrowa – Osiedle „Północne” przyjęty uchwałą nr XXIX/295/2005 Rady Miejskiej w Węgrowie z dnia 28 grudnia 2005 r.
6. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na Bagnie przyjęty uchwałą nr IV/28/03 Rady Miejskiej w Węgrowie z dnia 27 stycznia 2003 r.
7. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części dotyczącej strefy ekologicznej przyjęty uchwałą nr XXXIV/207/01 Rady Miejskiej w Węgrowie z dnia 18 grudnia 2001 r.
8. Miejscowy plan zagospodarowania strefy śródmiejskiej miasta Węgrowa przyjęty uchwałą nr XXXI/200/2013 Rady Miejskiej w Węgrowie z dnia 27 czerwca 2013 r.

Projekty rewitalizacyjne zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji nie wymagają zmian zapisów obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Węgrowa.

### Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem, określającym główne kierunki działań, w celu podniesienia jakości życia mieszkańców, w oparciu o zdiagnozowane problemy, do stanu oczekiwanego przez mieszkańców. Pauperyzacja społeczna, alkoholizm, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, starzenie się społeczeństw, to zjawiska, które w ocenie osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych na terenie gminy poważnie osłabiają zrównoważony rozwój samorządu. Polityka społeczna, stanowi bowiem jeden z trzech fundamentów rozwoju lokalnego, obok sfery gospodarczej i ekologiczno-przestrzennej.

Zapisy GPR są spójne z zapisami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Węgrowa w następujących częściach:

Celu Strategicznego 1. Wzmocnienie funkcjonowania rodziny

Celu Strategicznego 2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców

Celu Strategicznego 4. Pomoc osobom niepełnosprawnym

Celu Strategicznego 5. Rozwijanie systemu wsparcia na rzecz osób starszych wymagających opieki i osób samotnych

Ponadto przeprowadzona diagnoza potwierdza występowanie zjawisk kryzysowych na terenie Miasta, które poprzez realizację projektów mogą zostać zahamowane.

## Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

### Synteza diagnozy wskaźnikowej obszaru rewitalizacji

Szczegółowy opis metody i kolejnych kroków wiodących do wyznaczenia obszaru rewitalizacji został przedstawiony w dokumencie pt. Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Mieście Węgrowie, oparta o diagnozę negatywnych zjawisk sporządzona na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji we wrześniu 2023 r., przyjęta uchwałą nr LXVII/422/2023 Rady Miejskiej Węgrowa z dnia 28 września 2023 r. Poniżej zawarto podsumowanie przeprowadzonych analiz oraz wnioski z pogłębionej analizy obszaru rewitalizacji.

W celu wyznaczenia tego obszaru posłużono się metodą analizy wskaźnikowej opartej o regularny grid jednostek analitycznych, wynikający z analogicznej metody zbierania danych jak na wcześniejszym etapie rewitalizacji, umożliwiający porównanie danych z obowiązującym dotąd dokumentem Lokalnego Programu Rewitalizacji. Następnie, schematycznie wyznaczony obszar, został uszczegółowiony z dopasowaniem w swoim przebiegu do układu drogowego, uwzględniając uwarunkowania wynikające z zagospodarowania terenu.

Najbardziej szczegółowo przeanalizowano strefę społeczną, skupiając się na: demografii, migracjach, strukturze wieku mieszkańców, bezrobociu, przestępczości, kapitale społecznym, edukacji, życiu kulturalnym oraz organizacjach pozarządowych. Z pozostałych stref analizie poddano: główne ośrodki pracy, liczbę podmiotów gospodarczych, liczbę oraz rozmieszczenie punktów usługowych (szkół, przychodni, miejsc rekreacji i kultury), a także sieci infrastruktury technicznej oraz aspekty środowiskowe (tereny leśne oraz budynki z dachami pokrytymi azbestem).

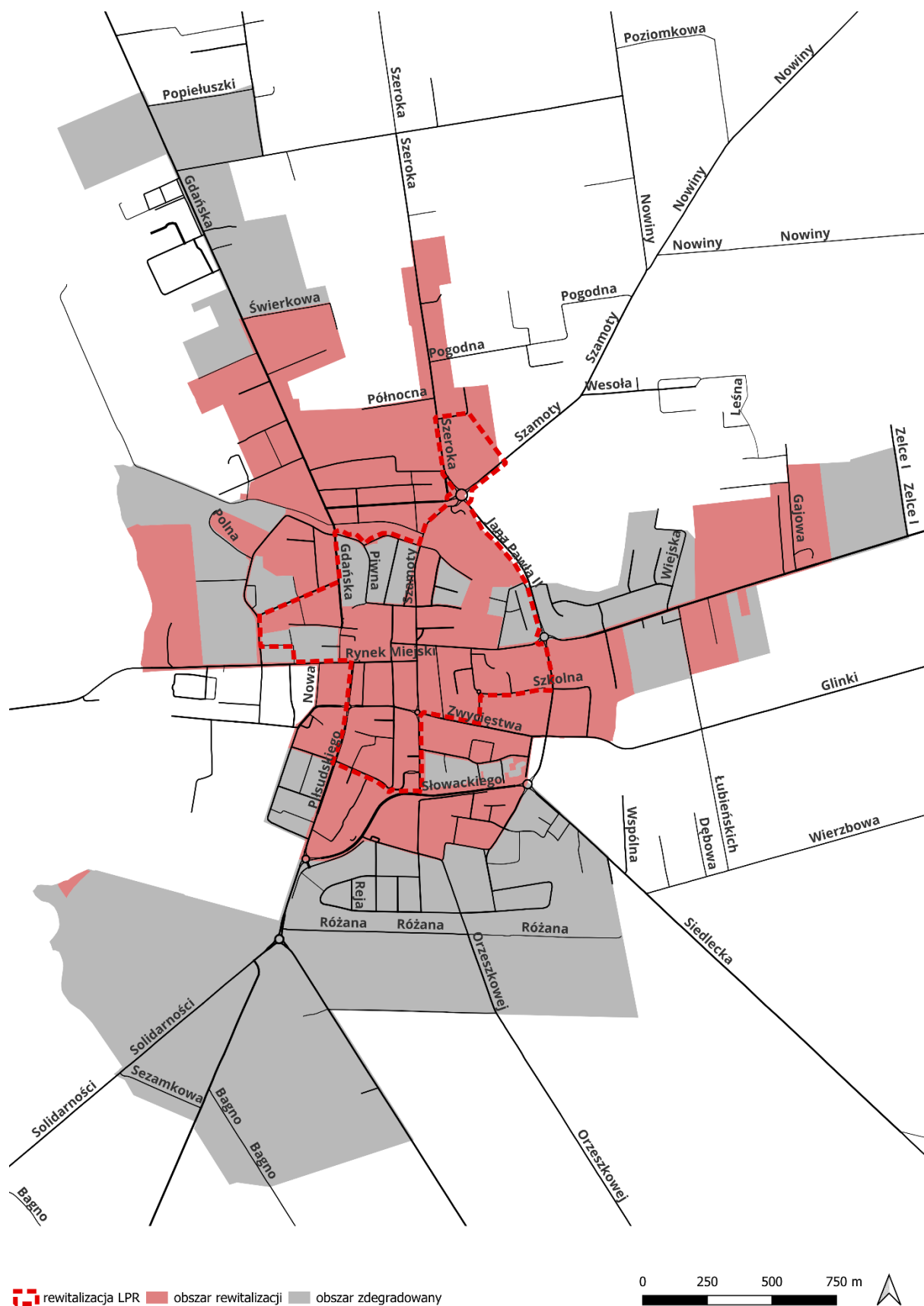
Najbardziej negatywnym trendem, zaobserwowanym w strefie społecznej Węgrowa jest malejąca liczba jego mieszkańców oraz ujemny przyrost naturalny (utrzymujący się poniżej zera od 2018 roku). Zmniejsza się także liczba osób w wieku produkcyjnym, która w latach 2014 – 2021 zmalała o niemal 6%. Niepokojący jest również poziom edukacji w Węgrowskich szkołach. Zarówno w szkołach podstawowych, jak i ponadpodstawowych średnie wyniki zdawalności egzaminów plasują się poniżej średniej dla województwa.

Negatywne zjawiska kumulują się przede wszystkim w centralnej części miasta, natomiast znaczną poprawę zarówno w strefie społecznej, jak i w pozostałych strefach, zauważyć można w rejonie Rynku Miejskiego oraz kwartałów położonych na południe oraz południowy – zachód od niego.

Do pozytywnych zmian w mieście na przestrzeni ostatnich kilku lat zaliczyć można malejącą liczbę przestępstw i wykroczeń. Zgodnie z danymi Komendy Powiatowej Policji w Węgrowie w 2022 roku odnotowano ich łącznie 25 (w 2015 roku, zgodnie z danymi z Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Węgrowa do 2020 roku, odnotowano 198 przestępstw).

### *Mapa 1 Obszar rewitalizacji i obszar zdegradowany*





Opracowanie: Projekt Miasto



Pozytywnie kształtuje się także kwestia pobierania zasiłków, których zgodnie z danymi Centrum Pomocy Społecznej w Węgrowie w 2022 udzielono łącznie 809 osobom. Przykładowo, zasiłki pobierane z powodu bezradności wychowawczej w 2015 roku przyznano 90 osobom, natomiast w 2022 roku 70 osobom, a świadczenie opieki z powodu alkoholizmu w 2015 roku przyznano 42, a w 2022 16 osobom.

Granicami obszaru rewitalizacji objęto znaczącą część obszaru zdegradowanego oraz część terenów sąsiednich, mających potencjał wspierający rewitalizację. Są to:

1. Rynek Miejski,
2. kwartały na południe od rynku, których granice wyznaczają ulice: Kościelna, Strażacka, Zwycięstwa, Przemysłowa, Nowa oraz Żeromskiego,
3. tereny zieleni, zwłaszcza w rejonie koryta rzeki Czerwonki oraz w rejonie ulic: Szamoty, Jana Pawła II, Kowalska, Kościuszki oraz Barbasiewicza,
4. tereny rekreacyjno-sportowa w rejonie ulic Słowackiego, Powstańców oraz Mickiewicza,
5. tereny zieleni zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Liwiec.

Obszar rewitalizacji obejmuje następujące ulice, ronda i skwery:

1. Rondo 100-lecia Odzyskania Niepodległości
2. Ulica 11 Listopada
3. Skwer 3 Maja
4. Ulica płk. Zdzisława Barbasiewicza
5. Ulica Bohaterów Warszawy - od ul. Przemysłowej do południowej granicy pasa drogowego ul. Klonowej
6. Ulica Władysława Broniewskiego
7. Ulica Dominiki Bujnowskiej
8. Ulica Fryderyka Chopina
9. Ulica Ewangelicka
10. Ulica Gajowa- do północnej granicy działki nr 1888/1
11. Ulica Gdańska
12. Rondo im. gen. Stefana Grota-Roweckiego- z wyjątkiem działki nr 1730/18
13. Ulica Jana Pawła II- działki ewidencyjne nr 5842/4 i 6157/1
14. Ulica Jacka Kaczmarskiego
15. Ulica Prof. Mariusza Karpowicza
16. Ulica Jana Kilińskiego
17. Ulica Klonowa
18. Ulica Hugona Kołłątaja
19. Ulica Kościelna
20. Ulica Tadeusza Kościuszki- do wschodniej granicy działki nr 6008
21. Ulica Ignacego Krasickiego
22. Rondo im. Jana Dobrogosta Krasińskiego- północny fragment działki ewidencyjnej nr 5879/2 (południowa granica fragmentu to najkrótsza możliwa prostopadła linia od południowo-zachodniego narożnika działki ewidencyjnej nr 4187/3 do działki ewidencyjnej nr 5870)
23. Ulica Zygmunta Krasińskiego
24. Ulica Ludwisarska- do wysokości wschodniej granicy działki nr 5700/3

25. Ulica Łubieńskich- do południowej granicy działki nr 6023/1
26. Rondo im. płk. Zygmunta Maciejowskiego
27. Ulica Adama Mickiewicza- do skrzyżowania Orzeszkowej /Powstańców
28. Ulica Stanisława Moniuszki
29. Ulica Nadrzeczna
30. Ulica Gabriela Narutowicza
31. Ulica Nowa
32. Ulica Obrębowa
33. Ulica Obrońców Westerplatte
34. Ulica Ogrodowa
35. Ulica Elizy Orzeszkowej
36. Ulica Michała Anioła Palloniego
37. Ulica Piaskowa
38. Ulica Marsz. J. Piłsudskiego
39. Aleja mjr. Hieronima Piotrowskiego
40. Ulica Piwna - z wyłączeniem fragmentu ciągnącego się od północnej granicy działki nr 3277/2 do południowo-zachodniego narożnika działki nr 5748
41. Ulica Pogodna- do wschodniej granicy działki nr 1031
42. Ulica Polna- z wyłączeniem działki nr 5414/1
43. Ulica Poprzeczna
44. Ulica Powstańców
45. Ulica Północna
46. Ulica Prosta- do wschodniej granicy działki nr 3051
47. Ulica Przemysłowa- od zachodniej granicy działki nr 5764/5
48. Ulica Rynek Mariacki
49. Ulica Rynkowa
50. Ulica Rzemieślnicza
51. Aleja Siedlecka- do ronda Zarzyckiego
52. Ulica Władysława Sikorskiego
53. Ulica Skośna
54. Ulica Juliusza Słowackiego
55. Ulica Sosnowa- do wschodniej granicy działki nr 490
56. Ulica Spacerowa
57. Ulica Stadionowa
58. Ulica Stanisława Staszica
59. Ulica Strażacka
60. Ulica Karola Szamoty- do wschodniej granicy działki nr 5818/1
61. Ulica Szeroka- do wysokości północnej granicy działki nr 986
62. Ulica Szkolna
63. Ulica Świerkowa
64. Ulica Targowa- do wschodniej granicy działki nr 3051
65. Ulica Romualda Traugutta
66. Ulica Mistrza Twardowskiego
67. Rondo Węgrowskich Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata
68. Ulica Henryka Wieniawskiego
69. Ulica Kard. S. Wyszyńskiego

- 70. Rondo im. Edmunda Zarzyckiego - północno-zachodni fragment działki nr 3916/7 (południowo-wschodnia granica fragmentu to linia będąca przedłużeniem wschodniej granicy działki ewidencyjnej nr 4220/12 w kierunku północno-wschodnim do działki nr 4071/1)
- 71. Ulica Zwycięstwa- do wschodniej granicy działki nr 3845/2
- 72. Ulica Alojzego Żagana
- 73. Ulica Stefana Żeromskiego

Objęcie obszarem rewitalizacji znacznego terenu Węgrowa pozwoliło na opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji, który będzie pozwalał na realizację licznych działań i przyczyni się do regeneracji struktury miasta oraz trwałego trendu poprawy jego stanu – we wszystkich sferach, których dotyczy rewitalizacja.

W wyniku wcześniejszej diagnozy oraz na podstawie wcześniej wyznaczonego obszaru zdegradowanego wyznaczono obszar rewitalizacji o powierzchni 1,95 km<sup>2</sup> (5,5% powierzchni miasta), który zamieszkuje niecałe 28% mieszkańców. Dokument diagnozy został pozaustawowo skonsultowany z Urzędem Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego. Zamieszczona poniżej mapa przedstawia obszar rewitalizacji, jaki wyznaczono w Węgrowie.

Na podstawie diagnozy ukierunkowanej na wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji sformułowano następujące wnioski dotyczące obszaru rewitalizacji:

- Liczba ludności w Węgrowie zmniejsza się regularnie od 2017 roku, w roku pandemii (2020) ubytek w liczbie ludności był większy (przyrost naturalny zmniejsza się w porównaniu z okresem analizowanym w poprzednim LPR, tj. w odniesieniu do danych analizowanych od 2005 roku). Wpływ na strukturę demograficzną ma także- rosnące od 2018 roku ale nadal ujemne – saldo migracji.
- Pod względem płci wśród mieszkańców przeważają kobiety, z kolei w tej grupie dominują seniorki.
- Zmniejszyła się liczba mieszkańców w centrum (ul. Różana), zwiększa się natomiast liczebność osób w częściach peryferyjnych i/lub dotychczas słabo zamieszkałych (ul. Paczóska, Willowa, Karpowicza oraz Poziomkowa).
- Zmniejsza się (od 2018 r.) udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców, w tej grupie wiekowej nieznacznie przeważają mężczyźni. Zmniejsza się udział osób w wieku przedprodukcyjnym, zwiększa się udział osób w wieku poprodukcyjnym.
- Osoby w wieku starości demograficznej zamieszkują centralne obszary miasta oraz wzdłuż ulic prowadzących do sąsiednich. W rejonie ulic Lipowej, Matlińskich, Zelce I, Grudzie II oraz ul. Rzemieślniczej wartość tego współczynnika wynosi 50% i więcej.
- Od 2013 roku zmniejsza się liczba osób bezrobotnych (od 2017 roku w tej grupie przeważają kobiety do 25 r. ż.). Co trzecia osoba pozostaje bez pracy długotrwale. Osoby bezrobotne częściej zamieszkują w południowej i zachodniej części centrum miasta, natomiast młodzi bezrobotni mieszkają głównie w centrum.
- Co 7 osoba mieszkająca w Węgrowie ubiegała się w 2022 o świadczenie finansowe z pomocy społecznej, najczęściej są to mieszkańcy ulic: ul. Szerokiej, Piłsudskiego, Kilińskiego oraz Wyszyńskiego.

- Przestępstwa i wykroczenia odnotowano głównie w centralnych częściach miasta (rejon ulic Mickiewicza, Krasińskiego, Wyszyńskiego oraz Przemysłowej). Wśród 25 odnotowanych zdarzeń 11 to niebieskie karty, 6- przestępstwa przeciwko rodzinie, 6 - przemoc domowa. Osoby korzystające z pomocy z powodu dwóch ostatnich przesłanej najczęściej zamieszkują w centrum miasta.
- Główne przesłanki przyznawania pomocy społecznej to choroba, niepełnosprawność i bezrobocie, a także alkoholizm i niezaradność wychowawcza.
- Średnia frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2018 roku była w mieście wyższa niż średnia dla regionu i kraju, w Węgrowie najczęściej głosowali mieszkańcy centralnej części miasta.
- Głównym ośrodkiem animującym aktywność kulturalną w mieście jest Węgrowski Ośrodek Kultury, ponadto ważnym miejscem jest Biblioteka Miejska.
- Według danych z 2022 roku uczniowie z Węgrowa z egzaminu ósmoklasisty uzyskali średnio 59,37%, co na tle miast regionu daje trzecie miejsce. Natomiast zdawalność egzaminu maturalnego wyniosła średnio 48,9%. Wyniki te są niższe niż w poprzednich latach- w 2015 roku egzamin po szóstej klasie zdało średnio 71,7% uczniów, a egzamin maturalny 62,3%.
- Na terenie miasta działa ponad 70 organizacji pozarządowych, w tym 11 fundacji i 30 stowarzyszeń i towarzystw KRS.
- Podmioty prowadzące działalność gospodarczą najczęściej zlokalizowane są w centralnej części miasta, oprócz niemal 1000 podmiotów na terenie miasta działa 10 firm, które są znaczące dla lokalnej społeczności. W ciągu ostatnich 10 lat zwiększyła się liczba mikro i dużych przedsiębiorstw, zmniejszyła się liczba przedsiębiorstw małych i średnich.
- Tereny objęte planami zagospodarowania przestrzennego obejmują niespełna 6% powierzchni miasta.
- Budynki należące do miasta najczęściej zlokalizowane są w centrum. 28% budynków z zasobów komunalnych to obiekty drewniane.
- Budynki mieszkalne w złym stanie technicznym są położone głównie przy ul. Szamoty i ul. Kościuszki.
- Ośrodki służby zdrowia (tj. szpital i 4 poradnie) ulokowane są w różnych częściach miasta, apteki zlokalizowane są w jego centralnej części.
- Obiekty sportowe są zlokalizowane w różnych częściach miasta, oprócz stadionu, kortu i boisk w centralnej części, ważną funkcję pełni zalew położony w zachodniej części miasta.
- Na terenie miasta funkcjonują placówki szkolno-opiekuńcze przeznaczone dla dzieci i młodzieży w każdym wieku.
- W Węgrowie działają 4 ośrodki religijne, 3 rzymsko-katolickie i jeden ewangelicko-augsburski.
- Obiekty usługowe (głównie związane z handlem) są zlokalizowane na ogół w centralnej części miasta.
- Miasto jest raczej dobrze skomunikowane, dostępny jest głównie transport PKS i prywatne firmy transportowe.
- Ponad 1/3 budynków nie jest podłączona do kanalizacji. Zdecydowana większość (90%) jest podłączonych do wodociągu. Z instalacji sieci gazowej korzystają mieszkańcy 40% budynków w mieście.
- Węgrów ma dostęp do cennych krajobrazowo obszarów środowiskowych, na pierwszym miejscu jest Dolina Liwca.

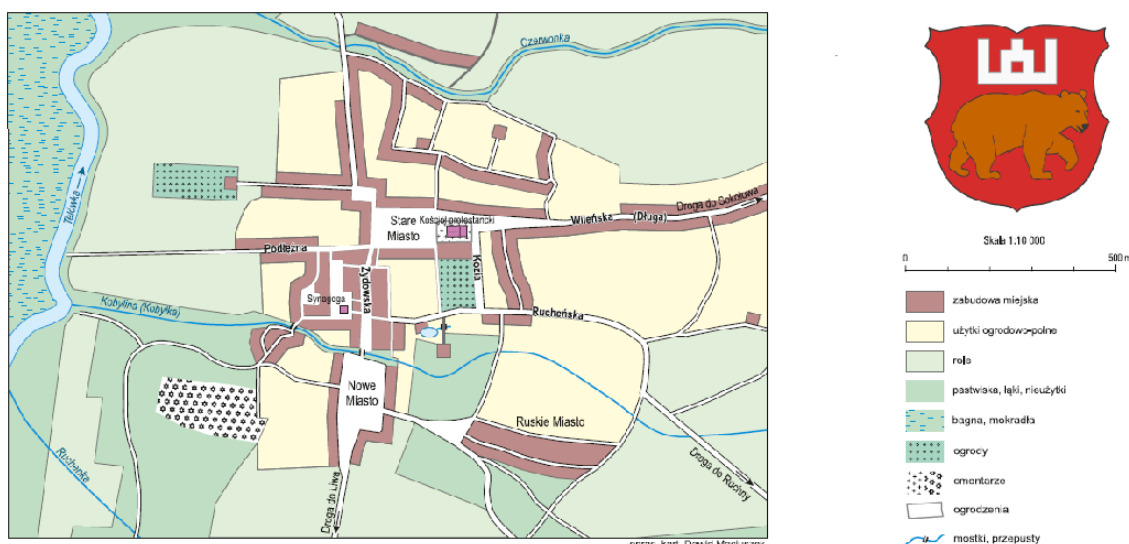
- W 2008 roku miasto wprowadziło program usuwania azbestu. Budynki z azbestowym dachem zlokalizowane są poza ścisłym centrum, tj. przede wszystkim w rejonie Nowin przy ul. Zwycięstwa, Grudzie III oraz Kościuszki.

### Charakterystyka przestrzenna obszaru rewitalizacji Węgrowa

Struktura przestrzenna współczesnego Węgrowa charakteryzuje się dość dużą zwartością zabudowy w kwartałach zabudowy miejskiej, otaczających rynek i w bezpośrednim z nimi sąsiadujących osiedli. Odczytanie morfologii miasta jest niezwykle trudne – nie tylko ze względu na zmieniające się funkcje przewodnie miasta w okresach historycznych, lecz również ze względu na lokalizację osiedli modernistycznych w II połowie XX wieku w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy historycznej, przy równoczesnej zmianie układu przestrzennego ulic czy układu placów. Nieistniejące dzisiaj obiekty, takie jak chociażby synagoga, współtworzą niespójny, jakby „podziurawiony”, krajobraz, w którym trudno jest odnaleźć elementy struktury XVI wiekowej.

Można jednoznacznie stwierdzić, że rynek i jego otoczenie, które ukształtowało się na prawie Magdeburskim, są nadal łatwo identyfikowalne w przestrzeni – jako jedyne z historycznych dzielnic. Nowe miasto, Ruskie Miasto, dzielnica żydowska czy osada Szkocka nie są wyczuwalne w ramach ducha miejsca. Równocześnie daje się wyczuć historyczny klimat miasta. Taką możliwość dają nadal liczne obiekty miejskiej architektury drewnianej – w części zrewitalizowane, a w części popadające w ruinę i nie pełniące żadnych bieżących funkcji.

*Zdjęcie 5 Węgrów w drugiej połowie XVI wieku*



*Źródło: Atlas historyczny Polski. Województwo podlaskie w drugiej połowie XVI wieku, Warszawa 2021. Polska Akademia Nauk – Instytut Historii. Opracował Michał Gochna, oprac.kart. Dawid Maciuszek*

*Zdjęcie 6 Centrum Węgrowa z lotu ptaka. Lata'70*



Źródło: Fotopolska.eu

Znacząca część centrum miasta – czy też urbanistyczny rdzeń Węgrowa – jest objęta obszarem rewitalizacji. Biorąc jednak pod uwagę wysoki poziom zadbania przestrzeni i wieloletnią rewitalizację, obszar ten ma bardzo „podziurawioną” i „porozciąganą” strukturę. Wynika to zarówno ze wspomnianych wyżej „wysp dobrostanu” jak i struktury gwieździstej, która doprowadza komunikacyjnie obrzeża gminy i łączy ją z terenami sąsiednimi. Struktura ulic dojazdowych tworzy osie urbanizacji, wokół których koncentruje się zabudowa a nawet funkcje publiczne, które zasadniczo powinny znajdować się w centrum. O ile rejon rynku i sąsiadujące mini-osiedla wypełniają strukturę kwartałową, o tyle im dalej od rynku tym bardziej mamy do czynienia z różnego rodzaju układami liniowymi, niekiedy się krzyżującymi. Stąd w obszarze rewitalizacji znalazły się takie ulice jak: Gdańska i Szeroka od północy, Kościuszki od wschodu czy Żeromskiego od zachodu.



*Zdjęcie 7 Dom Gdański - Miejska Biblioteka Publiczna im. Augusta Cieszkowskiego*



*Źródło: Fotopolska.eu*

Rozproszenie to jest również widoczne w strukturze instytucji publicznych czy nawet wydziałów urzędu miejskiego – możemy raczej mówić o „archipelagu” mini-miasteczek niż o spójnym mieście. Nietrudno jest sobie wyobrazić jak mocno ogranicza to nie tylko możliwości pełnej rewitalizacji, ale rozwoju miasta w ogóle.

Pojęciem, które nasuwa się samo – gdy chcemy opisać obszar rewitalizacji Węgrowa – jest „obszar zdefragmentowany”. Mamy tu bowiem do czynienia z dużą ilością różnych nieciągłości – strukturalnych, przestrzennych, jakości życia, ekonomicznych oraz niejednorodnymi poziomami nasycenia przestrzeni miasta różnymi wartościami. Z jednej strony wprowadza to pewną przypadkowość (lub może z niej wynika) i tworzy różnego rodzaju napięcia. Z drugiej jednak sprawia, że Węgrów jest na swój sposób fascynujący. Można odnieść wrażenie, że miasto chowa przed swoimi mieszkańcami jakąś tajemnicę. Istotne jest więc, aby tę tajemnicę odkryć, a nie próbować ją przykryć doraźnymi rozwiązaniami.

### Przestrzeń miasta jako potencjał rewitalizacji

Rewitalizacja – dla odniesienia sukcesu – potrzebuje między innymi odpowiedniego wykorzystania potencjałów. Dlatego w ramach obszaru rewitalizacji znalazły się liczne tereny rekreacyjne, sportowe, czy nawet nieużytki zielone, które w przyszłości będą tworzyły enklawy



wspierające rewitalizację. Również kluczowe przestrzenie publiczne stanowią istotne wsparcie dla rewitalizacji i znalazły się w obszarze, szczególnie rynek i park imienia Armii Krajowej.

*Zdjęcie 8 Okolice rynku obrazujące potencjał dogęszczenia zabudowy*



*Źródło: Projekt Miasto*

Kolejnych potencjałów należy doszukiwać się w niepełnej strukturze urbanistycznej rdzenia urbanistycznego centrum Węgrowa. Z jednej strony, jak wspomniano, mamy do czynienia ze zwartą i gęstą strukturą. Z drugiej jednak należy też podkreślić, że jest ona nie w pełni wykorzystana. Można śmiało postawić tezę, że niektóre kwartały są zabudowane w 30% swojego potencjału architektonicznego. Odpowiednie dogęszczenie zabudowy może zapewnić lepszą ekonomikę zarówno przedsięwzięć publicznych (sieci, komunikacja, usługi publiczne) jak inicjatyw prywatnych – komercyjnych czy kulturalnych.

Zwarta struktura urbanistyczna nie pokrywa się jednak ze zwartością społeczności węgrowskiej czy masy krytycznej dla samoorganizowania się mieszkańców, chociażby pod szyldem NGO. Owszem, istnieją lokalne grupy, koncentrujące się wokół konkretnych parafii, jednak posiadają one w pewnym stopniu sformalizowaną i utrwaloną tradycją strukturę i niekoniecznie są inkluzyjne na takim poziomie, jaki byłby potrzebny ogółowi mieszkańców.

W Węgrowie można odnotować także przykłady „rewitalizacji premium”, które łączy w sobie wymiary społecznego, przestrzennego i gospodarczego ożywienia przestrzeni, jak np. zagospodarowanie dawnego browaru przyklasztornego do nowych funkcji usługowo-gastronomicznych wraz zagospodarowaniem Parku im. Armii Krajowej na potrzeby różnych form aktywności czy połączenie w Centrum Dialogu Kultur funkcji inkluzyjnych (przedszkole i zajęcia pozaszkolne przy klasztorze) z funkcjami ekskluzywnymi (sala konferencyjna).

*Zdjęcie 9 Budynek Starego Browaru*



*Źródło: UM Węgrów*

*Zdjęcie 10 Budynek Centrum Dialogu Kultur*



*Źródło: Projekt Miasto*



## Analiza potrzeb i potencjałów obszaru rewitalizacji

Szczegółową analizę potrzeb i potencjałów przeprowadzono na podstawie 16 wywiadów pogłębionych przeprowadzonych z interesariuszami rewitalizacji. Uczestnicy badania reprezentują: jednostki i instytucje miejskie (5 osób), Radę Miasta (2 osoby), przedstawiciele związków i organizacji religijnych (2 osoby), przedstawiciele biznesu (5 osób), przedstawiciele organizacji pozarządowych (2 osoby).

Ogólnie rzecz biorąc, w wywiadach interesariusze zgodnie podkreślają znaczny postęp Miasta w wysiłkach rewitalizacyjnych, a jednocześnie identyfikują bieżące wyzwania i obszary wymagające poprawy. Wspólne tematy wskazywane przez wszystkie lub niemal wszystkie osoby w wywiadach obejmują:

- Pozytywne skutki dotychczasowych działań w ramach rewitalizacji, takie jak poprawa infrastruktury, większa atrakcyjność dla mieszkańców i turystów, lepsza oferta kulturalna i większe zaangażowanie społeczności. Bardzo widoczne w mieście są podjęte na przestrzeni minionych lat działania w zakresie rewitalizacji (choć nie wszyscy respondenci identyfikują widoczne działania jako zadania w ramach rewitalizacji). Wyróżnia się lepsza, bardziej przyjazna przestrzeń publiczną, architektura i wysoka estetyka przestrzeni publicznej: Rynku, Parku Armii Krajowej, Starego Browaru, a także niektórych jednostek miejskich, jak np. modernizacja budynków biblioteki czy Ośrodka Kultury. *„Miasto wypiękniało, daliśmy sobie nowe możliwości do tworzenia nowych rzeczy, nowych wydarzeń.”*
- W mieście – czyli w praktyce: na obszarach rynku i parku, poddanych rewitalizacji – organizowanych jest wiele wydarzeń kulturalnych, adresowanych do publicznego odbiorcy, i te działania są widoczne i dobrze odbierane. Odbywa się dużo różnych wydarzeń, w sezonie letnim niemal co weekend jest jakieś wydarzenie kulturalne dla mieszkańców. Jest to zaletą, ale jednocześnie pojawiają się głosy, że powinno być mniej wydarzeń, lub że powinny być mniejsze (dla małych, zainteresowanych grup), lub większe, ożywiające całe miasto. *„Kiedyś w Węgrowie była biesiada. (...) w czasach, kiedy ona była jeszcze współfinansowana, przez telewizję transmitowana i w ogóle to było w mieście duże wydarzenie. I wszyscy na nią czekali, bo to było wydarzenie. Nie działo się nic innego drobniejszego i czekaliśmy na to.”* Brakuje skoordynowania różnych wydarzeń kulturalnych, co prowadzi do nakładania się terminów i rozproszenia działań. *„Czasem w bliskiej odległości (Liw), wydarzenia są realizowane i w mieście, na zamku w Liwie i jeszcze przez inne instytucje.”*
- Wyzwania i przeszkody obejmujące ograniczone finansowanie na dalsze i bieżące działania rewitalizacyjne, brak koordynacji i komunikacji pomiędzy różnymi podmiotami realizującymi działania społeczne i kulturalne, trudności w zaangażowaniu niektórych grup ludności oraz potrzeba dalszego rozwoju infrastruktury.
- Węgrów poddaje się obserwowanej w Polsce tendencji demograficznej, i społeczeństwo starzeje się i wyludnia. W tej perspektywie wskazywane są – jako wyzwanie – kwestie związane z działaniami ukierunkowanymi na „zatrzymanie młodych” w mieście. Na pierwszym planie pojawiają się sytuacja mieszkaniowa – czyli niewystarczająca liczba mieszkań w dogodniej cenie. *„Potrzebne mieszkania, żeby tych młodych ludzi tutaj zatrzymać.”*

- Część mieszkańców chętnie uczestniczy w wydarzeniach, ale nie angażuje się w ich organizację. Zaangażowanie społeczne wymaga dodatkowej mobilizacji, zachęty i wsparcia. *„Wiem, że się coś dzieje, ale niekoniecznie jestem, że tak powiem, w tym obecna.”*
- Potrzebna jest kontynuacja dotychczasowych działań w ramach rewitalizacji, w tym skupianie się na ulepszaniu przestrzeni publicznych, promowaniu turystyki, wspieraniu lokalnych przedsiębiorstw oraz promowaniu bardziej włączającego i opartego na współpracy podejścia.
- Dotychczasowe działania zrealizowane w mieście są zauważane i doceniane przez mieszkańców, jednak nie wszyscy wiedza, że zostały zrealizowane w ramach rewitalizacji, zdarza się, że samo pojęcie „rewitalizacja” jest niejasne, choć ten proces toczy się w Węgrowie od niemal dwóch dekad.

Zidentyfikowane potencjały, wynikające z dotychczasowych zauważanych sukcesów w ramach rewitalizacji:

- Udana rewitalizacja obejmująca odnowienie Rynku, Parku Armii Krajowej i Starego Browaru, ulicy Narutowicza i okolic;
- Przywrócenie funkcji rekreacyjnych Zalewu;
- Modernizacja biblioteki i ośrodka kultury, zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych i warsztatów, poprawa dostępności dla osób niepełnosprawnych;
- Poprawa warunków mieszkaniowych;
- Budowa nowych ulic i budynków, monitoring i realizacja planów związanych z wymianą instalacji ciepłowniczej;
- nowe inwestycje w infrastrukturę sportową;
- Działania społeczne na rzecz integracji społeczności;
- Wzrost atrakcyjności dla zwiedzających;
- Duży potencjał turystyczny;
- Tożsamość historyczna i kulturowa miasta;
- Różnorodne atrakcje kulturalne i historyczne;
- Możliwości organizacji wydarzeń i zajęć;
- Bogata historia Miasta;
- Walory przyrodnicze i rosnąca popularność wypoczynku na świeżym powietrzu.

Do potencjałów należy zaliczyć także (oczywiste dla mieszkańców Miasta), że na obszarze rewitalizacji znajduje się większość ważnych dla mieszkańców instytucji, budynków, terenów wspólnych, punktów usługowych i handlowych, nie występuje zatem problem ich dostępności. Potencjałem do wykorzystania jest ciekawy układ urbanistyczny centrum Miasta, z wieloma zabytkami, które nadają mu niepowtarzalny charakter, a także dostępność terenów parkowych, które można urządzić w sposób podnoszący atrakcyjność obszaru rewitalizacji,

Zidentyfikowane wyzwania, które mogą utrudniać realizację dalszych działań w obszarze rewitalizacji:

- Brak stałego finansowania projektów rewitalizacyjnych;
- Niewystarczające zaangażowanie społeczności na etapie planowania i realizacji;
- Słaba współpraca międzyinstytucjonalna, problemy komunikacyjne między instytucjami;
- Brak środków na większe inwestycje, ograniczone zasoby finansowe;
- Brak mieszkań komunalnych;
- Potrzeby infrastrukturalne, wynikające z eksploatacji budynków publicznych;
- Niewystarczająca świadomość mieszkańców w zakresie działań rewitalizacyjnych i ich ograniczone zaangażowanie;
- Brak mieszkań;
- Ograniczona infrastruktura turystyczna;
- Podziały polityczne, brak wspólnej wizji;
- Brak spójności w planowaniu i realizacji, powielanie wysiłków;
- Niewystarczające wykorzystanie istniejącej infrastruktury;
- Brak współpracy publiczno-prywatnej;
- Ograniczony czas i zasoby organizacji pozarządowych,
- Niewystarczające środki z budżetu miasta, skomplikowana biurokracja związana z ubieganiem się o dotacje.

Zidentyfikowane potrzeby:

- Kontynuacja rewitalizacji rynku;
- Dalsza poprawa przestrzeni publicznej, w tym takich obszarów, które nie są bezpieczne lub zniechęcają do pozostania, np. ulica Szeroka, „Małpi Gaj”, ul. Piwna.
- Udoskonalenie i dokończenia istniejących inwestycji, utrzymanie istniejących obiektów;
- Skupienie się na zarządzaniu potencjałem turystycznym (zamiast rozbudowy nowych obiektów),
- Większy nacisk na społeczny wymiar rewitalizacji (projekty „miękkie”, włączające mieszkańców), zaangażowanie ekspertów, powołanie Komitetu Rewitalizacji.
- Włączenie młodzieży, seniorów i przedstawicieli organizacji pozarządowych w działania rewitalizacyjne;
- Bardziej spersonalizowane konsultacje z grupami nieformalnymi, stowarzyszeniami i fundacjami;
- Wsparcie parafii, przedsiębiorców i innych interesariuszy rewitalizacji (współpraca publiczno-prywatna);
- Większa dbałość o opinie użytkowników;
- Utworzenie nowej obwodnicy.
- Lepsza komunikacja z mieszkańcami, większe wsparcie dla organizacji pozarządowych ze strony miasta, uproszczenie procedur ubiegania się o dotacje, skupienie się na działaniach miękkich, takich jak animacja społeczna.

- Zorganizowanie akcji informacyjnej w ramach rewitalizacji, powołanie Komitetu Rewitalizacji, zapewnienie odpowiednich środków finansowych, prowadzenie regularnych konsultacji społecznych.
- Przywrócenie lub ponowne powołanie Młodzieżowej Rady Miejskiej;
- Organizowanie zajęć animacyjnych dla mieszkańców, które zachęcałyby do aktywności obywatelskiej i integracji społecznej.

Można zauważyć, że w perspektywie uczestników badania rewitalizacja to złożony proces, wymagający zaangażowania różnych interesariuszy, w tym mieszkańców, organizacji pozarządowych i władz lokalnych. Działania rewitalizacyjne powinny być dostosowane do potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Organizacje pozarządowe mogą odegrać ważną rolę w rewitalizacji społecznej, ale potrzebują odpowiedniego wsparcia ze strony miasta. Istnieje potrzeba poprawy komunikacji, koordynacji i współpracy pomiędzy wszystkimi zainteresowanymi stronami zaangażowanymi w rewitalizację. W procesie rewitalizacji należy wykorzystać potencjał kulturowy i historyczny Węgrowa. Partnerstwa publiczno-prywatne są niezbędne dla powodzenia rewitalizacji.

## Część planistyczna

### Wizja, cele i kierunki działania

#### Wizja

Centrum Węgrowa to przyjazne i bezpieczne miejsce do życia dla różnych grup mieszkańców, z zasobem mieszkań i przestrzenią publiczną wysokiej jakości, z rozwiniętymi usługami, rzemiosłem i handlem oraz bogatą ofertą aktywizującą i zapewniającą opiekę dla mieszkańców w każdym wieku. Miejsce atrakcyjne dla turystów, włączające lokalną społeczność w aktywność na rzecz rozwoju turystyki i wypoczynku w oparciu o tradycje, lokalne zasoby i zabytkową przestrzeń.

#### Cele główne

##### **Cel główny 1. Centrum Węgrowa przyjazne mieszkańcom**

Obszar rewitalizacji obejmuje w całości centrum miasta. Ta część miasta koncentruje w sobie instytucje publiczne oraz prywatne przedsiębiorstwa oferujące usługi dla mieszkańców. Pilną potrzebą jest poprawa oferty usług komunalnych, w tym poprawa jakości infrastruktury technicznej zarówno mieszkaniowej, jak i instytucji świadczących usługi na rzecz mieszkańców, w tym mieszkaniowe, kulturalne, pomocy społecznej i edukacji. Dla zaspokojenia tych potrzeb działania będą realizowane w ramach następujących kierunków:

- 1.1 Poprawa jakości usług mieszkaniowych, pomocy społecznej i integracji
- 1.2 Poprawa jakości usług komunalnych i energetycznych oraz bezpieczeństwa

- 1.3 Poprawa dostępności usług pomocy społecznej
- 1.4 Poprawa jakości usług edukacyjnych oraz opieki nad dziećmi
- 1.5 Podnoszenie jakości oferty kulturalnej i sportowej

## **Cel główny 2. Wykorzystane zasoby Węgrowa: wielokulturowa tożsamość i środowisko naturalne**

Historycznie miasto Węgrów było położone na terenie dzisiejszego centrum miasta, więc to ta część miasta koncentruje zasoby infrastrukturalne (zarówno publiczne, jak i prywatne), które stanowią potencjał kulturowy Węgrowa. Przyjęte kierunki działań mają wykorzystać te zasoby oraz przyczyniać się do rozwoju aktywności mieszkańców i integracji w ramach ich zagospodarowania. Tak określone potrzeby mieszkańców będą zaspokajane w ramach następujących kierunków:

- 2.1 Zagospodarowanie północnej pierzei Rynku
- 2.2 Zagospodarowanie infrastruktury wokół kościołów na cele publiczne
- 2.3 Wykorzystanie potencjału historycznego budynków i przestrzeni
- 2.4 Rozszerzenie oferty rekreacyjnej
- 2.5 Inicjowanie aktywności publicznej mieszkańców

Określenie powyższych kierunków działań, przypisanych do dwóch celów rewitalizacji Węgrowa, służy eliminacji lub ograniczeniu zidentyfikowanych negatywnych zjawisk. Zaplanowane działania ściśle odpowiadają przyjętym celom rewitalizacji. Komplementarne przedsięwzięcia zostały pogrupowane w wiązki projektów w ramach poszczególnych kierunków. Lista planowanych, podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zaplanowanych w ramach poszczególnych celów i kierunków została ujęta w tabeli poniżej.

### [Lista planowanych przedsięwzięć](#)

Gminny Program Rewitalizacji zawiera listę planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (planowanych i uzupełniających), obejmujących przede wszystkim działania o charakterze społecznym oraz gospodarczym, ale także środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym. W poniższej tabeli zestawiono wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które zostały pogrupowane w wiązki tematyczne przypisane do poszczególnych kierunków.

Poniżej listy zamieszczono opis planowanych przedsięwzięć, który zawiera kluczowe informacje dotyczące przedsięwzięcia. Planowane przedsięwzięcia zostały opisane na tyle dokładnie, żeby było możliwe ich zidentyfikowanie i przypisanie do określonych w GPR kierunków działań realizujących cele rewitalizacji, a zarazem pozostawiono przestrzeń na doprecyzowanie każdego z zadań bezpośrednio na etapie realizacji. Doprecyzowanie to będzie wynikało z bieżącej sytuacji oraz warunków związanych z finansowaniem konkretnego przedsięwzięcia. Nie jest możliwe szczegółowe doprecyzowanie wszystkich przedsięwzięć, więc będą one dokładnie określone na etapie realizacji poszczególnych projektów. Niezmiennym i stałym punktem



odniesienia przy realizacji wszystkich przedsięwzięć są cele rewitalizacji oraz wyznaczone kierunki, do których poszczególne przedsięwzięcia są przypisane.

Niemal wszystkie podstawowe przedsięwzięcia zostały zaplanowane w obszarze rewitalizacji. Trzy przedsięwzięcia zaplanowane poza tym obszarem istotnie oddziałują na obszar rewitalizacji i jego mieszkańców, a osiągnięcie celów rewitalizacji może być zagrożone bez uwzględnienia tych przedsięwzięć.

Każde z zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie realizowane z uwzględnieniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Potencjalne źródła finansowania zostały opisane w rozdziale Szacunkowe ramy finansowe. Poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne (zarówno podstawowe jak i uzupełniające) będą realizowane przy wykorzystaniu dostępnych środków, a ta dostępność będzie wynikała z założeń ogłaszanych konkursów. Zadania możliwe do sfinansowania w ramach środków własnych będą realizowane w miarę możliwości na bieżąco, natomiast w sytuacji, gdy konieczne będzie finansowanie zewnętrzne, tam jednostki odpowiedzialne za poszczególne projekty będą aplikowały w zakresie dostępnych funduszy zewnętrznych (krajowych i unijnych).

<b>Cel 1. Centrum Węgrowa przyjazne mieszkańcom</b>	
<b>Kierunek 1.1 Poprawa jakości usług mieszkaniowych, pomocy społecznej i integracji</b>	
1	Zwiększenie zasobów komunalnych Miasta Węgrowa poprzez budowę mieszkalnych budynków komunalnych i socjalnych
2	Wymiana urządzeń grzewczych wraz z termomodernizacją w budynkach komunalnych będących w zasobach Miasta Węgrów
3	Rozwój działalności Domu Dziennego Pobytu Senior+ poprzez rozszerzenie oferty usług opiekuńczych
4	Doposażenie Domu Dziennego Pobytu Senior+ poprzez zakup samochodu
5	Przestrzeń aktywności fizycznej młodzieży
6	Przestrzeń aktywności społecznej seniorów
7	Poprawa funkcjonalności infrastruktury osiedla mieszkaniowego
<b>Kierunek 1.2 Poprawa jakości usług komunalnych i energetycznych oraz bezpieczeństwa</b>	
8	Likwidacja wyrobów azbestowych na terenie obszaru rewitalizacji miasta Węgrowa
9	Rozbudowa systemu OZE w Mieście Węgrów
10	Modernizacja i rozbudowa systemu monitoringu miejskiego
<b>Kierunek 1.3 Poprawa dostępności usług pomocy społecznej</b>	
11	Remont budynków użyteczności publicznej przy ulicy Gdańskiej 69 wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu
12	Prowadzenie mieszkań interwencyjnych / treningowych / chronionych
13	Rozwój działalności PGK Sp. z o.o. poprzez budowę sortowni odpadów wraz z budynkiem administracyjnym
14	Modernizacja targowiska miejskiego
15	Modernizacja /budowa budynku Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. zlokalizowanego na Targowisku na potrzeby administracyjne
16	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji


<b>Kierunek 1.4 Poprawa jakości usług edukacyjnych oraz opieki nad dziećmi</b>	
17	Weekendowy żłobek
18	Poprawa jakości usług w węgrowskich przedszkolach
19	Rozbudowa infrastruktury przedszkola
20	Poprawa oferty szkół ukierunkowana na lepszą integrację społeczną i rozwój dzieci i młodzieży
21	Zagospodarowanie terenu wokół Szkoły Podstawowej nr 2 poprzez zmianę organizacji ruchu i zwiększenie liczby miejsc rowerowych przy ul. Kościuszki
<b>Kierunek 1.5 Podnoszenie jakości oferty kulturalnej i sportowej</b>	
22	Modernizacja infrastruktury widowiskowo-technicznej Węgrowskiego Ośrodka Kultury
23	Zagospodarowanie budynku byłej kręgielni przy ul. Powstańców 1 na potrzeby różnych form aktywności
24	Budowa boisk w strefie przemysłowej
25	Rozwój prozdrowotnych postaw u mieszkańców miasta
26	Powołanie MOSiR
<b>Cel główny 2. Wykorzystane zasoby Węgrowa: wielokulturowa tożsamość i środowisko naturalne</b>	
<b>2.1 Zagospodarowanie północnej pierzei Rynku</b>	
27	Zagospodarowanie nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych w północnej pierzei Rynku Mariackiego
28	Centrum rewitalizacyjne w podwórku – modernizacja budynków
29	Centrum rewitalizacyjne w podwórku – animacja działań społecznych
30	Weekend z Twardowskim - promocja Krainy Mistrza Twardowskiego
<b>2.2 Zagospodarowanie infrastruktury wokół kościołów na cele publiczne</b>	
31	Modernizacja kompleksu budynków Kolegium Bartoszków
32	Centrum społeczne w Kolegium Bartoszków
33	Modernizacja i adaptacja budynku przy ul. Narutowicza 18B na potrzeby stacji diakonijnej
34	Uruchomienie działalności stacji diakonijnej i ośrodka wsparcia
35	Remont i adaptacja budynku Sarepta przy ul. Narutowicza 20 w Węgrowie na potrzeby opieki nad osobami starszymi, opieki geriatrycznej oraz hospicyjnej
36	Kultura, która zbliża i porusza – aktywizacja społeczna mieszkańców bazująca na wieloreligijnej tożsamości miasta
37	Adaptacja infrastruktury parafii ewangelicko-augsburskiej na potrzeby społeczności lokalnej
38	Wytchnienia dla ciała, duszy i ducha – zorganizowanie ścieżki edukacyjnej
<b>2.3 Wykorzystanie potencjału historycznego budynków i przestrzeni</b>	
39	Wykorzystanie potencjału zabytków: Dom Rabina, Muzeum ludwisarstwa i Pomnik Powstańców
40	Odnowienie i remont nieruchomości przy ul. Narutowicza 4
41	Pogwarki węgrowskie
<b>2.4 Rozszerzenie oferty rekreacyjnej</b>	
42	Zagospodarowanie Zalewu z uwzględnieniem funkcji retencyjnej (wraz z przebudową zbiornika retencyjnego, ogrody deszczowe, zieleń)

43	Dolina Liwca perłą turystyczną Mazowsza – zagospodarowanie przestrzeni na potrzeby społeczne i gospodarcze mieszkańców
44	Dolina Liwca perłą turystyczną Mazowsza – wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych do celów aktywizacji społecznej i ożywienia gospodarczego
45	Tereny zieleni zwiększające bioróżnorodność i poprawiające stan mikroklimatu miejskiego w Węgrowie
46	Rozwój pro-zdrowotnych i pro-środowiskowych postaw mieszkańców
<b>2.5 Inicjowanie aktywności publicznej mieszkańców</b>	
47	Tworzenie miejsc pracy poprzez rozwój działalności spółdzielni socjalnej Węgrowianka
48	Rozwijanie postaw obywatelskich mieszkańców

## Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

### 1.1. Poprawa jakości usług mieszkaniowych, pomocy społecznej i integracji

#### 1. Zwiększenie zasobów komunalnych Miasta Węgrowa poprzez budowę mieszkalnych budynków komunalnych i socjalnych

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Zwiększenie zasobów komunalnych Miasta Węgrowa poprzez budowę mieszkalnych budynków komunalnych i socjalnych</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	<p>Węgrów, w szczególności dz. 5918/3, 5918/5, 5918/7, 5918/10, część dz. 6170/1 ul. Twardowskiego, dz. 4207 ul. Skośna 8, dz. 5742/2 3286/2 5773/7 5773/11 3161/5 5775/7 ul. Czarkowskiego, dz. 3656 Kilińskiego 8, obszar rewitalizacji</p> 
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Zasoby komunalne w mieście Węgrów są zdegradowane i niewystarczające na zaspokojenie zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie. Mimo podejmowanych działań inwestycyjnych przez miasto, cały czas brakuje mieszkań komunalnych i socjalnych, na które jest największe zapotrzebowanie na obszarze rewitalizacji z powodu dużego poziomu ubóstwa.
<b>Opis planowanych działań</b>	Budowa budynków mieszkalnych komunalnych w 4 lokalizacjach. Zakres realizowanych działań obejmuje budowę budynków mieszkalnych (komunalnych i socjalnych) i mieszkalno-usługowych z zagospodarowaniem terenu. Szczegółowy zakres zadań:

	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wykonanie dokumentacji projektowej.</li> <li>2. Na podstawie wykonanej dokumentacji wykonanie robót budowlanych budowy budynków komunalnych zwiększających zasób komunalny Miasta Węgrów.</li> <li>3. Pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania.</li> </ol>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	10 000 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2025-2029
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	4 wybudowane budynki mieszkalne
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

*2. Wymiana urządzeń grzewczych wraz z termomodernizacją w budynkach komunalnych będących w zasobach Miasta Węgrów*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Wymiana urządzeń grzewczych wraz z termomodernizacją w budynkach komunalnych będących w zasobach Miasta Węgrów</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów, PGK Sp. z o.o., Wspólnoty mieszkaniowe
<b>Lokalizacja projektu</b>	<p>Węgrów, ul. Kilińskiego 4 (dz. 3653), ul. Kilińskiego 16 (dz. 3661), ul. Kościuszki 4 (dz. 3651/2), ul. Kościuszki 9 (dz. 5781/1), ul. Kościuszki 9a (dz. 5781/1), ul. Kościuszki 24 (dz. 3677/3), ul. Narutowicza 1 (dz. 5766/2), ul. Narutowicza 8 (dz. 5735/4), ul. Narutowicza 14 (dz. 6184), ul. Piwna 56 (dz. 5789), ul. Szeroka 2 (dz. 5828/3), ul. Szeroka 4 (dz. 5828/3), ul. Szeroka 6 (dz. 5828/1), ul. Gdańska 72 (dz. 3016/4), ul. Gdańska 71a (dz. 5411/1), ul. Gdańska 1 (dz. 3259/3), ul. Gdańska 3 (dz. 3259/2), ul. Narutowicza 2 (dz. 3259/1), ul. Przemysłowa 2 (dz. 5769/2), ul. Żeromskiego 3 (dz. 5769/21, lokal mieszkalno-usługowy), ul. Nowa 5 (dz. 5769/4, wspólnota), obszar rewitalizacji.</p> 
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Zasoby komunalne w mieście Węgrów (budynki ZGM) wymagają pilnej interwencji polegającej na wymianie źródeł ogrzewania. Znaczna część tych źródeł znajduje się w budynkach drewnianych wybudowanych przed 1918 rokiem. Pozaklasowe urządzenia grzewcze w postaci przede wszystkim kuchni i pieców kaflowych oraz metalowych piecyków służących do ogrzewania poszczególnych lokali nie spełniają wymogów określonych</p>

## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

	w obecnie obowiązujących przepisach. Główne problemy to niska efektywność energetyczna wszystkich budynków, zwłaszcza w odniesieniu do systemu ogrzewania oraz obecność wysokoemisyjnych źródeł ciepła czy niedostateczne docieplenie budynków, powodujące nadmierne zużycie energii na potrzeby ogrzewania mieszkań, a co za tym idzie negatywne skutki dla środowiska.
<b>Opis planowanych działań</b>	<p>Przedsięwzięcie obejmuje likwidację indywidualnych pieców kaflowych i zamianę na bardziej efektywne źródło ogrzewania, w tym m.in. budowę kotłowni wyposażonych w kotły gazowe czy budowę nowej instalacji centralnego ogrzewania czy prace termomodernizacyjne, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wykonanie dokumentacji projektowej na potrzeby zmiany sposobu ogrzewania wraz z pracami towarzyszącymi budynków komunalnych będących w zasobie Miasta Węgrów.</li> <li>2. Na podstawie wykonanej dokumentacji wykonanie robót budowlanych w budynkach komunalnych będących zasobem Miasta Węgrów polegających na wymianie źródła ogrzewania, w tym budowie kotłowni gazowej likwidacji kuchni i pieców kaflowych wraz z robotami towarzyszącymi w tym termomodernizacją i wymianą instalacji centralnego ogrzewania. Szczegółowy zakres określi dokumentacja techniczna.</li> <li>3. Pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania.</li> </ol> <p>Szczegółowe zakresy interwencji zostaną określone w dokumentacji technicznej.</p>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	5 000 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2025-2029
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Wymienione źródła ogrzewania w budynkach komunalnych i/lub przeprowadzone prace termomodernizacyjne
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

### *3. Rozwój działalności Domu Dziennego Pobytu Senior+ poprzez rozszerzenie oferty usług opiekuńczych*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Rozwój działalności Domu Dziennego Pobytu Senior+ poprzez rozszerzenie oferty usług opiekuńczych</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Centrum Pomocy Społecznej w Węgrowie
<b>Lokalizacja projektu</b>	Miasto Węgrów, obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Wraz z wiekiem i zmieniającym się stylem życia coraz więcej osób poszukuje usług rehabilitacyjnych w celu zwiększenia komfortu życia i poprawienia stanu zdrowia.</p> <p>Dotychczas z usług DDS+ korzysta stosunkowo niewielka część seniorów, a placówka ta przy odpowiedniej organizacji mogłaby zapewnić usługi dla większej liczby osób. Obecnie Centrum Pomocy Społecznej ma ograniczoną zasoby i niewielkie możliwości pomocy osobom, które wymagają jednocześnie transportu i usług w zakresie udzielanego wsparcia.</p>
<b>Opis planowanych działań</b>	Zakres działań obejmie rozszerzenie działalności DDS+ o usługi rehabilitacyjne dla seniorów, którzy nie są na stałe uczestnikami DDS+ oraz



## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

	zatrudnienie kierowcy na potrzeby zapewnienia transportu osobom korzystającym z DDS+.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	400 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2025-2028
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Dodatkowe zajęcia w ofercie DDS+ Zatrudnienie kierowcy
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja projektu (np. koncepcja lub zakres zajęć, zdjęcia, umowa na realizację zadań, faktura itp.) oraz umowa cywilnoprawna dla kierowcy

### *4. Doposażenie Domu Dziennego Pobytu Senior+ poprzez zakup samochodu*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Doposażenie Domu Dziennego Pobytu Senior+ poprzez zakup samochodu</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Centrum Pomocy Społecznej w Węgrowie
<b>Lokalizacja projektu</b>	Miasto Węgrów, obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Osoby starsze, samotne i z problemem poruszania się mają problem z przemieszczaniem się po terenie Miasta Węgrowa, przez co mają utrudniony dostęp do skorzystania z usług DDS+ i brak możliwości samodzielnego załatwiania swoich spraw. Dotychczas z usług DDS+ korzysta stosunkowo niewielka część seniorów, a placówka ta przy odpowiedniej organizacji mogłaby zapewnić usługi dla większej liczby osób. Obecnie Centrum Pomocy Społecznej ma ograniczone zasoby i niewielkie możliwości pomocy osobom, które wymagają jednocześnie transportu i usług w zakresie udzielanego wsparcia. Zidentyfikowano potrzeby, które zostaną zaspokojone poprzez realizację projektu: <ul style="list-style-type: none"> <li>- zwiększenie liczby seniorów korzystających z usług oferowanych przez DDS+,</li> <li>- lepszy dostęp do usług rehabilitacyjnych dla mieszkańców Węgrowa,</li> <li>- poprawa zdrowia i sprawności fizycznej osób korzystających z usług rehabilitacyjnych,</li> <li>- zapewnienie dowozu seniorów i posiłków do DDS+,</li> <li>- możliwość korzystania z samochodu przez pracowników Centrum Pomocy Społecznej do realizacji zadań wynikających z zakresu działalności CPS,</li> <li>- zapewnienie osobom potrzebującym transportu dojazdu do instytucji znajdujących się na terenie Miasta Węgrowa.</li> </ul>
<b>Opis planowanych działań</b>	Zakres prac obejmie zakup samochodu przystosowanego do potrzeb osób z niepełno sprawnościami.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	150 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2025-2028
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	1 zakupiony samochód
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Faktura / umowa kupna-sprzedaży



*5. Przestrzeń aktywności fizycznej młodzieży*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Przestrzeń aktywności fizycznej młodzieży</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Podlasianka” w Węgrowie, ul. Żeromskiego 7, 07-100 Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, Osiedle Słowackiego / 11 Listopada, dz. 5111/31, 3992/4, poza obszarem rewitalizacji (obszar zdegradowany)
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Ważną grupą mieszkańców Spółdzielni Mieszkaniowej „Podlasianka” zamieszkującą obszary objęte rewitalizacją (11 listopada 29 i 11 listopada 27) są osoby młode szukające okazji do spotkań. Jednocześnie brakuje na osiedlu takiego miejsca, które zapewni im okazję do spotkań podczas uprawiania wspólnej aktywności fizycznej.
<b>Opis planowanych działań</b>	Przygotowanie terenu, zakup i montaż urządzeń do ćwiczeń na powietrzu. Organizacja treningów z trenerem, który pokaże jak używać urządzeń oraz jakie korzyści przynosi używanie poszczególnych maszyn. Zaplanowane przedsięwzięcie będzie realizowane częściowo poza obszarem rewitalizacji, co wynika z funkcjonalnego połączenia terenu (działki) poza obszarem rewitalizacji oraz z dostępności terenu (ograniczonej w mieście), który można udostępnić na realizację działań zaspokajających potrzeby społeczne mieszkańców obszaru rewitalizacji.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	250 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	Lata 2026 -2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	1 zestaw urządzeń zewnętrznych do ćwiczeń fizycznych 1 zatrudniona osoba (trener)
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Faktura lub umowa potwierdzająca realizację zadania, dokumentacja foto oraz umowa cywilnoprawna na zatrudnienie trenera

*6. Przestrzeń aktywności społecznej seniorów*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Przestrzeń aktywności społecznej seniorów</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Podlasianka” w Węgrowie, ul. Żeromskiego 7, 07-100 Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, Biuro Spółdzielni Mieszkaniowej „Podlasianka” w Węgrowie przy ul. Żeromskiego 7, dz. 5764/9, poza obszarem rewitalizacji
	

## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Duża część mieszkańców Spółdzielni Mieszkaniowej „Podlasianka” zamieszkująca obszary objęte rewitalizacją to osoby, które osiągnęły wiek emerytalny. Ze względu na dużą ilość wolnego czasu, a także potrzeby ciągłego rozwoju, żeby „nadążyć” za otaczającym je światem potrzebują miejsca gdzie będą mogli się spotkać, wymienić doświadczeniami lub rozwinąć umiejętności np. w obsłudze komputera.
<b>Opis planowanych działań</b>	Stworzenie miejsca, gdzie mieszkańcy spółdzielni w wieku emerytalnym mogliby odbywać cykliczne spotkania. Projekt obejmuje adaptację pomieszczenia z zapleczem sanitarnym w budynku, w którym mieści się biuro Spółdzielni "Mieszkaniowej „Podlasianka” spośród lokali aktualnie przeznaczonych na lokale mieszkalne. Zaplanowane przedsięwzięcie będzie realizowane częściowo poza obszarem rewitalizacji, co wynika z funkcjonalnego połączenia terenu (działki) poza obszarem rewitalizacji oraz z dostępności terenu (ograniczonej w mieście), który można udostępnić na realizację działań zaspokajających potrzeby społeczne mieszkańców obszaru rewitalizacji.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	200 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	Lata 2024 -2026
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	1 nowo utworzony lokal na miejsce spotkań
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja techniczna potwierdzająca wykonanie prac

### *7. Poprawa funkcjonalności infrastruktury osiedla mieszkaniowego*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Poprawa funkcjonalności infrastruktury osiedla mieszkaniowego</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Podlasianka” w Węgrowie, ul. Żeromskiego 7, 07-100 Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, Osiedla: Zwycięstwa, Krasińskiego, Słowackiego, Palloniego, dz.: 6322/44, 6322/29, 6322/45, 6322/10, 6322/46, 6322/14, 6322/13, 6322/12, 5894/3, 5894/5, 5894/7, 5894/9, 5894/11, 5894/13, 5894/2, 5894/4, 5894/6, 5894/8, 5894/10, 4861/4, 4861/5, 4861/17, 4861/19, 4861/11, 4861/21, 4861/12, 4861/16, 4861/18, 4861/15, 4861/13, 4862/5, 5916/5, 4139/3, 4861/19, 4861/11, 4861/17, 4861/14, 4862/8, 5921/4, 5916/14, 5916/15, 4139/4, 8137, 4859/35, 4859/34, 4859/33, 4859/32, 4859/31, 4859/27, 4859/29, 4859/30, obszar rewitalizacji.
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Na osiedlach w przeważającej większości znajdują się budynki z lat 80-90, wraz z towarzyszącą im infrastrukturą. Chodniki, drogi wewnętrzne i parkingi są zniszczone, niefunkcjonalnie zagospodarowane oraz nie harmonizujące z otoczeniem. Występują kolizje ruchu pieszego z kołowym. Budynki mieszkalne na osiedlu wymagają docieplenia ze względu na coraz wyższe wymagania techniczne wobec budynków jeśli chodzi o zużycie energii, a także ze względu na poprawę estetyki. W kotłowni osiedlowej zasilającej budynki w ciepło i ciepłą wodę istnieje potrzeba zastosowania technologii wykorzystującej odnawialne źródła energii w celu zmniejszenia emisji gazów ze spalania gazu ziemnego. Budynek byłej kotłowni z lokalem usług handlowych wymaga izolacji

	cieplnej i odnowienia elewacji. Tereny zieleni osiedlowej są bardzo zaniedbane. Place zabaw wymagają pilnej wymiany wyposażenia. Na osiedlach brak jest wyznaczonych miejsc do spędzania czasu przez osoby dorosłe.
<b>Opis planowanych działań</b>	Działania w ramach projektu: <ul style="list-style-type: none"> <li>– odnowienie elewacji budynków mieszkalnych,</li> <li>– ocieplenie ścian budynku po kotłowni z lokalem usług handlowych,</li> <li>– zmodernizowanie i wybudowanie nowych ciągów komunikacyjnych (osiedlowe drogi i chodniki oraz parkingi dla samochodów i rowerów),</li> <li>– nowe nasadzenia zieleni,</li> <li>– zmodernizowanie i unowocześnienie placów zabaw,</li> <li>– wydzielenie miejsca do spędzania czasu przez osoby dorosłe,</li> <li>– montaż w kotłowni osiedlowej pomp ciepła i instalacji fotowoltaicznej do produkcji ciepłej wody użytkowej.</li> </ul>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	3 500 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	Lata 2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Odnowione i zmodernizowane budynki mieszkalne z zasobu spółdzielni
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja techniczna (dokumenty niezbędne do odebrania prac)

## 1.2. Poprawa jakości usług komunalnych i energetycznych oraz bezpieczeństwa

### 8. Likwidacja wyrobów azbestowych na terenie obszaru rewitalizacji miasta Węgrowa

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Likwidacja wyrobów azbestowych na terenie obszaru rewitalizacji miasta Węgrowa</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, rejon ulic Zwycięstwa, Kościuszki, Ogrodowej, Sosnowej, Obrębowej, Kosynierów oraz Piaskowej, obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Miasto Węgrów rozwijało się w latach sześćdziesiątych, gdzie była dopuszczalne stosowanie azbestu. W 2022 r. zinventaryzowano 1378,582 Mg wyrobów azbestowych (w 2021- 1 364,847 Mg), natomiast nadal 757,113 Mg wyrobów azbestowych pozostaje do unieszkodliwienia (w 2021-820,618 Mg). Nadal duża liczba budynków jest pokryta wyrobami azbestowymi, np.: <ul style="list-style-type: none"> <li>- pokrycia dachowe: płyty faliste i papa dachowa,</li> <li>- płyty elewacyjne,</li> <li>- płyty balkonowe,</li> <li>- rury do instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych,</li> <li>- przewody wentylacyjne,</li> <li>- przewody kominowe.</li> </ul>
<b>Opis planowanych działań</b>	Usunięcie z terenu rewitalizacji wyrobów zawierających azbest.

## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	240 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2024-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktura, umowa itp.)

### *9. Rozbudowa systemu OZE w Mieście Węgrów*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Rozbudowa systemu OZE na obszarze rewitalizacji</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, obiekty użyteczności publicznej będące w zasobie miasta, obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Instalacje pozyskujące energię z odnawialnych źródeł energii mogą zmniejszyć zapotrzebowanie na energię elektryczną pochodzącą z sieci lub zapotrzebowanie na paliwa stałe (gaz, węgiel, drewno, ropę), przez co można znacząco obniżyć koszty funkcjonowania użytkowanych obiektów użyteczności publicznej. Ponadto spadek emisji zanieczyszczeń wpływa znacząco na komfort życia mieszkańców oraz ogranicza ich zachorowalność na schorzenia wywoływane zanieczyszczeniami powietrza.</p> <p>Realizacja projektu pozwoli ograniczyć emisję zanieczyszczeń, poprawiając jakość powietrza na obszarze rewitalizacji, a redukcja zanieczyszczeń wpłynie pozytywnie na zdrowie i komfort życia lokalnej społeczności. Czyste środowisko jest ważne dla młodych osób, szukających dla siebie dobrego miejsca do życia, blisko natury, więc realizacja będzie jednym ze znaczących czynników sprzyjających osiedlaniu się młodych ludzi i zapobiegającym wyludnianiu się miasta. Wartością dodaną będzie obniżenie kosztów eksploatacji i efektywniejsze wykorzystanie środków publicznych.</p>
<b>Opis planowanych działań</b>	Wykonanie audytów i dokumentacji na potrzeby instalacji. Wykonanie instalacji i robót towarzyszących.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	2 000 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2024-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Przeprowadzone audyty, oddane do użytku instalacje
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja techniczna (audytowa) oraz dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac instalacyjnych (np. faktura, umowa, protokół odbioru)

### *10. Modernizacja i rozbudowa systemu monitoringu miejskiego*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Wzmocnienie bezpieczeństwa w miejscach publicznych na terenie miasta Węgrowa poprzez modernizację i rozbudowę systemu monitoringu miejskiego.</b>
-----------------------	--

<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	<p>Węgrów (centrum), obszar rewitalizacji</p> 
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Zwiększenie bezpieczeństwa na terenie miasta. W miejscach publicznych, zwłaszcza w godzinach wieczornych i nocnych, dochodzi coraz częściej do zdarzeń, które mogą bezpośrednio zagrażać bezpieczeństwu i zdrowiu, a czasem również życiu mieszkańców. Właściwa reakcja operatora monitoringu, adekwatna do zaistniałego zdarzenia oraz powiadomienie w razie potrzeby stosownych instytucji, pomogą zapewnić bezpieczeństwo. W celu skutecznego zwalczania powyższych zjawisk niezbędne jest zapewnienie następujących warunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- dobrze dobrana lokalizacja kamery zapewniająca szeroki zakres obszaru monitorowania,</li> <li>- kamera o wysokich walorach technicznych (wysoka jakość obrazu, możliwość wykonania dużego zbliżenia),</li> <li>- bieżąca obserwacja i szybkie reagowanie przez operatora na ujawnione zdarzenie.</li> </ul>
<b>Opis planowanych działań</b>	Rozbudowa monitoringu miejskiego na terenie miasta oraz wymiana istniejących analogowych kamer na kamery cyfrowe. W ramach planowanego do realizacji zadania zaplanowano zakup kamer do wymiany i zainstalowania w nowych newralgicznych miejscach w obszarze rewitalizacji.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	400 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Zakup i instalacja systemu monitoringu
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktura, umowa itp.)



### 1.3. Poprawa dostępności usług pomocy społecznej

#### 11. Remont budynków użyteczności publicznej przy ulicy Gdańskiej 69 wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Remont budynków użyteczności publicznej przy ulicy Gdańskiej 69 wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	<p>Węgrów, ul. Gdańska 69, nr działek: 5410/10, 5410/11, 5410/16, 5410/15, 5410/14, 5410/13, 5410/12, obszar rewitalizacji</p> 
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>W budynkach przy ul. Gdańskiej 69 zlokalizowane są jednostki miejskie: Centrum Pomocy Społecznej oraz Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Urząd Miejski (archiwum i Wydział Obrony Cywilnej i Zarządzania Kryzysowego), jedno piętro jest nieużytkowane.</p> <p>Budynki oraz teren przyległy są bardzo zaniedbane. Zły stan techniczny wpływa na zwiększone zużycie energii oraz wysokie straty ciepła, co jest związane z wyższymi kosztami ogrzewania oraz ciepłej wody użytkowej. Budynki cechuje przede wszystkim: niska izolacyjność cieplna ścian, dachów, okien i drzwi; niska sprawność źródeł ciepła; niesprawne ogrzewanie, praca grzejników na obniżonych parametrach, ograniczających konwekcję cieplną; zastosowanie nie efektywnego energetycznie oświetlenie; brak zastosowania instalacji fotowoltaicznych.</p> <p>Budynki obecnie częściowo są zagospodarowane na potrzeby instytucji miasta, planowane jest przeznaczenie budynków na potrzeby administracji publicznej i społecznej – pomieszczenia dla Urzędu, sale dla organizacji pozarządowych, pomieszczenia dla CPS i mieszkania interwencyjne na potrzeby CPS.</p>
<b>Opis planowanych działań</b>	<p>Projekt obejmie dostosowanie budynków do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (windę), zagospodarowanie terenu wokół budynku (m.in. miejsca postojowe), adaptację pomieszczeń i zapewnienie przestrzeni do funkcjonowania Centrum Pomocy Społecznej, Urzędu Miejskiego oraz prowadzenia działalności organizacji pozarządowych. Ponadto w projekcie planowane jest zagospodarowanie jednego piętra i adaptacja pomieszczeń do funkcji mieszkań interwencyjnych dla osób po zdarzeniach losowych lub sytuacjach kryzysowych. Pobyt w mieszkaniu interwencyjnym / treningowym / chronionym będzie miał charakter przejściowy i krótkotrwały, doraźny.</p> <p>Szczegółowe prace obejmą:</p>



## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Audyt budynków i przygotowanie dokumentacji projektowej,</li> <li>• Termomodernizację fundamentów, docieplenie stropodachu z pokryciem blachą, udrożnienie wentylacji, usunięcie nieprawidłowości w przewodach kominowych,</li> <li>• Instalację OZE tj. pompa ciepła, panele fotowoltaiczne, magazyn energii, system zarządzania energią,</li> <li>• Wymiana oświetlenia na energooszczędne,</li> <li>• Zagospodarowanie terenu wokół budynku.</li> </ul>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	15 000 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2029
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Wyremontowane i w całości zaadaptowane na potrzeby miasta budynki
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktura, umowa i/lub dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór prac itp.)

### *12. Prowadzenie mieszkań interwencyjnych / treningowych / chronionych*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Prowadzenie mieszkań interwencyjnych / treningowych / chronionych</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, ul. Gdańska 69, nr działek: 5410/10, 5410/11, 5410/16, 5410/15, 5410/14, 5410/13, 5410/12, obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	W budynku przy ul. Gdańskiej 69 zlokalizowane są jednostki miejskie: Centrum Pomocy Społecznej oraz Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej. Dwa niezagospodarowane piętra zostaną zaadaptowane na potrzeby działań organizacji pozarządowych oraz na utworzenie mieszkań interwencyjnych / chronionych /treningowych (liczba i charakter mieszkań zostanie określona na etapie prac remontowych, wówczas zostanie doprecyzowany projekt wykorzystania mieszkań, a tym samym grupa docelowa). Z mieszkań będą korzystać osoby znajdujące się w niekorzystnej sytuacji życiowej i jednocześnie skrajnie trudnej sytuacji mieszkaniowej, np. wychowankowie pieczy zastępczej, osoby z niepełnosprawnością, osoby doświadczające losowej sytuacji kryzysowej. Potrzebne jest zapewnienie usług wspierających te osoby w pokonaniu trudności w codziennym funkcjonowaniu, wdrożenie do samodzielnego życia i wsparcie w usamodzielnieniu.
<b>Opis planowanych działań</b>	W ramach projektu zostaną opracowane zasady korzystania z mieszkań oraz będą udostępniane mieszkania interwencyjne dla osób i rodzin doraźnie wspieranych w nagłej sytuacji kryzysowej.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	350 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2027-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Udostępnienie mieszkań interwencyjnych

## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja organizacyjna (np. regulamin / zasady korzystania z mieszkań itp.) oraz umowy z lokatorami
------------------------------------	---


### *13. Rozwój działalności PGK Sp. z o.o. poprzez budowę sortowni odpadów wraz z budynkiem administracyjnym*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Rozwój działalności PGK Sp. z o.o. poprzez budowę sortowni odpadów wraz z budynkiem administracyjnym</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, działki nr 2738,2737/2,2736/2,2735/10,2735/8, poza obszarem rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Obecnie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej prowadzi działalność w kilku lokalizacjach na terenie miasta, znaczna część administracji PGK funkcjonuje w budynku przy ul. Gdańskiej 69. Takie położenie nie jest dogodne dla mieszkańców centrum Węgrowa, którzy stanowią znaczącą grupę wśród klientów tej instytucji. W Węgrowie brakuje także sortowni odpadów, która umożliwi prowadzenie zrównoważonej gospodarki odpadami. Jednocześnie miasto dysponuje terenem, na którym można wybudować budynek administracyjny i sortownię odpadów.</p> <p>Inwestycja jest zlokalizowana poza obszarem rewitalizacji, jednakże dotyczy funkcjonowania instytucji, która w dużej mierze kieruje działania do mieszkańców obszaru rewitalizacji (centrum miasta, w którym są zlokalizowane budynki komunalne). Wskazana działka jest optymalnym miejscem dla planowanej inwestycji, ponieważ jest zakorzeniona w świadomości mieszkańców obszaru rewitalizacji jako związana z działalnością PGK ( dawniej funkcjonowało tam wysypisko śmieci oraz PSZOK). Jednocześnie jest na tyle daleko (poza ścisłym centrum), że można na niej zbudować sortownię bez uszczerbku dla estetyki rewitalizowanego obszaru przy zachowaniu pożądanej funkcjonalności.</p> <p>Projekt ten łączy aspekty funkcjonalne, środowiskowe i społeczne, wspierając tym samym cele rewitalizacji zarówno w wymiarze przestrzennym, jak i społeczno-gospodarczym. Przeniesienie działalności z centrum miasta poprawi komfort życia mieszkańców, eliminując uciążliwości związane z obecną lokalizacją. Budowa nowoczesnej sortowni umożliwi bardziej efektywne zarządzanie odpadami, co jest kluczowe dla ochrony środowiska i wzmacniania pro-środowiskowych postaw i zachowań mieszkańców. Nowoczesna sortownia może służyć jako obiekt edukacyjny, zwiększając świadomość mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami. Nowa lokalizacja, oddalona od ścisłego centrum, pozwoli na rozwój PGK bez negatywnego wpływu na estetykę rewitalizowanego obszaru miejskiego.</p>
<b>Opis planowanych działań</b>	<p>Zakres prac obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- przygotowanie dokumentacji technicznej dla budynku PGK</li> <li>- przygotowanie dokumentacji technicznej dla sortowni odpadów</li> <li>- wybudowanie i wyposażenie budynku PGK</li> <li>- wybudowanie i wyposażenie sortowni</li> </ul>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	35 000 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności

## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2028
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Wybudowany budynek PGK oraz zbudowana sortownia
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

### *14. Modernizacja targowiska miejskiego*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Modernizacja targowiska miejskiego</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	PGK SP. z o.o.
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, działki nr 5803/6, 5803/7, 5805/12, 5809/4, 5809/2, 5805/5, 5809/3, 5805/8, 5805/9, obszar rewitalizacji  
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Targowisko miejskie wymaga uporządkowania przestrzeni, zwiększenia liczby straganów i poprawy ogólnej estetyki miejsca (które jest zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie rynku i urzędu miasta). Istniejące zadaszone stragany oraz budynki są w złym stanie technicznym i wizualnym.
<b>Opis planowanych działań</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Uporządkowanie i modernizacja przestrzeni targowiska miejskiego przy ul. Zwycięstwa/Rynkowa/Rynek Mariacki (likwidacja, przebudowa straganów będących w złym stanie technicznym, stworzenie nowej infrastruktury do handlu)</li> <li>• Budowa nowego szaletu miejskiego</li> <li>• Zaprojektowanie nowych ciągów komunikacyjnych w obrębie targowiska</li> </ul>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	4 200 000 PLN
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Zmodernizowane targowisko miejskie
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

*15. Modernizacja /budowa budynku Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. zlokalizowanego na Targowisku na potrzeby administracyjne*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Modernizacja /budowa budynku Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. zlokalizowanego na Targowisku na potrzeby administracyjne</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	PGK SP. z o.o.
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, działki nr 5803/6, 5803,/7, 5805/12, 5809/4, 5809/2, 5805/5, 5809/3, 5805/8, 5805/9, obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Budynek PGK zlokalizowany na terenie Targowiska mieści w sobie punkt obsługi interesantów. Budynek jest bardzo zaniedbany, a biorąc pod uwagę jego funkcję i potrzeby mieszkańców wymaga pilnego remontu lub gruntownej przebudowy (charakter prac inwestycyjnych będzie wynikał z dokumentacji technicznej). Zły stan techniczny obniża estetykę centrum miasta, a niewystarczająca funkcjonalność i zaniedbanie utrudnia mieszkańcom załatwianie spraw urzędowych.
<b>Opis planowanych działań</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Wykonanie dokumentacji projektowej.</li> <li>• Na podstawie wykonanej dokumentacji wykonanie robót modernizacyjnych /budowlanych budowy budynku PGK.</li> <li>• Pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania.</li> </ul>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	800 000 PLN
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Zmodernizowany i/lub wybudowany budynek administracyjny
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

*16. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów, PGK SP. z o.o.
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów (centrum), Targowisko Miejskie, obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	W Węgrowie bardzo ważną formą aktywności ekonomicznej jest handel bezpośredni. Mieszkańcy chętnie kupują towary od lokalnych dostawców, nierzadko od osób, które prowadzą amatorskie uprawy rolnicze. Biorąc pod uwagę tradycje handlowe i wielokulturowe miasta wartościowe będzie wzmocnienie i przywrócenie rękodzieła artystycznego, drobnego rzemiosła, usług realizowanych w mikro-skali i handlu bezpośredniego.
<b>Opis planowanych działań</b>	Projekt ma na celu wspieranie drobnej przedsiębiorczości, realizowanej w formie handlu ulicznego, poprzez ustanowienie wyraźnych zasad oraz eliminację opłat i wymogu posiadania zezwoleń na prowadzenie działalności handlowej w wybranych lokalizacjach, a także przygotowanie i wprowadzenie rozwiązań systemowych dotyczących podatków lokalnych i najmu lokali gminnych. Działania w ramach projektu obejmą: zorganizowanie spotkań i konsultacji ukierunkowanych na wypracowanie społecznie pożądanego rozwiązania i opracowanie stosownego dokumentu wprowadzającego w życie wypracowane regulacje.

Szacunkowy koszt projektu	10 000 zł
Źródło finansowania	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
Szacunkowy czas realizacji projektu	2026-2030
Sposób zapewnienia dostępności	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
Zakładane rezultaty	Opracowane i wdrożone zasady działalności handlowej
Sposób mierzenia rezultatów	Dokument zawierający regulamin handlu ulicznego oraz dokument (np. uchwała) określający preferencje dla określonych branż

#### 1.4. Poprawa jakości usług edukacyjnych oraz opieki nad dziećmi

##### 17. Weekendowy żłobek

Tytuł projektu	<b>Weekendowy żłobek</b>
Podmiot realizujący	Żłobek Miejski w Węgrowie
Lokalizacja projektu	Węgrów, ul. Szamoty 33 (dz.5829/1) , obszar rewitalizacji
Krótkie uzasadnienie potrzeby	<p>Mieszkańcy Węgrowa, którzy mają małe dzieci (w wieku żłobkowym), nie mają zbyt wiele czasu na spokojne załatwianie domowych spraw (np. zakupów) czy zadbanie o dom i o siebie lub po prostu odpoczynek. Młodzi rodzice pracują w ciągu tygodnia, gdy dziecko jest w żłobku, popołudniami są zajęci opieką nad dzieckiem. Na załatwianie domowych obowiązków brakuje czasu. Odpłatny żłobek w weekend pozwoli rodzicom na bardziej elastyczne zarządzanie czasem między pracą a życiem rodzinnym, co jest ważne, aby zachować równowagę między obowiązkami zawodowymi a życiem prywatnym.</p> <p>Odpowiedzią na zidentyfikowane potrzeby młodych rodziców mieszkających w Węgrowie będzie zorganizowanie możliwości odpłatnego korzystania z opieki żłobkowej w placówce i przy zaangażowaniu zatrudnionego dotychczas personelu, co zapewni dziecku i rodzicom poczucie bezpieczeństwa na czas dodatkowej opieki. Odpłatny żłobek będzie oferować zajęcia edukacyjne, zabawy i interakcje społeczne, które wspierają rozwój dzieci, które realizowane są podczas regularnej opieki realizowanej w dni robocze.</p>
Opis planowanych działań	Zakres prac obejmie przede wszystkim zorganizowanie systemu weekendowej opieki żłobkowej, promocja tej inicjatywy i pilotażowe wdrożenie (zawarcie umów z pracownikami, rodzicami korzystającymi z weekendowej opieki, udostępnienie placówki). Przygotowanie obejmie także wycenę tej usługi, która będzie wyważona pomiędzy możliwościami finansowymi rodziców a oczekiwaniem zatrudnionych osób.
Szacunkowy koszt projektu	50 000 zł
Źródło finansowania	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
Szacunkowy czas realizacji projektu	Realizacja projektu planowana jest na okres dwóch lat (2025-26), po pilotażowym przetestowaniu proponowanego projektu zostanie on włączony na stałe do oferty żłobka.
Sposób zapewnienia dostępności	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
Zakładane rezultaty	Zapewniona opieka żłobkowa w weekend

<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokument określający zasady opieki weekendowej (regulamin itp.) oraz dokumentacja realizacji (np. listy obecności, karty pracy z liczbą godzin itp.)
------------------------------------	--

*18. Poprawa jakości usług w węgrowskich przedszkolach*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Poprawa jakości usług w węgrowskich przedszkolach</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Wydział Spraw Społecznych Przedszkole nr 1 im. Czesława Janczarskiego w Węgrowie Przedszkole nr 2 Pod Słoneczkiem w Węgrowie Przedszkole nr 3 im. Marii Konopnickiej w Węgrowie
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, ul. Klonowa 4 (dz. 5887/1), ul. 11 Listopada 1 (dz.5112/6), ul. Wieniawskiego 1 (5734/4, 5734/7) , obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Działania placówek przedszkolnych nie są optymalnie zorganizowane i zapewniają niewystarczającą ofertę zajęć.</p> <p>W Węgrowie każda placówka edukacyjna i opiekuńcza (zlokalizowana na obszarze rewitalizacji) prowadzi rekrutację we własnym zakresie. Ze względu na rejonizację potrzebna jest koordynacja procesów rekrutacyjnych, tym bardziej, że planowana jest rozbudowa jednej z placówek przedszkolnych aby zapewnić dostęp dla dzieci ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi. Jeden, wspólny i spójny system naboru koordynowany przez Wydział Spraw Społecznych będzie ułatwieniem dla rodziców, którzy w procesie rekrutacji będą się kontaktować tylko z jednym podmiotem (Wydziałem) i nie będą musieli śledzić procedur naboru w różnych placówkach.</p> <p>Jednocześnie, pomimo dostępnej infrastruktury (placówki edukacyjne i kulturalne) brakuje oferty dodatkowych zajęć dla dzieci przedszkolnych. Zidentyfikowane potrzeby obejmują zajęcia rozwijające psychomotorykę najmłodszych dzieci (gimnastyka, rytmika etc.) a także korekcyjne (np. logopeda) oraz zasady bezpieczeństwa na drodze (miasteczka, symulatory).</p>
<b>Opis planowanych działań</b>	<p>Zadania będą realizowane w dwóch zakresach:</p> <p>a) Wspólny system rekrutacji dla wszystkich przedszkoli: przygotowanie wspólnej procedury we współpracy z dyrekcjami placówek przedszkolnych (jedno lub dwa spotkania), określenie potrzeb i możliwości w zakresie oczekiwań rodziców i oferty placówek i uzgodnienie kryteriów przyjęć. Finalnym elementem będzie wprowadzenie procedury w życie, tj. przekazanie rodzicom (i potencjalnym zainteresowanym osobom) informacji o zasadach naboru i sposobach składania wniosków, przyjmowanie wniosków, wprowadzanie ich do systemu (optymalnie w wersji elektronicznej), po upływie terminu naboru dokonanie przydziału zgodnie z kryteriami wypracowanymi z grupą interesariuszy, a na koniec przekazanie rodzicom i placówkom decyzji kierujących dziećmi. Koszt projektu obejmuje zorganizowanie spotkań organizacyjnych.</p>



## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

	b) Przedszkolne zajęcia dodatkowe: Zorganizowanie i prowadzenie w placówkach przedszkolnych w Węgrowie zajęć dodatkowych dla dzieci przedszkolnych, w tym np.: - artystycznych (plastyczne, muzyczne, taneczne, teatralne), - ruchowych (taniec, rytmika, basen, sztuki walki), - poznawczych (językowe, techniczne itp.), - korekcyjno-kompensacyjne
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	510 000 zł w tym: (a) 10 000 zł oraz (b) 500 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	a) Opracowanie i wdrożenie wspólnego systemu rekrutacji planowane jest na okres dwóch lat (2025-26), po pilotażowym przetestowaniu proponowanego projektu zostanie on włączony na stałe do działań Miasta. b) Zajęcia będą realizowane w całym okresie realizacji GPR, tj. 2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Opracowana i wdrożona procedura naboru
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	a) Dokument określający procedurę naboru b) Dokumentacja prowadzenia dodatkowych zajęć (np. umowa, harmonogram zajęć, listy obecności, zdjęcia itp.)

### 19. Rozbudowa infrastruktury przedszkola

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Rozbudowa infrastruktury przedszkola</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów, Przedszkole nr 1 im. Cz. Janczarskiego
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, ul. Klonowa 4 (dz. 5887/1), obszar rewitalizacji  
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	W Węgrowie nie funkcjonuje obecnie przedszkole integracyjne, dostosowane do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, a jednocześnie zwiększa się liczba dzieci o specjalnych potrzebach w wieku przedszkolnym. Pojawia się więc potrzeba zapewnienia dostępu do placówki, która będzie zapewniała właściwe warunki do prawidłowego i wszechstronnego rozwoju dziecka ze szczególnymi potrzebami oraz będzie zaspokajała jego potrzeby. Modernizacja placówki przedszkolnej pozwoli na wsparcie działań wspomagających rozwój i rehabilitację dzieci z niepełnosprawnością poprzez rozbudowę, dobudowę gabinetów pedagogicznych i specjalistycznych, które stworzą możliwość do zapewnienia indywidualnej i profesjonalnej opieki małym podopiecznym. W placówce realizowane będą zajęcia korekcyjno-

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

	kompensacyjne, ogólnorozwojowe integracyjne oraz rewalidacyjne i rehabilitacyjne.
<b>Opis planowanych działań</b>	Zakres prac: <ul style="list-style-type: none"> <li>– przebudowa sal z przeznaczeniem do pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,</li> <li>– dobudowanie pomieszczeń przeznaczonych na gabinety pedagogiczne i specjalistyczne</li> </ul>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	300 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-27
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	1 zmodernizowany budynek przedszkolny
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

*20. Poprawa oferty szkół ukierunkowana na lepszą integrację społeczną i rozwój dzieci i młodzieży*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Poprawa oferty szkół ukierunkowana na lepszą integrację społeczną i rozwój dzieci i młodzieży</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Dobrogosta Krasińskiego w Węgrowie Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II w Węgrowie
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Dobrogosta Krasińskiego ul. K. Szamoty 35, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II, ul. T. Kościuszki 16, obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Na obszarze rewitalizacji (podobnie jak i w całym Węgrowie) brakuje miejsc w klasach integracyjnych, brakuje placówki dostosowanej do kształcenia dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami, brakuje warunków do kształcenia dzieci niepełnosprawnych. W wyniku realizacji projektu zostanie zwiększony poziom aktywności społecznej młodzieży, ograniczony poziom agresji oraz zachowań niepożądanych.</p> <p>Pomimo dostępnej infrastruktury (placówki edukacyjne i kulturalne) brakuje oferty dodatkowych zajęć dla dzieci i młodzieży. Identyfikowane przez placówki oświatowe potrzeby obejmują zajęcia rozwijające kompetencje „miękkie” dzieci i młodzieży, dla których nie ma miejsca w programie edukacji. Jednocześnie Węgrów inspiruje swoją wielokulturową historią, która jest potencjałem także dla młodych pokoleń, trzeba jednak ten potencjał wykorzystywać organizując zajęcia kulturalne i artystyczne odnoszące się do historii miasta.</p> <p>W systemie edukacji w szkołach podstawowych brakuje stałego działania, które wspierałoby rozwój talentów dzieci i młodzieży, wyrównywało szanse zdolnych dzieci z ubogich rodzin oraz motywowało uczniów i uczennice do wysiłku wkładanego we własny rozwój.</p>
<b>Opis planowanych działań</b>	Zadania będą realizowane w trzech zakresach: a) Utworzenie klas integracyjnych: W ramach projektu zostaną utworzone klasy integracyjne w Szkole Podstawowej nr 2, umożliwiające wspólne

## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

	<p>kształcenie dzieci niepełnosprawnych i dzieci zdrowych. Zakres projektu obejmuje likwidację barier architektonicznych w obrębie placówki, zakup wyposażenia klas dostosowanego do niepełnosprawnych uczniów.</p> <p>b) Szkolne zajęcia dodatkowe: Zorganizowanie i prowadzenie w placówkach edukacyjnych w Węgrowie zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży, takich jak:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zajęcia korekcyjne: np. porady logopedy, wsparcie psychologiczne</li> <li>2. Zajęcia rozwojowe: chemiczne, fizyczne, muzyczne, garncarskie, teatralne, kulinarne, rytmika itp.</li> <li>3. Rozwijanie kompetencji kluczowych (w tym: TUS, ICT, kodowanie, wydruki 3D), bezpieczne korzystanie z wirtualnej przestrzeni (Internetu oraz AI) oraz profilaktyka (identyfikacja i reagowanie wobec cyberprzestępczości, hejtu, uzależnienia od gier, fonoholizmu)</li> <li>4. Edukacja kulturalna i obywatelska: zajęcia dotyczące historii Węgrowa, wspólne spektakle, wycieczki</li> <li>5. Aktywność kulturalna (wyjazdy do teatrów, na koncerty itp.)</li> <li>6. Wszelkie inne zajęcia zaspokajające zidentyfikowane potrzeby.</li> </ol> <p>c) Program stypendialny: Zakres realizowanych działań: opracowanie działalności publicznych placówek oświatowych poprzez dofinansowanie w ramach systemu stypendialnego.</p>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	1 250 000 zł <i>w tym: (a) 450 000 zł, (b) 400 000 zł, (c) 400 000 zł</i>
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2029 Zajęcia dodatkowe będą realizowane w całym okresie realizacji GPR, tj. 2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	<p>a) Utworzone klasy integracyjne, doposażenie placówki w odpowiedni sprzęt i materiały edukacyjne</p> <p>b) Zrealizowane dodatkowe zajęcia</p> <p>c) Wdrożony program stypendialny</p>
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	<p>a) Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)</p> <p>b) Dokumentacja zrealizowanych zajęć (np. listy obecności, zdjęcia, umowa na realizację zadań, faktura itp.)</p> <p>c) Dokumentacja potwierdzająca uruchomienie programu (np. ogłoszenie o naborze, regulamin itp.) i/lub przekazanie stypendiów</p>

### *21. Zagospodarowanie terenu wokół Szkoły Podstawowej nr 2 poprzez zmianę organizacji ruchu i zwiększenie liczby miejsc rowerowych przy ul. Kościuszki*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Zagospodarowanie terenu wokół Szkoły Podstawowej nr 2 poprzez zmianę organizacji ruchu i zwiększenie liczby miejsc rowerowych przy ul. Kościuszki</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów Szkoła Podstawowa nr 2 im Jana Pawła II w Węgrowie
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, ul. Kościuszki 16, dz. 3676/1, 3676/3, 3675/1, 3675/3, 3674/1, 3674/3, 3674/5, 3675/5, 3676/4, 3677/4, obszar rewitalizacji

	
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Dzieci uczące się w SP2 mają utrudnioną możliwość bezpiecznego dotarcia do szkoły, ponieważ w czasie rozpoczynania i kończenia lekcji ulica Kościuszki jest zakorkowana a chodniki są zastawione zaparkowanymi samochodami (większość z nich parkuje na kilka minut, ale samochody zmieniają się na chodniku na tyle często, że ograniczają możliwość bezpiecznego poruszania się wokół szkoły). Należy więc w taki sposób zorganizować i wydzielić przestrzeń dla różnych użytkowników ruchu drogowego, aby uprzywilejować dzieci i zapewnić im bezpieczeństwo. Zwiększenie miejsc rowerowych przełoży się na korzystanie z rowerów jako środka transportu przez większą liczbę dzieci, poprawi się ich kondycja fizyczna, a także poprawią się warunki środowiska naturalnego wokół szkoły, bowiem zmniejszy się skala zanieczyszczeń spalinami.
<b>Opis planowanych działań</b>	Opracowanie koncepcji ruchu drogowego wokół szkoły i jej wdrożenie. Zaprojektowanie i wybudowanie miejsc / wiat rowerowych.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	400 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Nowe miejsca rowerowe Wdrożenie zmiany organizacji ruchu i uprzywilejowanie pieszych oraz rowerzystów
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.) oraz regulamin oraz uchwała i/lub inna dokumentacja opisująca zasady i potwierdzająca ich wdrożenie

### 1.5. Podnoszenie jakości oferty kulturalnej i sportowej

#### 22. Modernizacja infrastruktury widowiskowo-technicznej Węgrowskiego Ośrodka Kultury

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Modernizacja infrastruktury widowiskowo-technicznej Węgrowskiego Ośrodka Kultury</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Węgrowski Ośrodek Kultury, 07-100 Węgrów Ul. Mickiewicza 4A
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, dz.5895/1, obszar rewitalizacji

	
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Celem projektu jest poprawa oferowanych usług poprzez doposażenie w sprzęt przeznaczony na cele kulturalne. Budynek WOK był budowany przez 25 lat. Został oddany do użytku w 1989r. W 2008 roku została zmodernizowana sala widowiskowo- kinowa, zaplecze sanitarne i schody zewnętrzne. W roku 2011 zmodernizowano pozostałe pomieszczenia służące działalności kulturalnej wraz z pomieszczeniami administracyjnymi oraz plac przed budynkiem WOK. Z sali widowiskowo- kinowej codziennie korzystają grupy artystyczne oraz wyświetlane są filmy. To największa sala w budynku. Przez okres 16 lat od remontu nie doposażono sali w sprzęt oświetleniowy i nagłośnieniowy. Projektor do wyświetlania filmów jest wyeksploatowany a ekran prześwietlony.</p> <p>Realizacja projektu pozwoli na znaczące rozszerzenie i uatrakcyjnienie oferty kulturalnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, co jest szczególnie znaczące w kontekście kierowania działań dla młodzieży, zwiększy się także dostępność dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Modernizacja infrastruktury w budynku instytucji kultury pozwoli na organizowanie bardziej różnorodnych wydarzeń kulturalnych, co przyciągnie zarówno lokalnych artystów, jak i publiczność z zewnątrz. Przez to WOK stanie się bardziej atrakcyjnym miejscem spotkań i integracji społecznej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p>
<b>Opis planowanych działań</b>	<p>Remont i doposażenie poszczególnych przestrzeni w ramach WOK:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- scena , widownia , garderoby i zaplecze sanitarne,</li> <li>- łazienki i hol główny, pomieszczenia administracyjne, sala konferencyjna,</li> <li>- pomieszczenia służące działalności kulturalnej w piwnicy,</li> <li>- pomieszczenia służące działalności kulturalnej na piętrze,</li> <li>- budynek i plac przed WOK.</li> </ul>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	9 000 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Zmodernizowany budynek WOK
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

*23. Zagospodarowanie budynku byłej kręgielni wraz z infrastrukturą stadionu przy ul. Powstańców 1 na potrzeby różnych form aktywności*



<b>Tytuł projektu</b>	<b>Zagospodarowanie budynku byłej kręgielni przy ul. Powstańców 1 na potrzeby różnych form aktywności</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, dz. 5910/2, obszar rewitalizacji
	
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Największy obiekt sportowy w Węgrowie, jakim jest stadion wraz z budynkiem kręgielni i towarzyszącą infrastrukturą, prezentuje obecnie bardzo niski standard. Z tego względu nie jest możliwe efektywne wykorzystywanie całego kompleksu oraz wzbogacenie oferty dla osób lubiących aktywny wypoczynek. Poprzez poprawę warunków bazy sportowo-kulturalnej miasta, możliwy będzie m.in. prawidłowy rozwój dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, promocja sportowego trybu życia i rozwój społeczny miasta.
<b>Opis planowanych działań</b>	<p>Działania planowane w ramach projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- modernizacja budynku dawnej kręgielni na potrzeby dostosowania obiektu do nowych funkcji sportowych (nowe tory do gry w kręgle, bilard, stoły do gry w tenisa stołowego, punkt rekreacyjny klub dyskotekowy /muzyczny),</li> <li>- remont zaplecza administracyjno-socjalnego, w tym remont łazienek i toalet,</li> <li>- modernizacja trybun, wymiana nawierzchni bieżni i płyty boiska, nawodnienie płyty boiska, modernizacja kortów tenisowych, wymiana ogrodzenia i oświetlenia.</li> </ul>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	25 000 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Zmodernizowany budynek oraz zmodernizowany stadion z infrastrukturą
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

#### 24. Budowa boisk w strefie przemysłowej

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Budowa boisk w strefie przemysłowej</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, dz. 588 i 590/11, poza obszarem rewitalizacji



	
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Na obszarze rewitalizacji brakuje boisk wielofunkcyjnych do uprawiania sportu, brakuje też przestrzeni, żeby taką infrastrukturę zbudować. Zbyt mało przestrzeni publicznej do prowadzenia różnych form aktywności wskazuje na potrzebę wybudowania boisk zgłaszają mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz działające tutaj kluby sportowe i stowarzyszenia. Brak odpowiedniej ilości infrastruktury sportowej ogranicza aktywność fizyczną dzieci, młodzieży i seniorów.</p> <p>W Węgrowie działa 5 młodzieżowych klubów sportowych (Uczniowski Klub Sportowy Niedźwiadek Węgrów, Stowarzyszenie Rozwoju Sportu Dzieci i Młodzieży, Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Sprint” Węgrów, Węgrowski Klub Sportowy „SFINKS”, Miejski Klub Sportowy „Czarni” Węgrów), jednak dzieci i młodzież nie mają wielu miejsc na terenie miasta (a tym bardziej na obszarze rewitalizacji) do spędzania czasu wolnego w formie aktywności sportowej i rekreacyjnej. Niewielka dostępność takiej infrastruktury ogranicza zainteresowanie hobbystyczną i rekreacyjną aktywnością fizyczną, sprowadzając ją do form zorganizowanych. Młodzi Węgrowianie spędzają więc czas wolny walęsając się po zrewitalizowanych przestrzeniach miasta (rynek) i przesiadując w parku. Większa dostępność obiektów sportowych będzie zachęcała do aktywności fizycznej.</p> <p>Umiejscowienie lokalizacji przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wynika z braku odpowiedniej przestrzeni /infrastruktury w obszarze rewitalizacji oraz z funkcjonalnego powiązania wskazanego terenu z obszarem rewitalizacji w kontekście planowanego działania, zaspokajającego potrzeby mieszkańców. Jednocześnie Węgrów jest na tyle niedużym miastem, że bez problemu można będzie dotrzeć do kompleksu boisk wielofunkcyjnych, które będą świetnym uzupełnieniem stadionu dostępnego w innej lokalizacji miasta. Realizacja projektu nr 62 przyczyni się do bardziej powszechnego poruszania się rowerem i korzystania z oferty rewitalizacyjnej miasta w różnych lokalizacjach.</p>
<b>Opis planowanych działań</b>	Budowa kompleksu boisk wielofunkcyjnych w celu udostępnienia ich mieszkańcom miasta w celu realizacji kompleksowego programu profilaktyki prozdrowotnej, dedykowanego zarówno młodzieży, jak i seniorom. Ze względu na brak odpowiedniego terenu na obszarze rewitalizacji, inwestycja jest planowana poza tym obszarem.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	3 000 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2025-2027
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Wybudowany kompleks boisk sportowych

## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)
------------------------------------	--

### *25. Rozwój prozdrowotnych postaw u mieszkańców miasta*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Rozwój prozdrowotnych postaw u mieszkańców miasta</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów Kluby sportowe
<b>Lokalizacja projektu</b>	Obiekty sportowe na terenie miasta Węgrów, obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Na terenie miasta jest niewystarczająca oferta zajęć sportowo-rekreacyjnych, co wpływa na brak możliwości aktywnego spędzenia wolnego czasu przez dzieci i młodzież, dorosłych, seniorów.
<b>Opis planowanych działań</b>	W wyniku realizacji projektu powstanie kompleksowa i profesjonalna oferta zajęć sportowo-rekreacyjnych dostosowania do wieku i możliwości uczestników w celu zagospodarowania czasu wolnego, organizacja bezpiecznego spędzania wolnego czasu, rozwoju. Do oferty rekreacyjnej zostanie dołączony program merytoryczny promujący zdrowe nawyki i prozdrowotne postawy. W ramach programu profilaktyki prozdrowotnej przewiduje się opracowanie zestawu zajęć dla różnych grup wiekowych. Niewystarczająca oferta aktywnego spędzania czasu skierowana do dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów ogranicza w znacznym stopniu poziom aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Do oferty rekreacyjnej dołączony zostanie program merytoryczny promujący zdrowe nawyki i prozdrowotne postawy. W ramach projektu planuje się rozszerzenie programu animator sportu.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	300 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Zrealizowane zajęcia sportowo-rekreacyjne – dokumentacja projektu (np. wniosek o dofinansowanie, koncepcja lub zakres zajęć, harmonogram, zdjęcia, umowa na realizację zadań, faktura itp.) Zatrudnieni animatorzy – umowy cywilnoprawne
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja zajęć (listy obecności, zdjęcia, umowy na prowadzenie zajęć itp.) oraz umowy cywilnoprawne dokumentujące zatrudnienie animatorów

### *26. Powołanie MOSiR*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Powołanie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Węgrowie</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, ul. Powstańców 1 (dz. 5910/2), obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Miasto Węgrów posiada liczne obiekty sportowe i rekreacyjne na swoim terenie. Niestety każdy z obiektów ma swojego zarządcę i brakuje spójności w prowadzeniu działalności sportowej i rekreacyjnej na terenie Miasta. Brak jednego zarządcy komplikuje dostęp i sprawną komunikację między klubami sportowymi i mieszkańcami chcącymi korzystać z obiektów.
<b>Opis planowanych działań</b>	Przedsięwzięcie polegało będzie na powołaniu Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Zadaniem OSiRu będzie zarządzanie obiektami sportowymi

	i rekreacyjnymi z terenu Miasta. Do jego głównych zadań należało będzie: organizacja rekreacji w mieście oraz zawodów sportowych, prowadzenie kalendarza wynajmu miejskich obiektów sportowych, przeprowadzanie współzawodnictwa sportowego szkół na wszystkich poziomach, organizacja akcji Lato i Zima w mieście.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	120 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Powołanie MOSIR
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokument potwierdzający powołanie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji (np. regulamin, uchwała itp.)

## 2.1. Zagospodarowanie północnej pierzei Rynku

### *27. Zagospodarowanie nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych w północnej pierzei Rynku Mariackiego*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Zagospodarowanie nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych w północnej pierzei Rynku Mariackiego</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miejska Biblioteka Publiczna im. A. Cieszkowskiego, Rynek Mariacki 11, 07-100 Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	<p>Węgrów, budynek w północnej pierzei rynku, sąsiadujący z budynkiem Domu Gdańskiego (siedziba Miejskiej Biblioteki Publicznej), budynek Rynek Mariacki 9 oraz działka niezabudowana. Nr działek 5775/11, 5775/13, 5775/9, obszar rewitalizacji</p> 
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Rozwój działalności kulturalnej miejskich jednostek kultury w tym Miejskiej Biblioteki Publicznej z siedzibą w Domu Gdańskim, budynku znajdującym się w bezpośrednim sąsiedztwie przedmiotowych działek oraz Węgrowskiego Ośrodka Kultury, z pomieszczeń którego korzysta Urząd Miejski w Węgrowie, wymaga przeznaczenia nowych powierzchni na działalność statutową. Uporządkowania, wypełnienia i zagospodarowania wymagają nieruchomości zabudowane i niezabudowane stanowiąca własność miasta znajdujące się w północnej pierzei zrewitalizowanego Rynku Mariackiego w Węgrowie. Dodatkowo również Urząd Miejski nie posiada wystarczających zasobów lokalowych na swoje potrzeby (wydziały UM</p>

## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

	rozproszone są w kilku budynkach na terenie miasta). Urząd korzysta m.in. z lokali wynajmowanych w budynku Węgrowskiego Ośrodka Kultury, co również ogranicza możliwości rozwoju działalności statutowej Ośrodka Kultury.
<b>Opis planowanych działań</b>	Zagospodarowanie działek zabudowanych i niezabudowanych na potrzeby budowy centrum kulturalno-administracyjnego. Zakres zadań obejmuje: - konkurs architektoniczny, - przygotowanie dokumentacji technicznej, - przeprowadzenie robót budowlanych.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	3 000 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Zmodernizowane 2 budynki i wybudowany 1 budynek
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

### *28. Centrum rewitalizacyjne w podwórku – modernizacja budynków*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Centrum rewitalizacyjne w podwórku – modernizacja budynków</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, ul. Gdańska 1 (dz. 3259/3), Gdańska 3 (dz. 3259/2), ul. Narutowicza 2 (dz. 3259/1), obszar rewitalizacji  
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Budynki objęte działaniem w ramach projektu są w zasobie komunalnym miasta. Są to drewniane budynki (domy wolnostojące) pochodzące z przełomu XIX i XX w. (rok budowy budynku przy ul. Gdańskiej 1 i 3 datuje się na 1889 r., budynek przy ul. Narutowicza 2 pochodzi z 1918). Obecnie pełnią one funkcje mieszkalne, jednak ze względu na walory historyczno-kulturowe planowana jest funkcjonalna zmiana, aby zagospodarować je na potrzeby ogółu mieszkańców.</p> <p>W wyniku realizowanej renowacji obiektów zabytkowych nastąpi uatrakcyjnienie obszaru rewitalizowanego dla mieszkańców i ich szerokie udostępnienie dla usług około turystycznych.</p>
<b>Opis planowanych działań</b>	Projekt obejmuje modernizację i zagospodarowanie / zmianę zagospodarowania 3 budynków oraz zmianę zagospodarowania podwórka

	<p>między tymi budynkami, tj. wykonanie projektu inwestycyjnego, który obejmie zagospodarowanie budynków przy ul. Gdańskiej 1 i 3 oraz Narutowicza 2 (wokół podwórka). Budynki zostaną odnowione, zmodernizowane, zaadaptowane i wyposażone na potrzeby: działalności harcerzy; punktu obsługi inwestora; punktu informacji turystycznej; punktu informacyjno-konsultacyjnego dla organizacji pozarządowych działających na obszarze rewitalizacji.</p> <p>W ramach projektu zostanie przeprowadzona kompleksowa modernizacja budynków, obejmująca m. in.: audyt budynku i przygotowanie dokumentacji projektowej; termomodernizację fundamentów, docieplenie; modernizację systemu zarządzania energią; wymianę oświetlenia na energooszczędne; prace remontowo-modernizacyjne; wyposażenie budynków; zagospodarowanie / wyposażenie podwórka (w tym pomieszczeń gospodarczych).</p>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	4 000 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Zmodernizowane 3 budynki oraz przestrzeń podwórka
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

*29. Centrum rewitalizacyjne w podwórku – animacja działań społecznych*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Centrum rewitalizacyjne w podwórku – animacja działań społecznych</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Organizacje pozarządowe, Miasto Węgrów, samorząd powiatowy
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, ul. Gdańska 1 (dz. 3259/3), Gdańska 3 (dz. 3259/2), ul. Narutowicza 2 (dz. 3259/1), obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Obecnie w centrum miasta nie ma takiego miejsca, które gromadziłoby informacje związane z rewitalizacją, kulturą i turystyką na terenie Miasta. Brakuje również takiego punktu w zakresie obsługi inwestora, który mógłby wzmocnić potencjał obszaru rewitalizacji, jak i miejsca dla działających lokalnie harcerzy. Punkt informacji nt. funduszy dla małych i średnich przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych i mieszkańców będzie pomagał w aplikowaniu o fundusze, które można będzie przeznaczyć na działania w obszarze rewitalizacji. Brakuje także wspólnego obszaru aktywności mieszkańców i możliwości wykorzystania ich wiedzy i umiejętności na rzecz lokalnej społeczności.</p> <p>Niewykorzystany potencjał dziedzictwa kulturowego zlokalizowanego na terenie rewitalizowanym przyczynia się do mniejszej atrakcyjności obszaru rewitalizacji dla mieszkańców i turystów. W wyniku zaplanowanych działań ulegnie zwiększeniu dostępność do obiektów zabytkowych i wykorzystanie potencjału wielokulturowości, religii, historii. Zostanie przygotowana koncepcja programu merytorycznego obejmującego wszystkich interesariuszy, co zintegruje ich działania i wpłynie</p>

	<p>na zwiększone zainteresowanie szlakiem dziedzictwa wśród mieszkańców i turystów, a przez to na dalszy rozwój zasobów kulturowych.</p> <p>Takim obszarem potencjalnie łączącym mieszkańców obszaru rewitalizacji jest tożsamość miasta, historycznie zlokalizowana w jego centrum, a więc obejmująca obszar rewitalizacji, która w jednostkowych, nieskoordynowanych inicjatywach odnosi się do obszaru turystyki. Konieczny jest więc punkt informacyjny, który będzie gromadził, uspołniał i upowszechniał informacje o działaniach podejmowanych w związku z rewitalizacją i/lub na obszarze rewitalizacji.</p> <p>Problemy, na które odpowiada projekt obejmują niską aktywność społeczną mieszkańców, niski kapitał społeczny obszaru rewitalizacji, które przekładają się na niską aktywność na rynku pracy. Na obszarze rewitalizacji brak miejsc przeznaczonych na działalność NGO.</p>
<b>Opis planowanych działań</b>	<p>Utworzenie miejsca informacyjno-integracyjnego dla organizacji pozarządowych oraz innych form aktywności obywatelskiej i udzielanie wsparcia technicznego i merytorycznego. Planowane w ramach projektu jest realizowanie zadań w trzech zakresach:</p> <p>a) stworzenie warunków umożliwiających działalność harcerzy, punktu obsługi inwestora, punktu informacji turystycznej, punktu informacyjno-konsultacyjnego dla organizacji pozarządowych działających na obszarze rewitalizacji;</p> <p>b) utworzenie spójnej koncepcji oferty edukacyjno-kulturalnej (np. w formie szlaku dziedzictwa kulturowego) w celu aktywizacji społeczności lokalnych i organizacji pozarządowych, a w szczególności: opracowanie programu merytorycznego szlaku dziedzictwa kulturowego w oparciu o główne zabytki obszaru rewitalizacji; opracowanie wspólnej koncepcji wizualizacji szlaku i materiałów promocyjnych; oznakowanie szlaku; utworzenie strony internetowej szlaku wraz z aplikacją mobilną; wydruk ulotek informacyjnych nt. dziedzictwa szlaku wraz z mapą szlaku, godzinami otwarcia placówek, ofertą edukacyjną i kalendarzem wydarzeń kulturalno-promocyjnych; opracowanie programu promocji turystycznej miasta; promocja wyrobów rękodzieła ludowego i artystycznego; wspieranie przedsięwzięć pielęgnujących wartości kultury ludowej i folkloru; propagowanie idei miasta z historią.</p> <p>c) prowadzeniu kampanii informacyjnej o planowanych i realizowanych działaniach rewitalizacyjnych na terenie miasta Węgrowa. Wszystkie informacje będą umieszczane na dedykowanej stronie www oraz profilach społecznościowych Miasta Węgrowa. Na stronie będą umieszczane zdjęcia (stan przed realizacją, w trakcie i po realizacji). Wykonawcy inwestycji (działania zapisanego w Gminnym Programie Rewitalizacji) zobowiązani będą do przygotowania wizualizacji i umieszczenia jej w miejscu realizacji inwestycji. Ponadto planuje się zamieszczanie na stronie informacji na temat projektów nieinwestycyjnych związanych z procesem rewitalizacji. Dodatkowo w ramach działań planuje się cykliczne spotkania (raz na rok) dotyczące procesu rewitalizacji w mieście, szkolenia zespołu ds. rewitalizacji, obsługę Komitetu rewitalizacji.</p>



## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

	„Centrum rewitalizacji w podwórku” będzie ośrodkiem skupiającym informacje na temat planowanych wydarzeń kulturalnych i turystycznych, znaczących dla obszaru rewitalizacji. Dodatkowo w zakresie promocji projekt obejmował będzie uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji Węgrowa jego symbolem w postaci 30 centymetrowych figurek niedźwiedzi, przypominające wyglądem niedźwiedzia z herbu Miasta. Każdy wyglądem, pozą, miną nawiązywałby do miejsca, które „promuje”. Np. Niedźwiedź na rynku mógłby „moczyć nogę w fontannie”. Niedźwiedź na placu zabaw w parku AK z szerokim uśmiechem, zapraszający dzieci do zabaw. Montaż figurek w przestrzeni miasta połączony byłby z opracowaniem szlaku niedźwiedziego po mieście. W oparciu o ideę szlaku zostanie wydana również gra planszowa i multimedialna, którą można pobierać na telefony, oparta o elementy gry miejskiej.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	1 050 000 zł <i>w tym: (a) 700 000 zł, (b) 300 000 zł, (c) 50 000 zł</i>
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2029
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	a) przeprowadzone działania animacyjne b) zrealizowane wydarzenia kulturalne c) udostępnione online treści
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	a) i b) Dokumentacja z realizacji zadań (np. listy obecności, zdjęcia, karty pracy, umowy itp.) c) Strona www / zakładka poświęcona procesowi rewitalizacji oraz dokumentacja ze spotkań (listy obecności, zdjęcia itp.)

### *30. Weekend z Twardowskim - promocja Krainy Mistrza Twardowskiego*


<b>Tytuł projektu</b>	<b>Weekend z Twardowskim - promocja Krainy Mistrza Twardowskiego</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Szkoła Podstawowa nr1 im. Jana Dobrogosta Krasińskiego w Węgrowie Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II w Węgrowie Przedszkole nr1w Węgrowie Przedszkole nr 2 w Węgrowie Przedszkole nr 3 w Węgrowie Żłobek Miejski Węgrowski Ośrodek Kultury Miejska Biblioteka Publiczna
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Miasto Węgrów słynie z legendy o Mistrzu Twardowskim, więc w ramach kulturalnych działań podejmowanych w centrum miasta, tj. na obszarze rewitalizacji, nie może zabraknąć tego motywu. Dotychczasowe wydarzenia promujące produkt turystyczny obejmowały swym zasięgiem wybrane jednostki. Z odbytych spotkań nad opracowywanym Gminnym Programem Rewitalizacji wynikała potrzeba zorganizowania wydarzenia kulturalnego promującego Mistrza Twardowskiego na szerszą skalę, włączając w to wydarzenie placówki, jednostki organizacyjne miasta oraz wszystkie podmioty zainteresowane (np. podmioty gospodarcze, parafie itp.). Niewykorzystanie potencjału turystycznego dla ożywienia gospodarczego

	obszaru rewitalizacji i wzrostu dochodów jego mieszkańców, niewykorzystany potencjał kulturowy obszaru rewitalizacji.
<b>Opis planowanych działań</b>	<p>Zakres projektu obejmuje wsparcie działalności Punktu Informacji Turystycznej w celu zwiększenia ruchu turystycznego i obrotów gospodarczych, a w szczególności: zakup strojów Mistrza Twardowskiego, Pani Twardowskiej; opracowanie procedury i zakup: ciasteczek, rogali, wydanie przewodnika multimedialnego do odsłuchania, zaprojektowanie materiałów promocyjnych np.: torby z Twardowskim, zestaw pamiątek w koszach, księżycze Twardowskiego. Pamiątki z Krainy – koguty gliniane, magnesy 3D, figurki Twardowskiego, kolorowanki dla dzieci. Opracowanie publikacji Legendy węgrowskiej w wersji dla dzieci z zadaniami edukacyjnymi. Dodatkowe działania włączone w promocję:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rajd rowerowy szlakiem Mistrza Twardowskiego,</li> <li>- magiczne warsztaty chemiczne,</li> <li>- warsztaty kulinarne np. wykonanie księżyców z ciasta,</li> <li>- warsztaty garncarskie np. lepienia rekwizytów związanych z legendą o Twardowskim,</li> <li>- warsztaty teatralne,</li> <li>- gry terenowe organizowane przez wolontariuszy.</li> </ul>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	700 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Zrealizowane wydarzenia kulturalne
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Program imprezy „Weekend z Twardowskim”, dokumentacja wydarzenia (notatki ze spotkań organizacyjnych, dokumentacja foto, umowy itp.)

## 2.2. Zagospodarowanie infrastruktury wokół kościołów na cele publiczne

### 31. Modernizacja kompleksu budynków Kolegium Bartoszków

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Modernizacja kompleksu budynków na potrzeby Kolegium Bartoszków</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Caritas Diecezji Drohiczyńskiej, ul. Kościelna 10, 17-312 Drohiczyn
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, ul. Kościelna (kompleks budynków u zbiegu ulic: Mickiewicza, Kościelnej i Strażackiej- użyczonych przez Parafię Rzymskokatolicką p.w. NMP w Węgrowie) - dz. 5810/3, 5810/2, 5810/5, obszar rewitalizacji

	
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Na terenie miasta zlokalizowany jest zespół szkół specjalnych, ale brakuje usystematyzowanej pomocy dla dorosłych osób z różnymi rodzajami niepełnosprawnościami. Coraz więcej dzieci wymaga szczególnej opieki ze względu na choroby cywilizacyjne, dlatego potrzeba świetlic socjoterapeutycznych oraz zajęć, które pomogą wyrównać szanse dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych. Odpowiedzią na te potrzeby będzie oferta wsparcia przygotowana w dawnym Kolegium Bartoszków.</p> <p>Kompleks budynków Kolegium Bartoszków jest usytuowany w centrum miasta i w środku obszaru rewitalizacji, łatwy dostęp do budynku z pewnością jest ogromną korzyścią dla wszystkich mieszkańców. Zabudowa jest jednocześnie bardzo funkcjonalna- duża powierzchnia lokalowa ułatwi prowadzenia licznych działań i zgrania ich jak najlepiej z korzyścią dla osób potrzebujących. Niezbędny remont pozwoli dostosować obiekt do potrzeb i funkcji publicznych w szczególności osób starszych i z niepełnosprawnościami. Bogactwo architektury jest ogromnym atutem na wszechstronność działań, które w wyjątkowo zaaranżowanych wnętrzach przyniosą lepszy efekt.</p>
<b>Opis planowanych działań</b>	<p>Zakres planowanych zadań obejmie przygotowanie dokumentacji technicznej oraz remont, adaptację i wyposażenie budynków i stworzenie w nich:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,</li> <li>b) placówki dla osób dorosłych z niepełnosprawnościami spełniających kryteria przewidziane w przepisach dla takich jednostek jak np. środowiskowego domu samopomocy, zakładu aktywności zawodowej, centrum integracji społecznej, warsztatu terapii zajęciowej itp.,</li> <li>c) domu dziennego pobytu seniora, klubu seniora lub placówki dziennej, która zaopiekuje się osobami w wieku senioralnym,</li> <li>d) kuchni-jadłodajni, która zapewni wyżywienie i gorące posiłki osobom potrzebującym.</li> <li>e) kawiarni połączonej z galerią, która stanie się miejscem integracji oraz promocji lokalnej kuchni i kultury (wystawy, wernisaże prac podopiecznych)</li> <li>f) bazy noclegowej, która będzie zapleczem dla osób pragnących doświadczyć i poczuć klimat wielokulturowego i wieloreligijnego zabytkowego miasteczka</li> </ul>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	<p>30 000 000 zł</p>

## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Zmodernizowane i zaadaptowane na działalność publiczną budynki dawnego Kolegium Bartoszków
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

### *32. Centrum społeczne w Kolegium Bartoszków*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Centrum społeczne w Kolegium Bartoszków</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Caritas Diecezji Drohiczyńskiej, ul. Kościelna 10, 17-312 Drohiczyn
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów. ul. Kościelna (kompleks budynków u zbiegu ulic: Mickiewicza, Kościelnej i Strażackiej- użyczonych przez Parafię Rzymskokatolicką p.w. NMP w Węgrowie), obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Mieszkańcy Miasta Węgrowa w zdecydowanej większości to ludzie w wieku senioralnym, z tym związane są ogromne potrzeby ludzi chorych, z niepełnosprawnościami, samotnych i ubogich. Jest ogromne zapotrzebowanie na opiekę dzienną: rehabilitacja, zajęcia aktywizujące, gorący posiłek i pomoc żywnościową, spotkania integracyjne, warsztaty artystyczne itp. Węgrów zamieszkują także osoby z niepełnosprawnością, jest to duża grupa ludzi potrzebujących szczególnej opieki i przystosowanych do tego obiektów, by zniwelowane zostały wszelkie bariery uniemożliwiające poruszanie się i codzienne funkcjonowanie.
<b>Opis planowanych działań</b>	Zakres planowanych zadań obejmie zatrudnienie kadry oraz zorganizowanie: <ul style="list-style-type: none"> <li>a) animacji i integracji społecznej dla dzieci i młodzieży w ramach świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, zajęcia prowadzone przez specjalistów oparte na programach terapeutyczno-wychowawczych, pozwalające wyrównać szanse,</li> <li>b) zajęć terapeutycznych w ramach placówki dla osób dorosłych z niepełnosprawnościami,</li> <li>c) profesjonalnej opieki, rehabilitacji, zajęcia integrujące oraz wyżywienie w ramach domu dziennego pobytu seniora, klubu seniora lub placówki dziennej,</li> <li>d) wyżywienia i gorących posiłków osobom potrzebującym,</li> <li>e) aktywności społecznej i integracji w ramach kawiarni połączonej z galerią, która stanie się miejscem integracji oraz promocji lokalnej kuchni i kultury (wystawy, wernisaże prac podopiecznych),</li> <li>f) oferty noclegowej, która będzie zapleczem dla osób pragnących doświadczyć i poczuć klimat wielokulturowego i wieloreligijnego zabytkowego miasteczka.</li> </ul>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	4 000 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin

## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

<b>Zakładane rezultaty</b>	Usługi społeczne zrealizowane w przestrzeni dawnego Kolegium Bartoszków
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja z zajęć (np. harmonogram /koncepcja zajęć, listy obecności, zdjęcia, umowy itp.)

### *33. Modernizacja i adaptacja budynku przy ul. Narutowicza 18B na potrzeby stacji diakonijnej*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Modernizacja i adaptacja budynku przy ul. Narutowicza 18B na potrzeby stacji diakonijnej.</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Parafia Ewangelicko-Augsburska, ul. Narutowicza 20, 07-100 Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, ul. Narutowicza 18B (dz. 3243), obszar rewitalizacji
	
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Na obszarze rewitalizacji jest za mało obiektów, które świadczą usługi dla osób w wieku senioralnym, a tych na obszarze rewitalizacji jest coraz więcej. Budynek przeznaczony na potrzeby stacji diakonijnej jest zabytkiem wpisanym do rejestru gminnego, obecnie jest w złym stanie technicznym, co obniża także jego walory estetyczne i turystyczne.
<b>Opis planowanych działań</b>	Budynek wymaga przebudowy pomieszczeń wewnątrz i dostosowania go do wymogów funkcjonowania gabinetu lekarskiego i stacji socjalnej, w tym: wymiany instalacji elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej i podłączenia do kanalizacji miejskiej. Zamontowania nowej instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody. Wymiany podłóg, drzwi wewnętrznych i zewnętrznych oraz okien. Docieplenia budynku, wymiany dachu, naprawy ogrodzenia, w tym bramy i furtki. Konieczna jest termoizolacja. Prace obejmą także przygotowanie dokumentacji architektonicznej i budowlanej z włączeniem pozwolenia na budowę. Realizacja projektu zapewni łatwiejszy dostęp do sprzętu rehabilitacyjnego i wspierającego opiekę nad osobami starszymi i chorymi w domu oraz łatwiejszy dostęp do porad z zakresu geriatry i chorób wieku starczego.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	1 700 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2027-2029
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Zmodernizowany i zaadaptowany budynek
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)



*34. Uruchomienie działalności stacji diakonijnej i ośrodka wsparcia*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Uruchomienie działalności stacji diakonijnej i ośrodka wsparcia</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Parafia Ewangelicko-Augsburska, ul. Narutowicza 20, 07-100 Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, ul. Narutowicza 18B (dz. 3243), ul. Narutowicza 20 (dz.3242/2), obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Spółeczeństwo Węgrowa jest coraz starsze, a tym samym mieszkańcy borykają się z problemami związanymi ze starzeniem się. Konieczna jest opieka dla osób starszych zarówno samotnych, jak tych, których rodziny nie mogą zajmować się nimi w ciągu dnia. Konieczne jest zapewnienie wsparcia dla rodzin opiekujących się starszymi i chorymi w domu. Potrzebny jest dostęp do sprzętu rehabilitacyjnego oraz sprzętu wspomagającego przebywanie osób starszych i chorych w domach, łatwy dostęp do lekarzy i innych specjalistów z zakresu chorób wieku starczego, geriatry i leczenia bólu. Łatwiejszy dostęp do wsparcia w opiece nad chorym terminalnie w domu.
<b>Opis planowanych działań</b>	Zatrudnienie osób realizujących działania w ramach opieki nad osobami w wieku senioralnym oraz wsparcia dla ich rodzin, a także wypożyczania niezbędnego sprzętu rehabilitacyjnego. W stacji będzie gabinet, w którym będzie można otrzymać pomoc w postaci porad lekarza oraz pielęgniarki. Ważnym elementem działalności stacji będzie wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	2 200 000 zł w tym (a) 1 400 000 zł oraz (b) 800 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2027-2029
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Zrealizowane usługi dla osób starszych i ich rodzin / opiekunów
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja realizacji usług (harmonogram / oferta, umowy na realizację, karty pracy, listy obecności, zdjęcia itp.)

*35. Remont i adaptacja budynku Sarepta przy ul. Narutowicza 20 w Węgrowie na potrzeby opieki nad osobami starszymi, opieki geriatrycznej oraz hospicyjnej*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Remont i adaptacja budynku Sarepta przy ul. Narutowicza 20 w Węgrowie na potrzeby opieki nad osobami starszymi, opieki geriatrycznej oraz hospicyjnej</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Parafia Ewangelicko-Augsburska, ul. Narutowicza 20, 07-100 Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, ul. Narutowicza 20 (dz.3242/2) obszar rewitalizacji
	



<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Budynek przy ul. Narutowicza 20 został wybudowany w 1763 r. jako plebania, w latach 60-tych XX wieku został rozbudowany i do 2016 mieścił się w nim Ewangelicki Dom Opieki „Sarepta”. Jest to jeden z klasycystycznych zabytków Węgrowa. Budynek jest w złym stanie technicznym, co obniża jego wartość użytkową (a dodatkowo także walory estetyczne i turystyczne, ważne z perspektywy rewitalizacji). Budynek jest energochłonny, dlatego konieczna jest termoizolacja budynku, naprawa dachu i kominów. W budynku po przebudowie będzie prowadzona długoterminowa opieka geriatryczna z możliwością pobytu dziennego osób starszych. Będą także prowadzone warsztaty i zajęcia międzypokoleniowe. W budynku znajdą się pomieszczenia krótkoterminowego pobytu osób starszych i hospicjum stacjonarne. Uczestnicy zajęć oraz osoby zamieszkujące czasowo będą mogli korzystać z posiłków przygotowywanych w kuchni.
<b>Opis planowanych działań</b>	Wykonanie remontu dachu i kominów oraz impregnacja poddasza, remont elewacji zewnętrznych, termoizolacja, remont i przebudowa pomieszczeń, tak aby służyły jako miejsca spotkań i noclegów (większa liczba łazienek i toalet). Do budynku zostanie dobudowana klatka schodowa z szybem windy, umożliwiająca poruszanie się osobom niepełnosprawnym wewnątrz budynku. Konieczna jest wymiana instalacji wewnętrznych (centralnego ogrzewania, wodno-kanalizacyjnej i elektrycznej oraz modernizacja ogrzewania na ekologiczne) oraz zakup wyposażenia. Konieczne jest przeprowadzenie remontu ogrodu i bram wokół posesji.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	2 500 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2027-2029
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Remont i adaptacja budynku Sarepty
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

*36. Kultura, która zbliża i porusza – aktywizacja społeczna mieszkańców bazująca na wieloreligijnej tożsamości miasta*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Kultura, która zbliża i porusza – aktywizacja społeczna mieszkańców bazująca na wieloreligijnej tożsamości miasta</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Parafia Ewangelicko-Augsburska, ul. Narutowicza 20; 07-100 Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, ul. Narutowicza 18B (dz. 3243), ul. Narutowicza 20 (dz.3242/2), oraz dz. 3235,3226, 5710, 5711 i nr 3238, obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Dla społeczeństwa Węgrowa potrzebne jest zwiększenie oferty spędzenia wolnego czasu i brania udziału w różnego rodzaju wydarzeniach kulturalnych. Szczególnie ważny jest łatwy dostęp do obcowania z kulturą wysoką i wchodzenia w dialog z innymi kulturami poprzez ich doświadczanie. Węgrów, podkreślając swoją wielokulturowość, potrzebuje zwiększenia oferty poznania i doświadczania swoich ewangelickich korzeni kulturowych: luterańskich, reformowanych i Braci Polskich.

<b>Opis planowanych działań</b>	<p>Zorganizowanie i udostępnienie ścieżki edukacyjnej - ścieżki doświadczania międzykulturowości. Ścieżka będzie przebiegać od kościoła św. Trójcy przez teren wokół domu Sarepta (tzw. Ogród Biblijny), teren przed cmentarzem i cmentarz wraz z kościołem modrzewiowym, aż po teren leśny zaczynający się od cmentarza (Park Leśny). Dzięki przewodnikowi audio można będzie zapoznać się z historią, kulturą, wartościami i współczesnym ewangelicyzmem. Koncerty muzyki, w tym organowe, będą możliwością doświadczania także kultury wysokiej.</p> <p>W kościele na cmentarzu będzie można zobaczyć wystrój XVII-wiecznego kościoła, zapoznać się z historią ewangelicyzmu na Podlasiu i Mazowszu oraz poznać znaczenie książki i druku dla ewangelickiej kultury. Dzięki replice prasy Gutenberga, będzie można poznać technikę drukarską z czasów Reformacji. Będzie to również miejsce warsztatów, odczytów i koncertów. W Parku Leśnym zostaną ustawione tablice wystawowe nawiązujące do tematyki przedstawionej w kościele modrzewiowym i terenie wokół cmentarza.</p>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	400 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	1 rok
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Udostępniona ścieżka edukacyjna
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

### *37. Adaptacja infrastruktury parafii ewangelicko-augsburskiej na potrzeby społeczności lokalnej*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Adaptacja infrastruktury parafii ewangelicko-augsburskiej na potrzeby społeczności lokalnej</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Parafia Ewangelicko-Augsburska, ul. Narutowicza 20, 07-100 Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	<p>Węgrów: (a) dz. 3235,3226, 5710, 5711 (b) ul. Narutowicza 18A, dz. 3243 (c) dz. 3238, obszar rewitalizacji</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;">   </div>
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Społeczeństwo Węgrowa potrzebuje łatwo dostępnych miejsc, w których można pójść na spacer, wypocząć czy spędzić czas wolny. Szczególnie dla osób starszych i rodzin z małymi dziećmi, ważne jest, aby takie miejsce było niedaleko centrum i osiedli mieszkaniowych. Obecny teren leśny jest</p>

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

	niezagospodarowany i jest miejscem trudnodostępnym, a nawet niebezpiecznym. Brak zagospodarowania sprzyja dewastacji terenu przez osoby trzecie.
<b>Opis planowanych działań</b>	<p>Zadania będą realizowane w trzech zakresach:</p> <p>a) Urządzenie parku leśnego jako miejsce wypoczynku, rekreacji i edukacji: Teren pozostanie w charakterze leśnym, planowane jest tylko jego uporządkowanie poprzez usunięcie martwych i suchych drzew oraz wykonanie usunięcia posuszu. Na terenie poprowadzone zostaną ścieżki spacerowe umożliwiające swobodne poruszanie się po terenie być może w części terenu w formie kładki pozwalającej na obserwację runa leśnego. Na terenie zostaną zaprojektowane ścieżki edukacyjne o tematyce zarówno przyrodniczej (ekologicznej) jak i historycznej (dotyczącej ewangelicyzmu, jego historii i przesłania). Zostaną także umieszczone tablice edukacyjne w tych tematach. Dodatkowo na terenie parku zostaną dosadzone rośliny leśne oraz rośliny sensoryczne, które sprawią dodatkowo, że park będzie miał charakter terapeutyczny. Terapeutyczny charakter leśny, rośliny sensoryczne czy tężnia solankowa wpłyną na poprawę zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców. Zostanie zainstalowany monitoring, aby park był bezpieczny dla korzystających z niego.</p> <p>b) Modernizacja klasycystycznego kościoła św. Trójcy: Przeprowadzenie renowacji organów oraz przeprowadzenie remontu kościoła, koniecznego dla renowacji organów. Zakres prac obejmie osuszenie i poprawienie izolacji fundamentów, wzmocnienie więźby dachowej, wymianę instalacji elektrycznej oraz renowację ścian i sufitu oraz tynków zewnętrznych jak też instalacja dodatkowego ogrzewania, naprawienie ogrodzenia, bram i furtek. W ramach projektu zostaną przygotowane odpowiednie ekspertyzy wraz z planem konserwatorskim oraz dokumentacja architektoniczną i budowlaną.</p> <p>c) Prace renowacyjno-remontowe drewnianego kościoła i zespołu cmentarnego: Sporządzenie ekspertyzy technicznej i konserwatorskiej, opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich, wykonanie projektu budowlanego oraz jego realizacja. Przewidywany jest remont całego kościoła wraz z wnętrzem w tym wykonanie izolacji przeciwwilgociowej, remont instalacji elektrycznej oraz zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej. Zostanie wyremontowane ogrodzenie. Przygotowanie ekspozycji mówiącej o historii ewangelików na Podlasiu i Mazowszu oraz historii arian. Szczególnie ekspozycja pokazująca rozwój piśmiennictwa i drukarstwa. Będzie ustawiona ręczna prasa drukarska (podobna do prasy Guttenberga) na której będzie można samodzielnie wydrukować pamiątkowy fragment z Biblii.</p>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	4 700 000 zł <i>w tym: (a) 1 000 000 zł, (b) 2 500 000 zł, (c) 1 200 000 zł</i>
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2028
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin

## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

<b>Zakładane rezultaty</b>	Stworzenie miejsca wypoczynku i rekreacji dla osób starszych oraz rodziców z małymi dziećmi
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

### *38. Wytchnienia dla ciała, duszy i ducha – zorganizowanie ścieżki edukacyjnej*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Wytchnienia dla ciała, duszy i ducha – zorganizowanie ścieżki edukacyjnej</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Parafia Ewangelicko-Augsburska, ul. Narutowicza 20, 07-100 Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, ul. Narutowicza 20 (dz.3242/2) oraz dz. 3235,3226, 5710, 5711 i nr 3238, obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Społeczeństwo Węgrowa potrzebuje zwiększenia oferty spędzania wolnego czasu samodzielnie oraz w sposób zorganizowany. Potrzeba jest miejsc obcowania z okolicą zarówno poznając jej historię, kulturę, dzień dzisiejszy, jak i bogactwo przyrody. Dzieci, młodzież, ale także dorośli i osoby starsze potrzebują miejsc doświadczania i poznawania przyrody. W dobie kryzysu klimatycznego potrzebne jest uwrażliwianie i edukowanie społeczeństwa na sprawy degradacji środowiska i nadmiernej ingerencji człowieka. Istotne jest zapoznanie społeczeństwa z konsekwencjami zmian klimatycznych oraz sposobami ich zatrzymania.
<b>Opis planowanych działań</b>	<p>Przez trzy tereny zielone należące do parafii: teren wokół Sarepty i kościoła św. Trójcy (ul. Narutowicza 20), czyli Ogród Biblijny, teren przed cmentarzem (przedłużenie ul. Ewangelickiej) oraz teren leśny zaczynający się od cmentarza, czyli Park Leśny będzie przebiegać ścieżka ekologiczna. Ogród Biblijny na terenie parafii jest miejscem przyjazny zwierzętom, stworzony z myślą o zasiedlaniu się różnych gatunków ptaków i owadów zapylających. Na jego terenie można prowadzić różnego rodzaju warsztaty i wystawy plenerowe. Proponowana tematyka: owady zapylające, motyle, obserwacja ptaków, bukiety z ogrodu. We współpracy ze szkołami oraz organizacjami zajmującymi się tematyką ekologiczną ogród będzie wykorzystywany do prowadzenia zajęć tematycznych. Na terenie sadu mogą również odbywać się plenery malarskie czy wystawy plenerowe malarstwa i rzeźb. Teren przed cmentarzem i tyły cmentarza po uporządkowaniu przestrzeni przez nasadzenia roślin miododajnych staną się miejscem zadumy i wspomnień oraz obserwacji życia przyrody.</p> <p>Park Leśny będzie miejscem spacerów i obserwacji przyrody. Ścieżki o tematyce przyrodniczej mogą być zwiedzane samodzielnie, ale mogą również służyć do prowadzenia warsztatów i zajęć. Rośliny sensoryczne nadadzą parkowi charakter terapeutyczny. Umożliwi to wypoczynek osobom przebywającym w parku. Terapeutyczny charakter leśny, rośliny sensoryczne czy tężnia solankowa wpłyną na poprawę zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców.</p>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	400 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2029
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Zorganizowane zajęcia w ramach ścieżki edukacyjnej

<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja zajęć (harmonogram / oferta, umowy na realizację, listy obecności, zdjęcia itp.)
------------------------------------	---

## 2. 3. Wykorzystanie potencjału historycznego budynków i przestrzeni

### 39. Wykorzystanie potencjału zabytków: Dom Rabina, Muzeum ludwisarstwa i Pomnik Powstańców

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Wykorzystanie potencjału zabytków: Dom Rabina, Muzeum ludwisarstwa i Pomnik Powstańców</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	<p>Węgrów: (a) ul. Zwycięstwa 5, dz. 5809/2 oraz (b) działka nr 5700/3 – obszar rewitalizacji, (c) Pomnik Powstańców 1863 r., dz. 2569/1, 2941, poza obszarem rewitalizacji (obszar zdegradowany)</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;">  </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;">   </div>
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Dom rabina jest dowodem na wielokulturowość Miasta Węgrowa. To jedyne materialne dziedzictwo jakie pozostało po społeczności żydowskiej w Węgrowie. Przed II wojną światową Węgrów był typowym shtetl, społeczność żydowska stanowiła połowę mieszkańców miasta. Ocalały nieliczne pożydowskie domy w polskiej części miasta m.in. dom rabina przy ul. Zwycięstwa 5 w którym przed wojną mieszkał rabin Jakub Mendel Morgenstern zamordowany 22.09.1939 r. Dom rabina to obiekt o wyjątkowej wartości historycznej, który stanowi materialne świadectwo obecności społeczności żydowskiej w Węgrowie. został wybudowany w latach 30-tych XX wieku, reprezentuje cechy małomiasteczkowego budynku drewnianego z użytkowym poddaszem. Mazowiecki Konserwator Zabytków podkreśla w swojej decyzji o wpisie do rejestru zabytków, że wartość historyczna budynku jest bardzo duża ponieważ przetrwał on akcję eksterminacji ludności żydowskiej oraz niszczenia jej dziedzictwa kulturowego przez hitlerowców.</p>



	<p>W Węgrowie działa jedna z dwóch w Polsce ludwisarni. Ludwisarstwo to rzemiosło unikatowe, wymaga ogromnej wiedzy i wyjątkowych umiejętności. Tradycje ludwisarskie w Węgrowie kultywuje Rodzina Państwa Kruszewskich, a w ich pracowni powstało już ponad 2500 dzwonów. Najstynniejsze dzwony z węgrowskiej ludwisarni to te, które znajdują się na Zamku Królewskim w Warszawie. Przekazywanie tradycji z pokolenia na pokolenie jest w dzisiejszych czasach wartością trudną do przecenienia i rzadko spotykaną. Miasto posiadając taką piękną tradycję związaną z ludwisarstwem w centrum Węgrowa planuje utworzenie muzeum w celu eksponowania techniki tworzenia dzwonów, historii ich twórców-rzemieślników, modeli dzwonów z Polski i świata. Muzeum będzie stanowiło atrakcję turystyczną.</p> <p>Z kolei Cmentarz – Pomnik w Węgrowie to jedno z najważniejszych miejsc historycznych, odwiedzany przez miejscowych i przyjezdnych. Obecnie miejsce nadal funkcjonuje jako miejsce pamięci, natomiast jest zaniedbane, a wykorzystanie dla pielęgnowania pamięci historycznej i tożsamości miasta jest utrudnione. Dlatego niezbędne jest przeprowadzenie prac naprawczych wokół pomnika. Projekt został zgłoszony przez mieszkańca. Pomnik jest zlokalizowany na obszarze zdegradowanym, poza obszarem rewitalizacji, jednak jest ważnym elementem tożsamości i historii dla mieszkańców, jest funkcjonalnie (w kontekście przedmiotowego projektu) powiązany z obszarem rewitalizacji i zaspokaja potrzeby mieszkańców, a realizacja projektu rewitalizacyjnego zgłoszonego przez mieszkańca będzie wzmacniała postawy obywatelskie i zaangażowanie mieszkańców w działania społeczne.</p>
<p><b>Opis planowanych działań</b></p>	<p>Zadania będą realizowane w trzech zakresach:</p> <p>a) Remont budynku: Dom Rabina. W ramach planowych działań zostanie wykonane dostosowanie budynku i pomieszczeń na potrzeby ekspozycji muzealnych związanych z dzwonami i ich historią. Inwestycja polega na wykonaniu dokumentacji projektowej i remoncie konserwatorskim budynku domu rabina, położonego w Węgrowie przy ul. Zwycięstwa 5 stanowiącego własność Miasta Węgrowa i wpisanego do rejestru zabytków pod nr A-1508. Budynek objęty ostateczną decyzją MWKZ nr 504/2019 z dn. 1 lipca 2019 r. Remont polegał będzie na konserwacji, renowacji, modernizacji historycznego obiektu zabytkowego służący docelowo nadaniu mu nowych funkcji użytkowych z przeznaczeniem na cele kulturalne i edukacyjne. Wszystkie prace konserwatorskie, restauratorskie i budowlane przy istniejącym obiekcie mają na celu pełne odtworzenie zabytkowej formy drewnianego domu mieszczańskiego z jego wszystkimi detalami architektonicznymi, charakterystycznymi dla przedwojennej architektury miasta.</p> <p>b) Zagospodarowanie budynku przy ul. Ludwisarskiej na muzeum ludwisarstwa: W ramach planowych działań zostanie wykonane dostosowanie budynku i pomieszczeń na potrzeby ekspozycji muzealnych związanych z dzwonami i ich historią.</p> <p>c) Zagospodarowanie terenu przy Pomniku Powstańców</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Umieszczenie na tablicach nazwisk poległych i pochowanych przy Pomniku bohaterów-powstańców</li> </ol>



## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

	<ol style="list-style-type: none"> <li>2. Regeneracja Krzyża przy Pomniku – spękany, zanieczyszczony biologicznie – mech itp.</li> <li>3. Wykonanie na dostawionych kamieniach z datami najważniejszymi z historii Polski, poczynając od daty chrztu Polski itd.</li> <li>4. Likwidacja tzw. „pieńków katowskich” przy Pomniku, np. przeniesienie do Parku A. K., a postawienie ławek, których brak</li> <li>5. Nasadzenie drzew np. świerk, jodła, daglezja itp.</li> </ol>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	9 030 000 zł w tym: (a) 4 000 000 zł, (b) 5 000 000 zł, (c) 30 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2028
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>a) Remont budynku - Domu Rabina</li> <li>b) Remont i adaptacja budynku na potrzeby muzeum ludwisarstwa</li> <li>c) Odnowiona przestrzeń wokół pomnika</li> </ol>
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

### *40. Odnowienie i remont nieruchomości przy ul Narutowicza 4*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Odnowienie i remont nieruchomości przy ul. Narutowicza 4</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Joanna Klem
<b>Lokalizacja projektu</b>	<p>Węgrów, ul. Narutowicza 4, dz. 3255, obszar rewitalizacji</p> 
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Na obszarze rewitalizacji jest kilka zabytkowych, drewnianych budynków, które budują historyczny klimat miasta. Jednym z nich jest zabytkowy zamieszkały budynek, wpisany do gminnej ewidencji zabytków, jego wizerunek pojawia się w materiałach promocyjnych miasta. Jeden z ostatnich, który ma oryginalny wygląd. Zachowanie oryginalnego wizerunku od strony widocznej z ulicy Narutowicza- dotychczasowe materiał promocyjne miasta pozostają aktualne, możliwość wykorzystywania wizerunku budynku na przyszłość oraz jako atrakcję turystyczną (wielu turystów zatrzymuje się, robi zdjęcia). Utworzenie w jednym z pomieszczeń przestrzeni spotkań lokalnych. Projekt zgłoszony przez mieszkankę.
<b>Opis planowanych działań</b>	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej. Ocieplenie budynku przy równoczesnym zachowaniu oryginalnego wyglądu. Odmalowanie elewacji (w tym okiennic i drzwi). Wymiana/renowacja podłogi

## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

	w pomieszczeniu przeznaczonym na spotkania lokalne oraz w przedpokoju i korytarzu do łazienki. Wymiana/renowacja sufitu, wymiana instalacji elektrycznej, odnowienie ścian i mebli lub zakup odpowiedniego wyposażenia do ww. pomieszczeniach. Odtworzenie drzwi wewnętrznych o charakterze nawiązującym do XIX/XX wieku oraz elementów metalowych (jak zawiasy, klamki), karniszy, zasłon. Rekonstrukcja lub atrapa pieca kaflowego. Zakup potrzebnego wyposażenia pomieszczeń. Renowacja kilimu. Inne prace zw. z renowacją, adaptacją budynku i pomieszczeń. Sporządzenie i zawieszenie tabliczki informacyjnej na temat charakterystycznych elementów drewnianej zabudowy w naszym regionie. Być może włączenie budynku do jednego ze szlaków turystycznych na terenie miasta. Istnieje sporządzony projekt termomodernizacji budynku, uzgodniony z konserwatorem zabytków.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	500 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Odnowiony zabytkowy budynek
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

### 41. Pogwarki Węgrowskie

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Pogwarki Węgrowskie</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Joanna Klem, Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, ul. Narutowicza 4, obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Niewiele jest dotychczas w Węgrowie spotkań, które nawiązują do tradycji opowieści i historii miasta w obszarze rewitalizacji, które byłyby istotne dla zachowania dziedzictwa kulturowego, edukacji społecznej, integracji społecznej oraz rozwoju turystyki kulturowej i lokalnej twórczości. Projekt zgłoszony przez mieszkankę.
<b>Opis planowanych działań</b>	Organizowanie w obszarze rewitalizacji spotkań dla różnych grup mieszkańców oraz turystów nawiązujące do tradycji opowieści i do historii miasta. Organizowanie spotkań, podczas których lokalni mieszkańcy dzielą się swoimi osobistymi historiami, anegdotami i wspomnieniami związanych z miastem. To może być cenne źródło wiedzy o życiu codziennym w przeszłości oraz o zmianach, jakie zachodziły w mieście na przestrzeni lat.
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	500 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Przeprowadzenie spotkań integrujących mieszkańców, zwiększające wiedzę dotyczącą historii miasta
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja z przeprowadzonych zajęć (np. harmonogram /oferta, umowy na realizację, listy obecności, zdjęcia itp.)

## 2.4. Rozszerzenie oferty rekreacyjnej

### 42. Zagospodarowanie Zalewu z uwzględnieniem funkcji retencyjnej (wraz z przebudową zbiornika retencyjnego, ogrody deszczowe, zieleń)

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Zagospodarowanie Zalewu z uwzględnieniem funkcji retencyjnej (wraz z przebudową zbiornika retencyjnego, ogrody deszczowe, zieleń)</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Krypy, Nr działki: 1099/1, poza obszarem rewitalizacji 
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Zmieniający się klimat i związane z nim zmiany powodują susze albo stany powodziowe. Zbiornik retencyjny, który posiada Miasto dawno nie podlegał czyszczeniu i renowacji. Potrzeba działań skierowanych na zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie suszy.</p> <p>Obiekt ten wymaga oczyszczenia i zagospodarowania, co przyczyni się do poprawy walorów środowiska naturalnego w obszarze rewitalizacji, zapewni przestrzeń do rekreacji (spacerów) szczególnie dla osób dojrzałych i seniorów. Renowacja zbiornika i zagospodarowanie terenu wokół niego przyczyni się do poprawy jakości wody, zwiększenia bioróżnorodności i stworzenia nowych przestrzeni do wypoczynku i rekreacji. Nowe nasadzenia drzew, krzewów, bylin i pnączy oraz nawierzchnie trawiaste wokół zbiornika stworzą atrakcyjne tereny zielone sprzyjające relaksowi i aktywnemu wypoczynkowi. Ponadto inwestycja w infrastrukturę retencyjną pozwoli na zwiększenie jego pojemności retencyjnej i poprawę efektywności ochrony przed skutkami susz i powodzi, a także jest ważna dla zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców i infrastruktury rewitalizowanych obszarów miasta w obliczu ekstremalnych zjawisk pogodowych. Realizacja projektu mieści się więc bezpośrednio w sferze działań na rzecz środowiska naturalnego, a tym samym przekłada się na zrównoważony rozwój w ramach rewitalizacji.</p> <p>Projekt będzie realizowany na terenie zlokalizowanym poza obszarem rewitalizacji, który funkcjonalnie jest powiązany z obszarem rewitalizacji i zapewnia przestrzeń do realizacji działań społecznych dla mieszkańców oraz jako naturalna przestrzeń codziennego odpoczynku i rekreacji na łonie przyrody. Zalew jest położony poza granicami gminy Węgrów i z tego powodu nie mógł zostać uwzględniony jako obszar rewitalizacji Miasta Węgrowa. Funkcjonalnie Zalew jest dla mieszkańców miasta jest na tyle ważny, że uwzględnienie terenu przyległego do Zalewu jako obszaru rewitalizacji nastąpiło wskutek procesu konsultacji podczas delimitacji.</p>

## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

<b>Opis planowanych działań</b>	W ramach planowych działań zostanie wykonane: -Wspieranie małej retencji poprzez rozbudowę, czyszczenie i renowację istniejącego zbiornika retencyjnego służącego zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy - adaptacja istniejących systemów do pełnienia funkcji retencyjnych - Wykonanie nasadzeń drzew, krzewów, bylin i pnączy oraz nawierzchni trawiastej wokół zbiornika - Utworzenie i zagospodarowanie przy pomocy architekta krajobrazu terenów zieleni urządzonej wraz z doborem gatunków; - Uporządkowanie istniejącej zieleni
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	5 000 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2024-2028
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Zagospodarowany zalew
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)

### *43. Dolina Liwca perłą turystyczną Mazowsza – zagospodarowanie przestrzeni na potrzeby społeczne i gospodarcze mieszkańców*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Dolina Liwca perłą turystyczną Mazowsza – zagospodarowanie przestrzeni na potrzeby społeczne i gospodarcze mieszkańców</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, działka nr: 1099/1 poza obszarem rewitalizacji, działki nr 2401, 2402, 8108/6, 3212 - obszar rewitalizacji  
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Problemem obszaru rewitalizacji jest w szczególności niepełne wykorzystanie jego walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych, zbyt mały udział sektora usług rynkowych w gospodarce oraz niska aktywność gospodarcza obszaru. Jednym ze sposobów na rozwiązanie tego problemu jest podejmowanie działań ukierunkowanych na wykorzystanie potencjału przyrodniczego. Realizując taką formę dla rozwoju Miasto Węgrów współpracuje z sąsiednimi gminami. Projekt przyczyni się do większego wykorzystania potencjału środowiska naturalnego i rozwoju turystyki, a to z kolei przełoży się na większą aktywność gospodarczą mieszkańców. Ze względu na położenie na obszarze rewitalizacji oraz zakres

	<p>zadań przypisanych do miasta Węgrów, projekt ten w pełni wpisuje się w niniejszy Program Rewitalizacji.</p> <p>Rozbudowa i przebudowa istniejącego obiektu magazynu sprzętu wodnego i udostępnienie dla usług społecznych i aktywizacji gospodarczej przyczyni się do wzrostu potencjału kapitału społecznego, estetyzacji zabudowy i rozwoju funkcji miastotwórczych w obszarze, co zahamuje proces odpływu mieszkańców i wpłynie na poprawę wskaźnika udziału osób w wieku poprodukcyjnym w populacji.</p> <p>Projekt pozwoli na zwiększenie roli turystyki w lokalnej gospodarce, wzrost liczby przedsiębiorstw i miejsc pracy w branży turystycznej, zwiększenie udziału usług rynkowych w gospodarce. Stworzy warunki do rozwoju przedsiębiorczości (w szczególności Podmiotów Ekonomii Społecznej i sektora MSP), dzięki czemu wzrośnie aktywność gospodarcza obszaru. Projekt wpłynie pozytywnie na jakość środowiska naturalnego poprzez naturalne zagospodarowanie przestrzeni turystyczno-rekreacyjnej m.in. nasadzenia zieleni. Miasto potrzebuje kompleksowego zagospodarowania terenów w celu utworzenia atrakcyjnej przestrzeni turystyczno-rekreacyjnej.</p> <p>Projekt będzie realizowany częściowo poza obszarem rewitalizacji, co wynika z uwarunkowań naturalnych, czyli położenia rzeki Liwiec poza granicami Miasta Węgrowa. Jednocześnie teren ten jest funkcjonalnie połączony z obszarem rewitalizacji, bezpośrednio przylegającym do akwenu rzeki Liwiec, a realizacja działań na tym obszarze przyczyni się do zaspokojenia społecznych potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p>
<b>Opis planowanych działań</b>	<p>W ramach zadania zostanie wykonane:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. rozbudowa i przebudowa istniejącego obiektu obsługi ruchu turystycznego - budynku magazynu wypożyczalni sprzętu wodnego) wraz zagospodarowaniem terenu,</li> <li>2. stworzenie miejsc kamperowych,</li> <li>3. zapewnienie urządzeń służących rekreacji,</li> <li>4. budowa pola namiotowego wraz z niezbędnym wyposażeniem (wodociąg, kanalizacja, oświetlenie, monitoring, ogrodzenie);</li> <li>5. budowa przystani kajakowej wraz miejscem do rekreacji i wypoczynku, parkingiem, oświetleniem, monitoringiem, tablicami informacyjnymi i stojakami dla rowerów;</li> <li>6. budowa pomostu pływającego dla kajaków na rzece Liwiec wraz z zejściem z ul. Żeromskiego na parking,</li> <li>7. budowa plaży nad Liwcem z niezbędną infrastrukturą.</li> </ol>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	10 000 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2024-2028
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Udostępnienie: (a) budynku magazynu wypożyczalni sprzętu wodnego do celów społecznych i gospodarczych oraz (b) przestrzeni rekreacyjnej z polem kamperowym i urządzeniami służącymi do rekreacji



<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)
------------------------------------	--

*44. Dolina Liwca perłą turystyczną Mazowsza – wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych do celów aktywizacji społecznej i ożywienia gospodarczego*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Dolina Liwca perłą turystyczną Mazowsza – wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych do celów aktywizacji społecznej i ożywienia gospodarczego</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	<p>Krypy, Nr działki: 1099/1, poza obszarem rewitalizacji, Węgrów, działka nr: 1099/1 poza obszarem rewitalizacji, działki nr 2401, 2402, 8108/6, 3212 - obszar rewitalizacji</p> 
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Mieszkańcy obszaru rewitalizacji stanowią społeczność zatomizowaną (co wskazywano podczas konsultacji). Wykazują się dużą chęcią do udziału w różnych wspólnych, miejskich wydarzeniach, jednak w niewielkim zakresie wychodzą z inicjatywą. Nie wszyscy mieszkańcy posiadają umiejętności organizacyjne, animacyjne i interpersonalne niezbędne do samodzielnego prowadzenia działań społecznych. Wiele osób jest zajętych pracą, obowiązkami rodzinnymi i innymi aktywnościami, co utrudnia im poświęcenie czasu na działania społeczne. Czasem brakuje inwencji, pomysłów na działania oraz inspiracji ze strony innych osób, a także poczucia sprawczości lub odpowiedzialności za dobro wspólne.</p> <p>Dlatego też potrzebne jest animowanie działań wspólnych dla osób dorosłych, integrujących wokół zainteresowań i tożsamości miasta (obecny obszar rewitalizacji to niemal w całości „stary Węgrów”, który ukształtował historię lokalną). Potrzeba także działań wspierających lokalnych liderów, którzy będą w coraz większym stopniu rozwijać aktywność społeczną i obywatelską mieszkańców. Równolegle potrzebna jest przestrzeń dla rozwijania usług ekonomii społecznej (realizowanych głównie przez Spółdzielnię Socjalną).</p>
<b>Opis planowanych działań</b>	<p>Planowane działania obejmą animowanie, koordynowanie i wspieranie lokalnie podejmowanych działań, promocję wydarzeń integracyjnych i wsparcie w organizowaniu wydarzeń przez interesariuszy (np. spółdzielnię socjalną, organizacje pozarządowe, harcerzy itp.). W ramach projektu zostanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- opracowany plan wydarzeń i działań animacyjnych i rekreacyjnych,</li> </ul>



## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zaangażowanie animatorów, którzy poprowadzą zajęcia,</li> <li>- zakup materiałów potrzebnych do realizacji zajęć, w tym także poczęstunku, np. do zorganizowania tematycznych (ekologicznych) spotkań w stylu „śniadania na trawie”.</li> </ul> <p>Zajęcia na łonie przyrody mogą obejmować takie aktywności rekreacyjne jak np.: joga, gry zespołowe i terenowe, aktywności rodzinne, założenie ogrodu społecznego, spotkania tematyczne /hobbystyczne (np. fotografia, malowanie w plenerze, poznawanie roślin, obserwowanie zwierząt, piesze wycieczki, gry sportowe etc.), oraz kulturalne: spotkania dotyczące historii i przyrody, dyskusje, wystawy etc.</p>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	700 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Zagospodarowany zalew
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca realizację zadań (np. harmonogram, ogłoszenie o wydarzeniach, umowy z osobami realizującymi, listy obecności, zdjęcia itp.).

### *45. Tereny zieleni zwiększające bioróżnorodność i poprawiające stan mikroklimatu miejskiego w Węgrowie*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Tereny zieleni zwiększające bioróżnorodność i poprawiające stan mikroklimatu miejskiego w Węgrowie</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	<p>Węgrów, obszar rewitalizacji</p> 
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>Od wielu lat obserwowany jest problem wzmożonej wycinki drzew na terenie miasta i obszaru rewitalizacji. Konieczne jest zatem podjęcie działań, które zatrzymają proces zmniejszania się liczby drzew w mieście. Jednym z ważnych narzędzi, które mogą być pomocne w odbudowaniu zasobów drzew są nasadzenia zastępcze.</p>

	<p>Zieleń miejska przyczynia się do poprawy stanu zdrowia, pochłaniając zanieczyszczenia obecne w powietrzu, którym oddychamy. Dotyczy to tworzących smog pyłów zawieszonych, w tym tych najdrobniejszych, które przez płuca trafiają nawet do krwioobiegu, wyrządzając szkody naszym organizmom, a także wielu toksycznych substancji, wydobywanych przez zielone części roślin. Zieleń to także absorpcja dwutlenku węgla, jednego z głównych winowajców, przyczyniających się do ocieplania klimatu. Nie całą emisję CO<sub>2</sub> możemy, za to część z niej możemy kompensować nasadzeniami roślin.</p> <p>Zieleń to także adaptacja do zmian klimatu. Zapobiega i ogranicza zjawisko miejskiej wyspy ciepła, przyczyniając się do obniżenia temperatury wokół odpowiednio dobranych roślin. Pozwala także radzić sobie lepiej z suszą oraz skutkami deszczy nawalnych, które coraz częściej obserwujemy w naszym rejonie – poprzez efekt retencjonowania wody w roślinach. Szczególną rolę ma tu zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej, odpowiednio dobrane nasadzenia, a także ogrody deszczowe, które gromadzą wodę ze szczególnie intensywnych opadów.</p>
<b>Opis planowanych działań</b>	Zagospodarowane terenów pozbawionych zieleni bądź wymagających uzupełnień w roślinność. Zakładanie łąk kwietnych w miejsce tradycyjnych trawników zwiększenie udziału terenów zielonych w obrębie rynku mariackiego oraz placów miejskich. Dodatkowe nasadzenia drzew i krzewów w obrębie miejsc rekreacji (zalew, park, skwerki miejskie. Zakup materiał nasadzeniowych w postaci drzew oraz wieloletnich roślin ozdobnych ( m.in. krzewów liściastych kwitnących, roślin ozdobnych, drzew i krzewów iglastych, pnączy).
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	500 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2025-2029
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Wykonane nasadzenia
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca wykonanie prac itp.)

#### 46. *Rozwój pro-zdrowotnych i pro-środowiskowych postaw mieszkańców*

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Rozwój pro-zdrowotnych i pro-środowiskowych postaw mieszkańców</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, w szczególności: przy SP1, SP 2, przedszkola, żłobki oraz przy placówkach kulturalno-edukacyjnych i jednostkach miasta, obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Brakuje mieszkańcom inicjatyw, które w pozytywny sposób integrują różne grupy mieszkańców. Organizacja rodzinnych pikników o tematyce ekologicznej, pro-środowiskowej wpłynie pozytywnie na zwiększenie świadomości mieszkańców poprzez edukację dzieci i dorosłych. Jednym z takich działań może być organizacja ekologicznych pikników eventów w przedszkolach, szkołach, jednostkach kultury oraz podczas miejskich imprez plenerowych.

	<p>Na terenie miasta zauważalna jest rozbudowa domów jednorodzinnych, budynków zabudowy szeregowej, bloków na obrzeżach miasta. W związku z tym zjawiskiem zwiększony jest ruch samochodowy, co powoduje utrudnienia komunikacyjne, zwiększoną ilość kolizji i wypadków samochodowych. W celu ograniczenia korków w mieście i zwiększenia bezpieczeństwa, skutecznym rozwiązaniem będzie budowa/oznaczenie ścieżek pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą np. wiaty na rowery, stojaki itp.</p> <p>Rower jest bezpieczniejszym i bardziej ekologicznym środkiem transportu niż samochód, co pozytywnie wpływa na zdrowie mieszkańców i środowisko naturalne. Poruszanie się rowerem zapewnia jednocześnie podstawową aktywność fizyczną dla dzieci i młodzieży, ale także dla osób z innych grup wiekowych, a tym samym przeciwdziała otyłości i chorobom serca. Rozwój infrastruktury rowerowej, w tym budowa ścieżek pieszo-rowerowych i oznaczenie tras rowerowych, znacząco przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa na drogach i zwiększenia zdrowotnych nawyków mieszkańców. Zwiększenie infrastruktury rowerowej w obszarze rewitalizacji sprawi, że Węgrów stanie się miastem 15-minutowym i bezpiecznym dla dzieci i młodzieży, zredukuje korki i zwiększy bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w godzinach rozpoczęcia i zakończenia nauki w pobliżu placówek edukacyjnych. Przestrzeń publiczna stanie się bardziej przyjazna a Węgrów lepszym miejscem do życia, co będzie jednym ze znaczących czynników sprzyjających osiedlaniu się młodych ludzi i zapobiegającym wyludnianiu się miasta.</p>
<b>Opis planowanych działań</b>	<p>Zadania będą realizowane w dwóch zakresach:</p> <p>a) Ekologiczne pikniki rodzinne: Organizacja pikników rodzinnych, stacji edukacyjnych, namiotów wystawowych pod hasłami ekologicznymi m.in. „Zadbaj o powietrze, instaluj OZE”, „Czysta woda”, „Segreguj, bo warto”, „Zieleń między nami”. Co roku za organizację będzie odpowiadała inna jednostka (przy koordynacji Wydziału Spraw Społecznych), która będzie organizowała piknik na swoim terenie (bądź wskazanym przez Koordynatora) dla wszystkich zainteresowanych ze szczególnym uwzględnieniem oddolnych inicjatyw rad rodziców, samorządów uczniowskich i NGOs.</p> <p>b) Popularyzacja jazdy na rowerze: Budowa /oznaczenie ścieżek pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą np. wiaty na rowery, stojaki itp.</p>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	<p>5 150 000 zł</p> <p>w tym: (a) 5 000 000, (b) 150 000</p>
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	<p>a) Zorganizowane ekologiczne pikniki rodzinne</p> <p>b) Wyznaczone ścieżki pieszo-rowerowe i zbudowana infrastruktura rowerowa</p>

<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	<p>a) Dokumentacja z zajęć (program / ogłoszenie o spotkaniach, notatki ze spotkań organizacyjnych, notatki prasowe po wydarzeniu, zdjęcia, umowy na realizację zadań itp.)</p> <p>b) Dokumentacja potwierdzająca wykonanie prac (np. faktury, umowy, dokumentacja techniczna potwierdzająca odbiór inwestycji itp.)</p>
------------------------------------	--

## 2.5. Inicjowanie aktywności publicznej mieszkańców

### 47. Tworzenie miejsc pracy poprzez rozwój działalności spółdzielni socjalnej Węgrowianka

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Tworzenie miejsc pracy poprzez rozwój działalności spółdzielni socjalnej Węgrowianka</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Spółdzielnia Socjalna „Węgrowianka”
<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	Spółdzielnia socjalna "Węgrowianka" jest ważnym podmiotem lokalnej ekonomii społecznej, tworząc miejsca pracy dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Rozwój działalności spółdzielni pozwoli zwiększyć atrakcyjność jej oferty, co przyczyni się do poszerzenia zakresu usług, zatrudnienia większej liczby osób, stabilizacji finansowej oraz zapewnienia wsparcia społecznego dla jej pracowników. Ponadto, rozwój działalności spółdzielni socjalnej może przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępu do lokalnych produktów i usług oraz stworzenie nowych miejsc pracy. Działania te mogą również przyczynić się do wzrostu tożsamości lokalnej społeczności oraz budowania więzi społecznych między jej członkami.
<b>Opis planowanych działań</b>	<p>Zakres działań w projekcie obejmie:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Rozwój oferty produktów i usług: Wspieranie spółdzielni socjalnej w rozwoju i dywersyfikacji swojej oferty produktów i usług, dostosowując ją do potrzeb lokalnej społeczności. Może to obejmować produkcję lokalnych wyrobów rzemieślniczych, usługi gastronomiczne czy opiekę nad dziećmi.</li> <li>2. Szkolenia i wsparcie dla pracowników: Organizacja szkoleń zawodowych i kursów rozwoju osobistego dla pracowników spółdzielni socjalnej, aby zwiększyć ich kwalifikacje zawodowe i umiejętności interpersonalne, co przyczyni się do podniesienia jakości świadczonych usług.</li> </ol>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	3 000 000 zł
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	Większy (niż obecnie) zakres działalności Spółdzielni Węgrowianka
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	Dokumentacja działalności (np. umowy wskazujące liczbę zatrudnionych osób, listy obecności wskazujące liczbę odbiorców, oferta zajęć / usług itp.)

### 48. Rozwijanie postaw obywatelskich mieszkańców

<b>Tytuł projektu</b>	<b>Rozwijanie postaw obywatelskich mieszkańców</b>
<b>Podmiot realizujący</b>	Miasto Węgrów

<b>Lokalizacja projektu</b>	Węgrów, obszar rewitalizacji
<b>Krótkie uzasadnienie potrzeby</b>	<p>W mieście nie ma wydzielonego budżetu obywatelskiego w ramach którego wyznaczona odgórnie kwota wydatków przeznaczona byłaby na inicjatywy i projekty inwestycyjne bezpośrednio zgłaszane przez społeczeństwo lokalne (indywidualnie lub przez odpowiednie organizacje). Idea budżetu obywatelskiego wpisuje się w koncepcję społeczeństwa obywatelskiego i public governance (nadzoru publicznego, współzarządzania). Tym samym jest doskonałym narzędziem włączania mieszkańców w procesy decyzyjne dotyczące społeczności lokalnej i zaangażowania w działalność społeczną. Budżet obywatelski nie ogranicza kompetencji i uprawnień władz lokalnych, które weryfikują zgłaszane propozycje projektów inwestycyjnych i społecznych.</p> <p>W mieście nie ma także powołanego organu Młodzieżowej Rady Miasta. Prace nad opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji wskazały, że młodzież widzi potrzebę czynnego uczestnictwa w procesie podejmowania decyzji, które dotyczą młodych osób oraz ich najbliższego otoczenia. W ramach planowanych Rady działań zakłada się:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- włączenie młodzieży w procesy konsultacyjne,</li> <li>- dostarczenie młodzieży narzędzi i wiedzy o uczestnictwie w debacie publicznej,</li> <li>- udział młodzieży w procesach kształtowania lokalnych polityk, ze szczególnym uwzględnieniem polityki młodzieżowej,</li> <li>- inicjowanie działań na rzecz młodzieży.</li> </ul>
<b>Opis planowanych działań</b>	<p>a) Budżet obywatelski w mieście Węgrów: Stworzenie budżetu obywatelskiego w mieście: opracowanie założeń budżetu i sfinansowanie wybranych projektów zgłaszanych przez mieszkańców.</p> <p>b) Realizacja projektu obejmie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- opracowanie /weryfikację założeń funkcjonowania Rady Młodzieżowej,</li> <li>- przeprowadzenie działań upowszechniających ideę i zasady działania Rady,</li> <li>- wyłonienie (dorosłego) opiekuna Rady,</li> <li>- przeprowadzenie naboru na członków i członkinie Rady Młodzieżowej,</li> <li>- wsparcie działalności Rady Młodzieżowej.</li> </ul>
<b>Szacunkowy koszt projektu</b>	2 010 000 <i>w tym: (a) 2 000 000 zł, (b) 10 000</i>
<b>Źródło finansowania</b>	Środki: własne, krajowe i europejskie, zależnie od dostępności
<b>Szacunkowy czas realizacji projektu</b>	2026-2030
<b>Sposób zapewnienia dostępności</b>	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia do osób z ograniczoną sprawnością oraz ich rodzin
<b>Zakładane rezultaty</b>	<p>a) Uruchomiony budżet obywatelski</p> <p>b) Funkcjonująca Rada Młodzieżowa</p>
<b>Sposób mierzenia rezultatów</b>	<p>a) Dokumentacja budżetu obywatelskiego (regulamin / uchwała, roczny plan finansowy zawierający pulę na realizację projektu, umowy z realizatorami projektów obywatelskich itp.)</p> <p>b) Dokument określający zasady funkcjonowania Rady Młodzieżowej i/lub powołujący Radę (np. regulamin, uchwała itp.)</p>

## Wykaz projektów uzupełniających

W tej części Gminnego Programu Rewitalizacji przedstawiono ogólny opis uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Ich wpływ nie jest analizowany indywidualnie ze względu na mniejszą skalę oddziaływania, ale są to działania pożądane na obszarze rewitalizacji. Mogą one wzmocnić efekty podstawowych przedsięwzięć dzięki efektowi synergii.

### **Upowszechnienie dostępu do Internetu na terenie miasta poprzez zwiększenie zasięgu i liczby stref bezpłatnego dostępu do Internetu**

Zakres projektu: zwiększenie zasięgu i liczby stref bezpłatnego dostępu do Internetu w celu poszerzenia oferty czynności administracyjnych, które można wykonać bez konieczności odwiedzania Urzędu. Projekt odpowiada na problem niskiej aktywności społecznej obszaru rewitalizacji oraz depopulacji centrum.

### **Wymiana sieci wodociągowej na obszarze rewitalizacji**

Wymiana ok. 6 km. sieci wodociągowej planowana jest w następujących lokalizacjach: ul. Piłsudskiego, ul. Zwycięstwa, ul. Przemysłowa, ul. Bohaterów Warszawy (*obszar zdegradowany*), ul. Nowa, ul. Wyszyńskiego, ul. Piaskowa, ul. Krasińskiego, ul. Stadionowa, ul. Mickiewicza, ul. Palloniego, ul. Piwna, ul. Staszica, ul. Kościuszki, ul. Gdańska, ul. Strażacka, ul. Targowa, ul. Szamoty, ul. Żagana.

### **Wymiana systemu kanalizacji sanitarnej na obszarze rewitalizacji**

Renowacja około 4 km sieci kanalizacji sanitarnej w następujących lokalizacjach: ul. Polna, ul. Przemysłowa, ul. Kaczmarek, ul. Piłsudskiego, ul. Stadionowa, ul. Bohaterów Warszawy (*obszar zdegradowany*), ul. Krasińskiego, ul. Narutowicza, ul. Wieniawskiego, ul. Piaskowa, ul. Stadionowa, ul. Słowackiego, ul. Powstańców, ul. 11 Listopada, ul. Żagana.

### **Organizacja półkolonii oraz kolonii dla dzieci i młodzieży**

Zakres realizowanych działań: organizacja półkolonii i kolonii dla dzieci i młodzieży przy wykorzystaniu potencjału placówek edukacyjnych, NGO, parafii. Cele projektu: umożliwienie dzieciom i młodzieży, w tym wykluczonym społecznie, nieodpłatnego korzystania z zajęć edukacyjno- rekreacyjnych podczas półkolonii oraz kolonii. Problemy, na które odpowiada projekt: brak oferty spędzania wolnego czasu dedykowanej dzieciom i młodzieży, w tym zagrożonych wykluczeniem społecznym.

### **Rozbudowa /budowa placów zabaw, siłowni plenerowych na obszarze rewitalizowanym**

Projekt obejmuje rozbudowę istniejących placów zabaw w urządzenia do ćwiczeń siłowych zlokalizowanych na świeżym powietrzu (wraz z monitoringiem). Place zabaw i siłownie



plenerowe cieszą się dużym powodzeniem. Z urządzeń w Węgrowie będą mogły korzystać dzieci, młodzież, osoby starsze jak i również osoby niepełnosprawne. Projekt odpowiada na problem niewystarczającej liczby miejsc aktywności w przestrzeni publicznej oraz zapobiega negatywnemu zachowaniu młodzieży poprzez możliwość uprawiania sportu i spędzania wolnego czasu w atrakcyjnej, zorganizowanej przestrzeni.

### **Renowacja zabytków architektury sakralnej**

Projekt obejmuje: remont, przebudowę, prace konserwatorskie zabytkowych obiektów (np. obrazów) w parafiach zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji. Celem projektu jest rozwój potencjału dla turystyki zabytków i ich szerokie udostępnienie mieszkańcom oraz turystom.

### **Opracowanie Strategii Rozwoju Turystyki dla Miasta Węgrowa w tym stworzenie koncepcji produktu turystycznego**

Przedsięwzięcie będzie polegało na opracowaniu i wdrożeniu strategii rozwoju turystyki dla Miasta Węgrowa, która ma umożliwić wykreowanie pozytywnego wizerunku miasta. Strategia turystyki powinna być postrzegana jako propozycja działań, źródło inspiracji, które mogą być realną szansą na poprawę wizerunku miasta i zwiększenie zainteresowania jego zabytkami i kulturą przez turystów. Jednym z elementów zawartych i opracowanych w ramach strategii będzie produkt turystyczny.

### **Renowacja elewacji budynku Urzędu Miejskiego w Węgrowie**

Budynek Urzędu Miejskiego w Węgrowie datowany na 4 ćw. XIX wieku w ustawieniu kalenicowym w zwartej zabudowie przyrynkowej, murowany, otynkowany. Wpisany do gminnej ewidencji zabytków w roku 2010 (nr kart 165, 166, 167). Obecny stan elewacji budynku jest zły, tynk jest odparzony, są liczne ubytki, pęknięcia, zawilgocenie, liczne objawy korozji biologicznej (mchy, porosty, wykwity solne). Celem projektu jest powstrzymanie i trwałe zabezpieczenie obiektu przed procesami destrukcji oraz przywrócenie walorów estetycznych i kulturowych.

### **Termomodernizacja dachu Dziennego Domu Senior+**

Budynek wymaga remontu i ocieplenia dachu. Zły stan techniczny dachu wpływa na zwiększone zużycie energii oraz wysokie straty ciepła co jest związane z wyższymi kosztami ogrzewania. Konieczne jest podjęcie prac, dzięki którym możliwe będzie obniżenie kosztów eksploatacji budynku, poprawa jakości powietrza, zmniejszanie emisji zanieczyszczeń (pyłów i gazów) do atmosfery oraz oszczędności i racjonalne gospodarowanie energią cieplną pochodzącą z nieodnawialnych źródeł energii. Zakres prac obejmie przebudowę i termomodernizację stropodachu oraz instalację odnawialnych źródeł energii np. pompy ciepła, panele fotowoltaiczne, magazyn energii, system zarządzania energią.

## Realizacja Programu

### Mechanizmy integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wdrażanie Programu Rewitalizacji oznacza w praktyce realizację wielu różnych działań o zróżnicowanym charakterze, podejmowaną w tym samym czasie. Wynika to zarówno z założeń GPR, jak i ze specyfiki poszczególnych działań, dlatego niezbędne jest zachowanie komplementarności w wielu wymiarach, w tym w szczególności w obszarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz dotyczącym źródeł finansowania.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są skoncentrowane przestrzennie i niemal wszystkie są realizowane na obszarze rewitalizacji. Projekty zaplanowane poza tym obszarem służą realizacji celów, głównie w wymiarze społecznym, a poprzez zrealizowane planowane inwestycje przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców z obszaru rewitalizacji.

GPR dla Miasta Węgrowa od początku prac nad dokumentem uwzględnia potrzebę integrowania przedsięwzięć i zachowania komplementarności problemowej, więc przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane do realizacji łączą się w wiązki projektów, aby poprzez uzupełniające się działania uzyskać efekt synergii dla osiągnięcia celów Programu realizowanych w ramach poszczególnych kierunków.

Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków europejskich, w tym: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz innych publicznych lub prywatnych) tak, aby uwzględnić aspekt społeczny, ekonomiczny, przestrzenny, techniczny i środowiskowy, w kontekście danego obszaru i jego otoczenia.

Zaplanowane w GPR projekty mają prowadzić do trwałej pozytywnej zmiany w wyznaczonym obszarze. Program, złożony z wielu różnorodnych projektów, zapewnia osiągnięcie kompleksowości interwencji. Projekty inwestycyjne oraz tzw. "miękkie" są wzajemnie powiązane, pozwalają na osiągnięcie efektu synergii. Koncentracja interwencji i potrzeba hierarchizacji potrzeb powoduje, że GPR dotyczy obszarów zdegradowanych w mieście, tj. tych, gdzie skala problemów i zjawisk kryzysowych jest największa.

Podczas przygotowania dokumentu zastosowano zasadę koncentracji: terytorialnej i tematycznej.

- Koncentracja terytorialna oznacza, że działania rewitalizacyjne są realizowane na konkretnym obszarze wyznaczonym na podstawie przeprowadzonej diagnozy. GPR został skierowany do obszarów najbardziej potrzebujących pomocy, gdzie koncentracja problemów jest największa.
- Koncentracja tematyczna wskazuje, działania skupiają się na rozwiązywaniu problemów, które wg diagnozy najbardziej szkodzą obszarowi problemowemu.

Działania rewitalizacyjne z definicji skierowane są na określony i zidentyfikowany dzięki diagnozie obszar zdegradowany, przy założeniu zastosowania adekwatnych narzędzi oraz możliwości finansowania rewitalizacji. Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach.

W szczególności dotyczy to komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

- Komplementarność przestrzenna zostaje osiągnięta na etapie tworzenia oraz wdrażania dokumentu ponieważ wzięto pod uwagę wzajemne powiązania pomiędzy projektami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanymi na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji. Zapewnienie komplementarności przestrzennej projektów rewitalizacyjnych ma służyć temu, by Program Rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), a także aby poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii. Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest także to, by prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.
- Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji projektów rewitalizacyjnych, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar zdegradowany we wszystkich aspektach (społecznym, ekonomicznym, przestrzennym, środowiskowym, technicznym).
- Komplementarność proceduralno-instytucjonalna dotyczy takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwolił na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym i obowiązującym w Węgrowie ogólnym systemie zarządzania.
- Komplementarność międzyokresowa wynika z tego, że Węgrów wdrażał programy rewitalizacji, ostatni z nich to Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2020 roku (z perspektywą do 2023 roku), który został przyjęty uchwałą Nr XXXVII/181/2017 Rady Miejskiej Węgrowa z dnia 11 stycznia 2017 roku, który skupiał się na zdefiniowanych w diagnozie problemach rozwiązywanych poprzez działania podejmowane na obszarze rewitalizacji.
- Komplementarność źródeł finansowania oznacza, że projekty rewitalizacyjne wynikające z niniejszego Programu Rewitalizacji realizowane będą dzięki łączeniu wsparcia z różnych środków m.in. krajowych środków rządowych i samorządowych oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności (z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania). Silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji. Jednocześnie łączenie środków pochodzących z programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych jest konieczna dla realizacji zasady dodatkowości środków UE. Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądanых zmian.

## Szacunkowe ramy finansowe

Szacunkowy łączny koszt realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030 w zakresie przedsięwzięć głównych wyniesie **208 470 000 zł**. Zakładany koszt odnosi się do wszystkich wskazanych przedsięwzięć głównych, jednak nie oznacza, że wszystkie będą realizowane w tym samym czasie lub od początku realizacji GPR, ale taki będzie łączny koszt w długofalowej perspektywie i przy założeniu, że zostaną zrealizowane wszystkie zaplanowane działania.

Realizacja poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych uzależniona jest od odpowiedniego montażu finansowego środków pochodzących z różnych źródeł. Bezwzględny priorytet w realizacji otrzymają projekty dofinansowane z funduszy strukturalnych, dotacji i innych środków zewnętrznych. Założenia ujęte w niniejszym Programie stanowią podstawę do konstruowania montażu finansowego i przygotowania aplikacji o wsparcie finansowe wybranych projektów.

Źródłami finansowania zadań będą:

- Środki publiczne;
- Środki prywatne: środki spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, osób prywatnych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych;
- Środki komercyjne: kredyty i pożyczki bankowe;
- Środki z funduszy Unii Europejskiej.

Finansowe środki własne miasta będą pochodziły w przeważającej części z budżetu gminnego. Przewidziano jednak możliwość zaciągania kredytów hipotecznych na prace budowlane (jeśli będą one prowadzone w budynkach komunalnych), pozyskania środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz ze zbycia nieruchomości miejskich i inne.

Wszystkie projekty będą realizowane zgodnie z uchwalonym przez Radę Miejską, Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi gminy.

Potencjalnymi źródłami pochodzenia środków mogą być także:

- Krajowy Plan Odbudowy i Wzmacniania Odporności,
- Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych,
- Programy Samorządu Województwa Mazowieckiego,
- Programy Wojewody Mazowieckiego,
- Program Wieloletni Senior Plus,
- Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej,
- Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych,
- Fundusz Dostępności,
- Fundusz kościelny,
- Programy Banku Gospodarstwa Krajowego (budownictwo socjalne i czynszowe),
- Programy Ministra Sportu i Turystyki (infrastruktura sportowa),
- Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Program Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

— Narodowy fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Najważniejszym źródłem potencjalnego zewnętrznego wsparcia przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest program **Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 (FEM)**. FEM zakłada wsparcie województwa mazowieckiego w ramach pięciu tzw. celów polityki spójności 2021-2027 (CP). FEM wskazuje rewitalizację gmin wśród głównych instrumentów terytorialnych w regionie. W ramach celu CP 5. – „Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów oraz inicjatyw lokalnych” FEM przewiduje wsparcie rewitalizacji zarówno w celu szczegółowym 5(i) („wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich”), jak i w celu 5(ii) („wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie”).

Środki Funduszy Europejskich na duże projekty dotyczące m.in. bezpieczeństwa energetycznego, rozwoju odnawialnych źródeł energii, ochrony środowiska, zrównoważonego transportu, ochrony zdrowia, a także rozwoju kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego zapewnione są w ramach krajowego programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS). Środki na duże projekty dotyczące m.in. badań i rozwoju oraz na innowacje i zwiększanie konkurencyjności gospodarki mogą pochodzić z programu Fundusze Europejskie na Nowoczesną Gospodarkę (FENG).

Z kolei Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) zapewnią środki na szeroko pojęty rozwój społeczny, w tym m.in. poprawianie sytuacji osób na zmieniającym się rynku pracy, rozwój edukacji i rozwój usług zdrowotnych, a także zapewniają wsparcie rodziców w opiece nad dziećmi i wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami. Ostatnim ze znaczących europejskich programów są Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) dotyczący cyfryzacji różnych sfer rozwoju, w tym np. na zwiększanie dostępu do ultraszybkiego Internetu szerokopasmowego, rozwój e-usług, poprawę cyberbezpieczeństwa oraz podnoszenie kompetencji cyfrowych społeczeństwa.

Projekty zawarte w Programie Rewitalizacji mają charakter indykatywny. Należy przez to rozumieć, iż dopuszczalne są modyfikacje dotyczące zarówno ich zakresu, jak i wartości, a realizacja poszczególnych zadań będzie uzależniona od bieżących możliwości finansowych podmiotów i instytucji odpowiedzialnych za ich wdrożenie. Potencjalne źródła finansowania wskazano w odniesieniu do każdego z projektów. W grupie uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazano te, które będą miały mniejszy wpływ na poszczególne podobszary rewitalizacji.

## [Zarządzanie procesem rewitalizacji](#)

### Organizacja zarządzania w strukturze Urzędu

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa zostanie przyjęty uchwałą Rady Miasta Węgrowa i aktualizowany będzie w ten sam sposób.

Wdrożenie monitorowania i ocenę Gminnego Programu Rewitalizacji powierza się Wydziałowi Funduszy Europejskich i Zamówień Publicznych. Dla sprawnego wdrażania, monitorowania i oceny Programu w drodze odpowiedniego zarządzenia Burmistrz Miasta Węgrowa powołał Pełnomocnika wraz z Zespołem Zadaniowym ds. Rewitalizacji. Do zadań Pełnomocnika należy:

- Koordynacja, przewodniczenie i prowadzenie prac Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji,
- koordynacja Programu na obszarze rewitalizacji,
- promowanie Programu oraz opracowanie systemu informacji o możliwościach i zasadach przystąpienia do niego,
- organizacja systemu monitorowania Programu,
- sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji Programu,
- przygotowywanie projektów aktualizacji Programu,
- współpraca z partnerami społecznymi i gospodarczymi,
- współpraca z administracją rządową oraz samorządową w zakresie wykorzystywania funduszy strukturalnych do współfinansowania Programu.

Na czas realizacji Programu zarządzeniem Burmistrza został także powołany Zespół Zadaniowy ds. rewitalizacji, który składa się z przedstawicieli Wydziałów zaangażowanych w proces rewitalizacji. Zespół pełni rolę koordynacyjną w zakresie wdrażania GPR i wskazanych tam przedsięwzięć rewitalizacyjnych dla całego okresu realizacji programu, w tym:

- gromadzenie i analizę informacji niezbędnych do opracowania Programu,
- proponowanie projektów służących realizacji opracowywanego Programu,
- analizę przydatności projektów zgłoszonych do realizacji w ramach opracowywanego Programu,
- współpracę z partnerami, w tym podmiotami, których działania będą przedmiotem wsparcia przez Program udzielanego przez samorząd lokalny lub regionalny,
- monitorowanie, ocenę realizacji, w tym poziomu osiągniętych wskaźników realizacji Programu.

Członkowie Zespołu ds. rewitalizacji mogą jednocześnie być członkami Komitetu Rewitalizacji. Szczegóły dotyczące działania Zespołu zostaną określone w Zarządzeniu.

GPR poprzez identyfikację projektów rewitalizacyjnych umożliwia wnioskowanie o dofinansowanie projektów w nim ujętych ze środków Unii Europejskiej. Główną rolę w przygotowaniu wniosków aplikacyjnych odegrają podmioty będące beneficjentami środków. Za przygotowanie wniosków, których beneficjentami będzie Gmina Węgrów, odpowiedzialni będą pracownicy Urzędu Miejskiego, jako podmiotu odpowiedzialnego za proces rewitalizacji w mieście oraz (opcjonalnie) powołany w tym celu zewnętrzny koordynator / menedżer, jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie tego zadania.

Interesariusze rewitalizacji w Węgrowie będą wspólnie dokładać starań, aby zrealizować wszystkie ujęte w niniejszym Programie przedsięwzięcia, niemniej, założenie wielowymiarowej komplementarności i synergii zawarte w idei rewitalizacji – i widoczne w zakresie zaplanowanych przedsięwzięć – wskazuje, że do osiągnięcia celów rewitalizacji wskazanych w niniejszym Programie nie jest niezbędne zrealizowanie wszystkich przedsięwzięć. To oznacza w praktyce, że zapisy niniejszego Programu stanowią swoisty drogowskaz określając kierunki działań i poszczególne kolejne przedsięwzięcia, ale rewitalizacja jest procesem żywym



i dynamicznym, więc jej powodzenie zależy przede wszystkim od zaangażowania interesariuszy i konsekwencji we wspólnym działaniu.

### Komitet Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji i władz miasta Węgrowa w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą w zakresie rewitalizacji. Komitet zostanie powołany w terminie maksymalnie trzech miesięcy po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji, zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji.

Projekt uchwały o powołaniu Komitetu poprzedziły konsultacje z mieszkańcami.

W dniu 6 marca 2024 r. została przyjęta Uchwała nr LXXII/456/2024 Rady Miejskiej Węgrowa w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta Węgrowa. Nabór na członków Komitetu został uruchomiony w maju 2024 roku.

Uchwalony regulamin Komitetu wskazuje, że Komitet Rewitalizacji wspiera działania Burmistrza Miasta Węgrowa w obszarze zadań związanych z rewitalizacją miasta i jest uprawniony do wyrażania opinii, stanowisk oraz rekomendowania rozwiązań w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji w Mieście Węgrów. Kadencja Komitetu trwa 4 lata, a rozpoczyna się w dniu pierwszego posiedzenia Komitetu. Członek Komitetu może pełnić swoją funkcję nie dłużej niż 2 kadencje.

Komitet liczy od 7 do 19 stałych członków, w tym nie więcej niż:

- 1) do 2 przedstawicieli mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- 2) 1 przedstawiciel mieszkańców Węgrowa spoza obszaru rewitalizacji,
- 3) 1 przedstawiciel podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji,
- 4) 1 przedstawiciel właścicieli lub użytkowników wieczystych nieruchomości zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji, innych niż wymienione w pkt 5,
- 5) 1 przedstawiciel wspólnot mieszkaniowych lub zarządców nieruchomości z obszaru rewitalizacji,
- 6) 1 przedstawiciel spółdzielni mieszkaniowych lub społecznych inicjatyw mieszkaniowych lub towarzystw budownictwa społecznego lub kooperatyw mieszkaniowych z obszaru rewitalizacji,
- 7) do 2 przedstawicieli organizacji pozarządowych prowadzących działalność na obszarze miasta Węgrowa,
- 8) 1 przedstawiciela mieszkańców Węgrowa w wieku 14-18 lat,
- 9) 1 przedstawiciela mieszkańców Węgrowa w wieku powyżej 60 lat,
- 10) do 5 przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Węgrowie lub miejskich jednostek organizacyjnych lub spółek miejskich, wskazanych przez Burmistrza Miasta Węgrowa,
- 11) do 2 przedstawicieli Rady Miejskiej Węgrowa wskazanych przez Radę ze swego grona,
- 12) 1 przedstawiciela Starosty Powiatu Węgrowskiego wskazanego przez Starostę.

Komitet Rewitalizacji zostanie powołany w drodze Zarządzenia.

### Wprowadzanie zmian

Program rewitalizacji ma formułę otwartą, co oznacza że w przypadku:

- zmiany wymogów prawnych,
- pojawienia się nowych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych, technicznych,
- zaplanowania nowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w reakcji na zmiany zachodzące w obszarach rewitalizacji,
- monitorowania efektów programu, gdzie uzasadnieniem korekt będzie istotna zmienność otoczenia odwzorowana w raportach z monitorowania realizacji GPR,

za uruchomienie procedury aktualizacji GPR odpowiadać będzie zespół ds. rewitalizacji. Potrzebę zmian w GPR może także zgłosić Komitet Rewitalizacji. W przypadku stwierdzenia, że GPR wymaga zmiany, Burmistrz Miasta Węgrów przedłoży Radzie Miasta Węgrów stosowny projekt uchwały zmieniającej GPR. Zmiana GPR następuje w takim trybie, w jakim był on uchwalany. Wszelkie zaproponowane zmiany w GPR muszą być uzasadnione oraz właściwie opisane. Powinny zawierać informacje o zakresie i przyczynach zmiany oraz jej wpływu na dalszą realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Węgrów i propozycję modyfikacji.

### Zmiany wynikające z ustawy o ochronie praw lokatorów

W Węgrowie obowiązuje Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem miasta Węgrowa na lata 2020 – 2024 przyjęty uchwałą nr XVI/105/2019 Rady Miejskiej Węgrowa z dnia 28 listopada 2019 r. W trakcie prac nad przygotowaniem GPR stwierdzono brak potrzeby wprowadzania zmian w ww. uchwale.

### Zmiany dotyczące planowania i zagospodarowania przestrzennego

Obecnie w Węgrowie obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Węgrowa przyjęte uchwałą nr XV/77/99 Rady Miasta Węgrowa z dnia 28 grudnia 1999 r. W procesie konsultacji jest projekt nowego dokumentu Studium z dnia 07 kwietnia 2023 r. W bliskim czasie planowane jest ponowne wyłożenie i uruchomienie procesu konsultacji.

Ponadto w związku z realizacją GPR nie przewiduje się konieczności uchwalenia lub zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak również konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.

### Specjalna Strefa Rewitalizacji

W trakcie prac nad niniejszym Programem stwierdzono brak potrzeby ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

## System monitorowania i ewaluacji

Celem monitorowania i ewaluacji jest pozyskanie informacji, na podstawie których następuje:

- ocena stopnia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych (monitoring postępu realizacji Programu),
- ocena postępów w zakresie realizacji poszczególnych kierunków i celów Programu oraz identyfikacja trudności, przeszkód lub nieprawidłowości występujących podczas realizacji programu i przedsięwzięć rewitalizacyjnych (ewaluacja wdrożenia Programu).

Monitorowanie GPR odbywa się raz w roku począwszy od pierwszego roku wdrażania Programu rewitalizacji aż do momentu zakończenia jego realizacji.

Monitorowanie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji roku będzie odbywać się w czterech etapach:

1. Analiza postępu realizowanych działań – monitorowanie przeprowadzane w całym okresie realizacji programu rewitalizacji obejmujące roczną analizę postępu w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (nie rozpoczęte / rozpoczęte / w trakcie realizacji / zakończone), realizowane przez Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji.
2. Analiza procedur wdrażania i sposobu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz identyfikacja czynników wspierających i utrudniających wdrażanie GPR, dokonywana minimum raz w roku przez Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji i zawierająca pisemne podsumowanie. Za przeprowadzenie analizy procedur odpowiedzialny jest Pełnomocnik ds. Rewitalizacji.
3. Raportowanie wyników – podsumowanie wyników monitoringu i przedstawienie ich Komitetowi Rewitalizacji oraz Burmistrzowi.
4. Monitorowanie poziomu osiągnięcia zakładanych wskaźników Programu.

Przyjęto założenie, że docelowo do roku 2030 wartości znacznej części wskaźników delimitacyjnych zmniejszą się o 20%. Zasady tej nie zaproponowano w odniesieniu do wskaźników demograficznych z powodu szybko postępującego starzenia się społeczeństwa w mieście. Przyjęto, że celem będzie utrzymanie wskaźnika dynamiki spadku liczby ludności oraz udziału osób w wieku poprodukcyjnym w populacji obszaru rewitalizacji na takim samym poziomie, jak jest obecnie. W przypadku występowania azbestu także przyjęto inną regułę – w tym przypadku celem jest likwidacja wszystkich pozostałości azbestu. W tabeli podano dane wyjściowe na podstawie Diagnostyki, a więc dotyczące 2021 roku jako bazowego (demografia, wskaźniki 1-4) lub 2022 (pozostałe wskaźniki, tj. 5-8).

*Tabela 1 Wskaźniki realizacji GPR*

lp.	wskaźnik delimitacyjny	jedn.	wartość bazowa	2030
1	dynamika spadku liczby ludności <sup>4</sup>	%	0%	0%
		l. osób	11 911	11 911
2	udział osób w wieku poprodukcyjnym w populacji ogółem	%	18,13%	18,13%
		l. osób	2 159	2 159
3	udział osób bezrobotnych w populacji ogółem	%	2,3%	1,8%
		l. osób	268	214
4	udział osób pobierających zasiłek z powodu ubóstwa w populacji ogółem	%	1,3%	1,0%
		l. osób	155	119
5	liczba przestępstw i wykroczeń	przest. i wyk.	25	20
6	liczba osób z przyznanymi niebieskimi kartami	l. osób	11	9
7	udział młodych bezrobotnych w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem	%	6,38	5,10
		l. osób	11	- <sup>1</sup>
8	liczba budynków, których dachy pokryte są azbestem	budynki	342	0

1 Wartość liczbową wskaźnika będzie zależała od poziomu bezrobocia i liczby bezrobotnych ogółem

*Źródło danych: Projekt Miasto*

W trakcie realizacji poszczególnych przedsięwzięć realizowane będzie także ich monitorowanie. Polega ono na bieżącym śledzeniu zgodności realizacji przedsięwzięcia z założonym harmonogramem (terminowości realizacji) w odniesieniu do poszczególnych, szczegółowo opisanych projektów, oraz na weryfikowaniu założonych wskaźników (produktu i rezultatu bezpośredniego). Monitorowanie na tym poziomie jest zadaniem osób odpowiedzialnych za poszczególne przedsięwzięcia. Odbywa się w trybie ustalonym indywidualnie dla danego przedsięwzięcia, jednak nie rzadziej niż raz na rok.

#### Ramowy harmonogram realizacji GPR

Okres realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Węgrowa obejmuje 7 lat, w tym pierwszy rok realizacji – 2024 będzie niepełny, uwzględnia natomiast realizację działań związanych z przygotowaniem dokumentu GRP i rozpoczęcie prac niezwłocznie po jego uchwaleniu.

<sup>4</sup> W Diagnozie wskaźnik ten określany był na podstawie spadków bądź wzrostów liczby zameldowań wzdłuż poszczególnych ulic Węgrowa. Spadek liczby mieszkańców w okresie analizowanym w diagnozie odnotowano jedynie na ul. Różanej, przy której względem 2012 roku ubyło 9 osób, tj. 23% zameldowanych. Wzdłuż 27 ulic liczba mieszkańców nie uległa zmianie.

Harmonogram prac uwzględnia najważniejsze etapy i działania, a także opiera się na założeniu, że fundamentalnym etapem dla każdego z przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest etap przygotowawczy. Obejmuje on skrupulatne przygotowanie założeń i uzgodnienie ich z zaangażowanymi interesariuszami.

W perspektywie realizacji GPR, czyli do 2030 roku, zostanie opracowanych sześć raportów dotyczących stanu realizacji Programu. Każdy z nich obejmie kalendarzowy rok realizacji począwszy od roku 2024. Dodatkowo zostaną przeprowadzone dwie oceny aktualności i stopnia realizacji GPR oraz ocena efektów programu po zakończeniu jego realizacji. Ocena ex-post będzie ukierunkowana na skuteczność i trafność działań zrealizowanych w ramach procesu rewitalizacji oraz ich adekwatność do zidentyfikowanych potrzeb.

Ramowy harmonogram uwzględnia w szczególności etapy przeprowadzenia ocen okresowych, niemniej, przez cały okres realizacji Programu aktywnie będzie działał Komitet Rewitalizacji, a także będą prowadzone działania ukierunkowane na pozyskanie środków na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

*Tabela 2 Ramowy harmonogram realizacji GPR*

Rok realizacji	Półrocze	Planowane działanie
2024	drugie	wdrożenie systemu zarządzania określonego w GPR; prace przygotowawcze dotyczące wybranych przedsięwzięć rewitalizacyjnych; nabór na członków i powołanie Komitetu Rewitalizacji pierwszej kadencji
2025	pierwsze	przygotowanie raportu dotyczącego stanu realizacji GPR w 2024 roku; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	drugie	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2026	pierwsze	przygotowanie raportu dotyczącego stanu realizacji w 2025 roku; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	drugie	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2027	pierwsze	przygotowanie raportu dotyczącego stanu realizacji w 2026 roku; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	drugie	ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2028	pierwsze	przygotowanie raportu dotyczącego stanu realizacji w 2027 roku; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych; zakończenie prac Komitetu Rewitalizacji pierwszej kadencji powołanie Komitetu drugiej kadencji
	drugie	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2029	pierwsze	przygotowanie raportu dotyczącego stanu realizacji w 2028 roku; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	drugie	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2030	pierwsze	przygotowanie raportu dotyczącego stanu realizacji w 2029 roku; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	drugie	ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych

## Gminny Program Rewitalizacji Miasta Węgrowa do roku 2030

Rok realizacji	Półrocze	Planowane działanie
2031	pierwsze	przygotowanie raportu dotyczącego stanu realizacji w 2030 roku; ocena ex-post realizacji GPR

Źródło: Opracowanie własne

### Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR

Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Węgrów do roku 2030 będzie następować co trzy lata, pierwsza taka ocena zostanie sporządzona w drugiej połowie 2027 roku.

W ocenie znajdzie się analiza poziomu osiągnięcia wskaźników, na podstawie których wyznaczono obszar rewitalizacji, oraz poniesionych kosztów realizacji działań, a także pogłębiona analiza harmonogramu wdrażania poszczególnych przedsięwzięć i rocznych raportów o stanie realizacji Programu. Przeprowadzona ocena prowadzonego procesu rewitalizacji umożliwi sformułowanie wniosków w zakresie aktualności treści GPR (np. odnośnie funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania czy poziomu uspołecznienia procesu rewitalizacji) oraz potrzeby ewentualnych zmian. Zasadne w tym celu będzie wykorzystanie jakościowych metod badawczych. Mogą to być np. spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji /Zadaniowego z udziałem podmiotów odpowiedzialnych za realizację przedsięwzięć, wywiady indywidualne i fokusowe z interesariuszami procesu rewitalizacji, spacery badawcze itd.

Wartą rozważenia formą badania jest ankieta (zawierająca min. jedno pytanie „otwarte”), co pozwoli na zebranie opinii mieszkańców np. w zakresie sposobu zagospodarowania przestrzeni publicznych, adekwatności usług społecznych lub dostępności i oferty obiektów użyteczności publicznej remontowanych w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Podobnie jak w przypadku rocznych raportów, za sporządzenie oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Węgrów na lata 2023-2030 będzie odpowiedzialny Pełnomocnik ds. Rewitalizacji. Ocena będzie przedkładana Komitetowi Rewitalizacji przez Burmistrza Miasta Węgrów. Zadaniem Komitetu będzie m.in. ocena czy w kontekście postępów realizacji GPR i osiąganych efektów występuje konieczność przystąpienia do jego aktualizacji.

\*\*\*



Spis tabel, zdjęć i map

**Tabele**

Tabela 1 Wskaźniki realizacji GPR.....	93
Tabela 2 Ramowy harmonogram realizacji GPR.....	94

**Zdjęcia**

Zdjęcie 1 i 2 Warsztaty dla przedstawicieli jednostek UM i instytucji .....	8
Zdjęcie 3 i 4 Plakaty informujące o działaniach partycypacyjnych .....	9
Zdjęcie 5 Węgrów w drugiej połowie XVI wieku .....	20
Zdjęcie 6 Centrum Węgrowa z lotu ptaka. Lata'70 .....	21
Zdjęcie 7 Dom Gdański- Miejska Biblioteka Publiczna im. Augusta Cieszkowskiego .....	22
Zdjęcie 8 Okolice rynku obrazujące potencjał dogęszczenia zabudowy.....	23
Zdjęcie 9 Budynek Starego Browaru .....	23
Zdjęcie 10 Budynek Centrum Dialogu Kultur .....	24

**Mapy**

Mapa 1 Obszar rewitalizacji i obszar zdegradowany .....	14
---	----

